

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS
UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS
2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

TURINYS

PUSLAPIS

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA FINANSINĖS ATASKAITOS	3
BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA	7
FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA	8
PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA	9
NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA	10
AIŠKINAMASIS RAŠTAS:	
BENDROJI INFORMACIJA	11
APSKAITOS PRINCIPAI	13
TIKROJI FINANSINIO TURTO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ VERTĖ	33
FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS	35
KAPITALO PAKANKAMUMAS	53
KITOS FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS	55

UAB „Ernst & Young Baltic“
Aukštaičių g. 7
LT-11341 Vilnius
Lietuva
Tel.: (8 5) 274 2200
Faks.: (8 5) 274 2333
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com

Juridinio asmens kodas 110878442
PVM mokėtojo kodas LT108784411
Juridinių asmenų registras

Ernst & Young Baltic UAB
Aukštaičių St. 7
LT-11341 Vilnius
Lithuania
Tel.: +370 5 274 2200
Fax: +370 5 274 2333
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com

Code of legal entity 110878442
VAT payer code LT108784411
Register of Legal Entities

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

Lietuvos centrinės kredito unijos nariams

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Nuomonė

Mes atlikome Lietuvos centrinės kredito unijos (toliau - Bendrovė), jos narių kredito unijų ir Bendrovės administruojamo stabilizacijos fondo (toliau - Grupė) specialios paskirties jungtinių (konsoliduotų) finansinių ataskaitų (toliau - finansinės ataskaitos), kurias sudaro 2023 m. gruodžio 31 d. finansinės padėties ataskaita ir tą dieną pasibaigusį metų bendrųjų pajamų, nuosavo kapitalo pokyčių ir pinigų srautų ataskaitos bei aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, toliau pateiktos Grupės finansinės ataskaitos yra visais reikšmingais atžvilgiais teisingai parengtos pagal apskaitos principus, pateikiamus finansinių ataskaitų 2 pastaboje.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Mes atlikome auditą pagal Tarptautinius audito standartus (toliau - TAS) ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų (Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 537/2014). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Bendrovės pagal Tarptautinį apskaitos profesionalų etikos kodeksą (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo reikalavimus) (toliau - TASESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikėmės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TASESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų sąlyginei nuomonei pagrįsti.

Dalyko pabrėžimas - finansinių ataskaitų parengimo pagrindas

Atkreipiame dėmesį į finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 2 pastabą, kurioje atskleidžiamas finansinių ataskaitų parengimo pagrindas. Šios finansinės ataskaitos yra paruoštos pagal Lietuvos Respublikos centrinių kredito unijų įstatymo reikalavimą ir Grupės apskaitos politiką. Dėl šios priežasties šios finansinės ataskaitos gali būti netinkamos kitais tikslais. Dėl šio dalyko mūsų nuomonė nėra sąlyginė.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame.

Mes įvykdėme atsakomybes apibūdintas šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“, įskaitant susijusias su pagrindiniais audito dalykais. Atitinkamai, mūsų auditas apėmė procedūrų atlikimą, kurios buvo suplanuotos kaip atsakas į finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo riziką. Atliktų procedūrų rezultatai, įsikaitant procedūras atliktas kaip atsaką į dalykus pateiktus toliau, suteikia pagrindą mūsų nuomonei, pareikštai apie toliau pateiktas finansines ataskaitas.

Pagrindinis audito dalykas

Paskolų ir gautinų sumų iš klientų vertės sumažėjimas

Kaip aprašyta Finansinės rizikos valdymo pastabos dalyje *Kredito rizika*, Grupės paskolų ir gautinų sumų likutis iš klientų prieš vertės sumažėjimą 2023 m. gruodžio 31 d. sudarė 742 882 tūkst. eurų, o susijęs vertės sumažėjimas buvo 15 659 tūkst. eurų. Grupės vertės sumažėjimo apskaitos politika finansinėse ataskaitose yra pateikta apskaitos principų pastabos skyriuje *Finansinio turto vertės sumažėjimas*. Taip pat atkreipiamas dėmesys į šioje srityje priimtų sprendimų ir įvertinimų, nurodytų apskaitos principų skyriaus *Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai dalyje (a) Finansinio turto vertės sumažėjimas (tikėtini kredito nuostoliai)*, naudojimą rengiant atskleidimus finansinėse ataskaitose.

Paskolų ir gautinų sumų iš klientų vertės sumažėjimas yra subjektyvi sritis dėl vadovybės vertinimo nustatant tikėtinus vertės sumažėjimo nuostolius, kurie priklauso nuo pasirinkto metodo ir modelio, taikomų reikšmingų prielaidų ir neapibrėžtumo įvertinimo.

Vadovybės taikomos reikšmingos prielaidos, kuriomis nustatomas paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo lygis, apima tinkamo metodo ir modelio pasirinkimą, reikšmingo kredito rizikos padidėjimo įvykių nustatymą, prognozuojamos ateities informacijos skirtingiems tikimybėmis paremtiems scenarijams vertinimą, klientų, kurių paskolos laikomos nuvertėjusiomis, įvertinimą, susijusio įkeisto turto tinkamą vertinimą ir su paskolomis ir gautinomis sumomis susijusių tikėtinų ateities pinigų srautų įvertinimą.

Šis dalykas yra laikomas pagrindiniu audito dalyku dėl reikšmingo paskolų ir gautinų sumų iš klientų likučio bei su paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo įvertinimu susijusio neapibrėžtumo

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Mes, be kitų audito procedūrų, įgijome supratimą (įskaitant supratimą apie naudotas prielaidas, metodus ir modelius) ir atlikome vidaus kontrolės sistemos, susijusios su paskolų bei gautinų sumų iš Grupės klientų individualiai ir bendrai vertinamų tikėtinų vertės sumažėjimo nuostolių nustatymo procesu, veiksmingumo testavimą.

Mes įtraukėme savo vidinį rizikos vertinimo ekspertą padėti mums įvertinti, ar esama paskolų ir gautinų sumų iš klientų vertės sumažėjimo įvertinimo politika atitinka apskaitos politiką, pateiktą finansinių ataskaitų 2 pastaboje.

Individualiai vertinamo vertės sumažėjimo atveju mes atrankos būdu atrinktoms ataskaitinio laikotarpio pabaigoje apskaitytoms paskoloms ir gautinoms sumoms įvertinome, ar kriterijai, pagal kuriuos nustatoma, ar kredito nuostoliai, tikėtina, atsiras per artimiausius 12 mėn. ar per paskolos galiojimo laikotarpį, atitinka taikomą apskaitos politiką. Atsirinktoms paskoloms ir gautinoms sumoms mes taip pat atlikome vadovybės prognozuojamų ateities pinigų srautų, įkeisto turto vertės, klientų įsipareigojimų nevykdymo atveju tikėtino skolos susigrąžinimo ir kitų grąžinimo šaltinių vertinimą.

Bendrai vertinamo vertės sumažėjimo atveju mes įtraukėme savo vidinį rizikos vertinimo ekspertą padėti mums įvertinti naudojamo modelio atitiktį apskaitos politikos reikalavimams bei pagrindines modelio įvestis (įsipareigojimų nevykdymo tikimybė, nuostolis dėl įsipareigojimų nevykdymo ir pozicija esant įsipareigojimų nevykdymui) peržiūrint pasirinktą tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimą. Mes įvertinome pagrindinių modelių įvesčių (įsipareigojimų nevykdymo tikimybė, nuostolis dėl įsipareigojimų nevykdymo ir pozicija esant įsipareigojimų nevykdymui) skaičiavimus atsitiktinai imčiai sutikrinami informaciją naudotą šiuose skaičiavimuose su juos pagrindžiančiais dokumentais (pavyzdžiui, nuostolio įvykio egzistavimas, gauti mokėjimai).

Taip pat mes palyginome 2023 m. gruodžio 31 d. apskaitytas tikėtinų kredito nuostolių vertės sumažėjimo sumas išskaidytas pagal paskolos tipą bei lygį su mūsų išsikeltais lūkesčiais.

Mes vertinome prognozinę ateities informaciją, naudotą vertės sumažėjimo skaičiavime, lygindami vadovybės vertinimą su viešai prieinama patikima informacija (pvz. Lietuvos Banko).

Galiausiai, mes įvertinome finansinėse ataskaitose pateikiamų susijusių atskleidimų pakankumą pagal apskaitos politikos reikalavimus.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal apskaitos principus, pateikiamus finansinių ataskaitų 2 pastaboje, taip pat šių apskaitos principų nustatymą ir jų tinkamumą esamomis aplinkybėmis ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Grupės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei būtina) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Grupę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasiegti.

Už valdymą atsakingi asmenys yra atsakingi už Grupės finansinių ataskaitų rengimo proceso priežiūrą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, bet ne garantija, kad reikšmingas iškraipymas, jeigu jis yra, visuomet bus nustatytas atliekant auditą pagal TAS. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos ir yra laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- ▶ Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidos riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamą tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidinantis aiškinimas arba vidaus kontrolės nepaisymas.
- ▶ Įgyjame su auditu susijusios vidaus kontrolės supratimą, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, bet ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Grupės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- ▶ Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- ▶ Nusprendžiame dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Grupės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų sprendimai pagrįsti audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Grupė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- ▶ Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.
- ▶ Surenkame pakankamą tinkamų audito įrodymų apie bendrovių finansinę informaciją ar verslo veiklą Grupėje, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Grupės finansines ataskaitas. Atsakome už vadovavimą grupės auditui, jo priežiūrą ir atlikimą. Tik mes atsakome už pareikštą mūsų audito nuomonę.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikiame už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo ir juos informavome apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui, ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu labai retomis aplinkybėmis nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Kiti auditoriaus išvados reikalavimai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014.

Auditoriaus paskyrimas ir patvirtinimas

2021 m. balandžio 30 d. Lietuvos centrinės kredito unijos narių sprendimu buvome paskirti atlikti Bendrovės ir Grupės finansinių ataskaitų auditą už 2021-2023 metus. Bendras nepertraukiamas paskyrimo laikotarpis yra 9 metai Bendrovės finansinių ataskaitų auditui ir 6 metai Grupės finansinių ataskaitų auditui.

Suderinimas su audito ataskaita, teikiama audito komitetui

Patvirtiname, kad skyriuje „Nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Bendrovės vadovybei ir jos audito komitetui.

Ne audito paslaugos

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų draudžiamų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį nesuteikėme kitų paslaugų nei Bendrovės finansinių ataskaitų auditas, Bendrovės ir jos narių specialios paskirties jungtinių (konsoliduotų) finansinių ataskaitų auditas ir finansinių ataskaitų vertimo paslaugos.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partneris yra Kęstutis Juozaitis.

UAB „ERNST & YOUNG BALTIC“
Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335

Kęstutis Juozaitis
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000550

2024 m. balandžio 30 d.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

BENDRŲJŲ PAJAMŲ ATASKAITA	Pastabos	2023 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	2022 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai
Palūkanų ir kitos panašios pajamos	6	59 701	35 385
Palūkanų ir kitos panašios sąnaudos	6	(13 681)	(6 733)
		46 020	28 652
Grynosios palūkanų pajamos			
Paslaugų ir komisinių pajamos	7	1 523	1 492
Paslaugų ir komisinių sąnaudos	7	(1 556)	(1 287)
		(33)	205
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos (sąnaudos)			
Kitos pajamos	8	1 916	2 966
Grynasis rezultatas iš operacijų vertybiniais popieriais	9	536	446
Grynasis rezultatas iš operacijų užsienio valiuta	10	7	14
Paskolų ir kito turto vertės (sumažėjimas) atstatymas	11	(3 483)	(2 459)
Atidėjinių pokytis	12	305	(44)
Darbo užmokesčio ir susijusios sąnaudos		(18 799)	(14 677)
Materialiojo ir naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimo sąnaudos	19	(1 564)	(1 069)
Nematerialiojo turto amortizacijos sąnaudos	20	(224)	(227)
Investicinio turto nusidėvėjimo sąnaudos	21	(57)	(136)
Kitos veiklos sąnaudos	14	(10 263)	(7 110)
		14 361	6 561
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą			
Pelno mokesčio sąnaudos	13	(1 460)	(933)
		12 901	5 628
Grynasis pelnas (nuostoliai)			
Kitos bendrosios pajamos			
Straipsniai, kurie vėliau gali būti perklasifikuojami į pelną (nuostolius)			
Skolos vertybiniai popieriai apskaitomi tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas		1 050	(2 152)
Tikrosios vertės pasikeitimas per metus		31	(24)
Tikėtinų kredito nuostolių pokytis	11	(35)	(14)
Perklasifikavimas į pelną (nuostolius)		(152)	325
Susijęs atidėtasis pelno mokestis	13	894	(1 865)
Grynosios skolos vertybinių popierių apskaitomų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas pajamos (išlaidos)			
Kitos bendrosios pajamos (nuostoliai), atėmus atidėtąjį pelno mokestį		894	(1 865)
Bendrujų pajamų iš viso		13 795	3 763

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 13 – 69 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 – 69 puslapiuose, buvo pasirašytos 2024 m. balandžio 30 d.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA

	Pastabos	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
TURTAS			
Pinigai ir lėšos centriniame banke	15	13 177	27 820
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	16	2 485	6 644
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	17	724 738	639 343
iš fizinių asmenų	17	447 835	412 794
iš juridinių asmenų	17	276 903	226 549
Vertybiniai popieriai	18	102 388	101 710
apskaitomi tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	18	29 218	35 726
apskaitomi amortizuota savikaina	18	67 819	61 182
apskaitomi tikrąja verte per pelną (nuostolius)	18	5 351	4 802
Ilgalaikis materialusis turtas	19	7 381	7 452
Naudojimo teise valdomas turtas	19	2 189	964
Nematerialusis turtas	20	514	618
Investicinis turtas	21	3 988	3 570
Kitas turtas	22	2 688	2 818
Atidėtojo pelno mokesčio turtas	13	867	1 025
Iš viso turto		860 415	791 964
ĮSIPAREIGOJIMAI			
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	23	76 901	67 012
Kitų asmenų indėliai	24	692 903	650 237
fizinių asmenų indėliai	24	643 091	605 962
juridinių asmenų indėliai	24	49 812	44 275
Subordinuotos paskolos	26, 28	5 405	5 342
Mokėtinas pelno mokestis		1 076	356
Atidėjiniai	25	687	508
Kiti įsipareigojimai	27	7 045	6 070
Iš viso įsipareigojimų		784 017	729 525
NUOSAVAS KAPITALAS			
Pagrindiniai pajai	29	4 212	4 357
Papildomi tvarūs pajai	29	47 998	47 862
Papildomi netvarūs pajai	29	649	782
Privilegiuoti pajai	29	30	30
Grąžintini pajai	29	1 072	799
Atsargos kapitalas	29	194	222
Rezervinis kapitalas ir kiti rezervai	29	20 003	13 800
Finansinio turto perkainavimo rezervas	29	(880)	(1 774)
Praėjusių laikotarpių nepaskirstyti nuostoliai		(9 781)	(9 267)
Einamųjų metų rezultatas		12 901	5 628
Iš viso nuosavo kapitalo		76 398	62 439
Iš viso įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo		860 415	791 964

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 13 – 69 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 – 69 puslapiuose, buvo pasirašytos 2024 m. balandžio 30 d.

Administracijos vadovas
Mindaugas Vijūnas

Finansų ir apskaitos departa-
mento direktorė
Eglė Balčiūnė

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

PINIGŲ SRAUTŲ ATASKAITA

		2023 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai	2022 m. gruodžio 31 d. pasibaigę metai
Pastabos			
Įprastinė veikla			
Gautos palūkanos		57 862	34 206
Sumokėtos palūkanos		(10 411)	(7 740)
Gautos komisinių pajamos		1 523	1 492
Sumokėtos komisinių sąnaudos		(1 556)	(1 287)
Sumokėti atlyginimai ir socialinis draudimas		(18 799)	(14 677)
Įplaukos susijusios su nefinansinės ir kitos veiklos pajamomis		1 824	2 966
Kitos apmokėtos veiklos sąnaudos		(10 341)	(6 654)
Turto/ įsipareigojimų pokytis			
Suteiktų paskolų kredito unijoms (padidėjimas) sumažėjimas	16	324	348
Kitiems asmenims suteiktų paskolų (padidėjimas) sumažėjimas		(87 065)	(94 186)
Kito turto ir kito finansinio turto (padidėjimas) sumažėjimas		130	(457)
Kredito unijų ir finansų institucijų indėlių padidėjimas (sumažėjimas)	23	9 889	18 213
Kitų asmenų indėlių padidėjimas (sumažėjimas)		39 743	46 035
Kitų įsipareigojimų padidėjimas (sumažėjimas)		(198)	1 031
Grynieji pinigų srautai iš įprastinės veiklos prieš pelno mokestį		(17 075)	(20 710)
Sumokėtas pelno mokestis		(422)	(477)
Grynieji pinigų srautai iš įprastinės veiklos		(17 497)	(21 187)
Investicinė veikla			
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimas	19, 20	(1 423)	(1 692)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto pardavimas		801	806
Investicinio turto įsigijimas	21	(490)	-
Investicinio turto pardavimas		1 186	658
Skolos vertybinių popierių įsigijimas		(40 260)	(26 945)
Skolos vertybinių popierių išpirkimas		40 872	14 943
Nuosavybės vertybinių popierių įsigijimas		(75)	(600)
Nuosavybės vertybinių popierių išpirkimas		27	19
Grynieji pinigų srautai iš investicinės veiklos		638	(12 811)
Finansinė veikla			
KU "Taupa" prisijungimas	2	-	7 633
Narių įmokėti pagrindiniai pajai		199	202
Nariams išmokėti pagrindiniai pajai		(344)	(299)
Narių įmokėti papildomi pajai		4 724	4 242
Nariams išmokėti papildomi pajai		(4 448)	(1 949)
Gautos kitos paskolos	28	2 000	2 000
Gautos (grąžintos) subordinuotos paskolos	26, 28	50	1 000
Gautos UAB INVEGA ir UAB ŽŪPGF lėšos	28	2 100	2 400
Grąžintos UAB INVEGA ir UAB ŽŪPGF lėšos	28	(5 153)	(4 443)
Nuomos mokėjimų pagrindinės sumos dalis	19	(747)	(46)
Grynieji pinigų srautai iš finansinės veiklos		(1 619)	10 740
Pinigų ir jų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)		(18 478)	(23 258)
Pinigų ir jų ekvivalentų likutis laikotarpio pradžioje		33 631	56 889
Pinigų ir jų ekvivalentų likutis laikotarpio pabaigoje:		15 153	33 631
Pinigai kasose ir korespondentinė sąskaita Lietuvos banke	15	13 177	27 820
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	16	1 976	5 811
Nepiniginiai sandoriai:			
Investicinio turto įsigijimas (už skolas perimtas turtas)	21	(957)	(136)

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 13 – 69 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 – 69 puslapiuose, buvo pasirašytos 2024 m. balandžio 30 d.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

NUOSAVO KAPITALO POKYČIŲ ATASKAITA

	Pas- ta- bos	Pajinis kapitalas					Rezervi- nis kapi- talas ir kiti rezer- vai	Atsar- gos ka- pi- talas	Finansinio turto per- kai-navimo rezer-vas	Nepas- kirstyta- sis pelnas (nuosto- liai)	Iš viso:
		Pa- grin- diniai pajai	Papil- domi tvarūs pajai	Papil- domi netva- rūs pa- jai	Privi- legi- juoti pajai	Gra- žintini pajai					
Likutis 2021 m. gruodžio 31 d.		4 359	40 752	927	30	360	8 046	242	91	(2 440)	52 367
Ataskaitinio lai- kotarpio gryna- sis pelnas (nuostoliai)		-	-	-	-	-	-	-	-	5 628	5 628
Kitos bendrosios pajamos		-	-	-	-	-	-	-	(1 865)	-	(1 865)
Bendrosios paja- mos		-	-	-	-	-	-	-	(1 865)	5 628	3 763
KU "Taupa" pri- sijungimas	2	95	5 000	111	-	-	1 014	-	-	(2 159)	4 061
Narių naujų pajų įsigijimas	29	202	4 242	-	-	-	-	-	-	-	4 444
Nariams gražinti pajai	29	(299)	(2 132)	(256)	-	439	-	52	-	-	(2 196)
Nepaskirstytų nuostolių dengi- mas	29	-	-	-	-	-	-	(72)	-	72	-
Sudaryti rezervai	29	-	-	-	-	-	4 740	-	-	(4 740)	-
Likutis 2022 m. gruodžio 31 d.		4 357	47 862	782	30	799	13 800	222	(1 774)	(3 639)	62 439
Ataskaitinio lai- kotarpio gryna- sis pelnas (nuostoliai)		-	-	-	-	-	-	-	-	12 901	12 901
Kitos bendrosios pajamos		-	-	-	-	-	-	-	894	-	894
Bendrosios paja- mos		-	-	-	-	-	-	-	894	12 901	13 795
Narių naujų pajų įsigijimas	29	199	4 724	-	-	-	-	-	-	-	4 923
Nariams gražinti pajai	29	(344)	(4 588)	(133)	-	273	-	33	-	-	(4 759)
Nepaskirstytų nuostolių dengi- mas	29	-	-	-	-	-	-	(61)	-	61	-
Sudaryti rezervai	29	-	-	-	-	-	6 203	-	-	(6 203)	-
Likutis 2023 m. gruodžio 31 d.		4 212	47 998	649	30	1 072	20 003	194	(880)	3 120	76 398

Apskaitos principai ir kitos pastabos, pateiktos 13 – 69 puslapiuose, yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės ataskaitos, pateiktos 7 – 69 puslapiuose, buvo pasirašytos 2024 m. balandžio 30 d.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1 PASTABA. BENDROJI INFORMACIJA

Lietuvos centrinė kredito unija (toliau - LCKU) buvo užregistruota LR įmonių registre 2002 m. balandžio 22 d. Lietuvos bankas 2002 m. lapkričio 28 d. išdavė LCKU licenciją Nr. 54 vykdyti visas operacijas, nurodytas tuometiniame LR Centrinės kredito unijos įstatyme. LCKU pagrindinę veiklą pradėjo vykdyti 2002 m. gruodžio 2 d. LCKU įsikūrusi adresu Savanorių pr. 363B-201, Kaunas.

Lietuvos centrinės kredito unijos grupę (toliau – Grupė), kurios specialios paskirties jungtinės (konsoliduotos) finansinės ataskaitos (toliau – finansinės ataskaitos) čia pateikiamos, sudaro LCKU, jai priklausančios kredito unijos narės ir LCKU administruojamas stabilizacijos fondas (toliau – Grupės nariai, Grupę sudarantys subjektai).

2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. LCKU jungė 46 narius, iš jų: 45 kredito unijos ir Lietuvos valstybė. 2023 m. sausio 6 d. kredito unija „Vievio taupa“ pakeitė pavadinimą į Elektrėnų kredito uniją. 2023 m. balandžio 27 d. Pakruojo ūkininkų kredito unija pakeitė pavadinimą į Pakruojo kredito uniją. 2023 m. gegužės 11 d. Širvintų kredito unija pakeitė pavadinimą į Kooperatinę bendrovę "Pilies" kredito unija. 2023 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. LCKU priklausančios kredito unijos yra šios:

1. „Achemos“ kredito unija
2. Alytaus kredito unija
3. Anykščių kredito unija
4. Centro kredito unija
5. Druskininkų kredito unija
6. Elektrėnų kredito unija
7. „Fortūna“ kredito unija
8. Grinkiškio kredito unija
9. Jurbarko kredito unija
10. Jonavos kredito unija
11. Kauno kredito unija
12. Kauno regiono kredito unija
13. KB ARKU kredito unija
14. KB „Pilies“ kredito unija
15. Kelmės kredito unija
16. Kėdainių krašto kredito unija
17. Klaipėdos kredito unija
18. Kredito unija „Gargždų taupa“
19. Kredito unija „Germanto lobis“
20. Kredito unija „Mėmelio taupomoji kasa“
21. Kredito unija „Delta“
22. Kredito unija „Neris“
23. Kredito unija „Magnus“
24. Kredito unija „Prienų taupa“
25. Kredito unija „Tikroji viltis“
26. Kredito unija „Sūduvos parama“
27. Kredito unija „Ebitum“
28. Kredito unija „Taupa“
29. Kretingos kredito unija
30. Mažeikių kredito unija
31. Pagėgių kredito unija
32. Pakruojo kredito unija
33. Palangos kredito unija
34. Panevėžio kredito unija
35. Pasvalio kredito unija
36. Plungės kredito unija
37. Šeimos kredito unija
38. Šilutės kredito unija
39. Tauragės kredito unija
40. Trakų kredito unija
41. Ukmergės ūkininkų kredito unija
42. Utenos kredito unija
43. Vilkaviškio kredito unija
44. Vilniaus kredito unija
45. Vytauto didžiojo kredito unija

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

LCKU savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos centrinių kredito unijų įstatymu. LCKU - tai kooperatiniais pagrindais suorganizuota, juridinių asmenų kredito unijų ir LR Vyriausybės įsteigta ir tuometinio LR Centrinės kredito unijos įstatymo nustatyta tvarka įregistruota kredito įstaiga. LCKU veikia pajinio kapitalo pagrindu ir atlieka kredito unijų likvidumo palaikymo ir mokumo atkūrimo funkcijas, kredito unijų ir kredito unijų narių pinigų pervedimo ir mokėjimo kortelių bei internetinės bankininkystės aptarnavimo operacijas, priima indėlius bei grąžintinas lėšas, teikia paskolas bei prisiima su tuo susijusią riziką ir atsakomybę. LCKU kredito unijoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas.

Kiekviena Grupę sudaranti kredito unija yra kredito įstaiga, kuri tenkina savo narių ūkinius ir socialinius poreikius ir turi licenciją verstis, ir verčiasi indėlių ir kitų grąžintinų lėšų priėmimu iš neprofesionalių rinkos dalyvių ir jų skolinimu, taip pat turi teisę verstis kitų Lietuvos Respublikos kreditų unijų įstatyme nustatytų finansinių paslaugų teikimu įstatyme nustatytiems asmenims ir prisiima su tuo susijusią riziką bei atsakomybę. Kredito unijos, kaip juridinio asmens, teisinė forma yra kooperatinė bendrovė. Kredito unija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymu, Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymu bei kitais įstatymais, priežiūros institucijos priimtais teisės aktais ir savo įstatais.

Informacija apie kredito unijų narius pateikiama žemiau:

	2023 m. gruodžio 31 d.		2022 m. gruodžio 31 d.	
	Nariai	Asocijuoti nariai	Nariai	Asocijuoti nariai
Fiziniai asmenys	120 210	-	119 058	-
Juridiniai asmenys	-	6 786	-	6 411

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Grupėje dirbo 576 darbuotojai (2022 m. gruodžio 31 d. – 561 darbuotojai).

LCKU vadovybė šias finansines ataskaitas patvirtino 2024 m. balandžio 30 d., LCKU pajininkai turės patvirtinti finansines ataskaitas per 4 mėn. nuo finansinių metų pabaigos.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2 PASTABA. REIKŠMINGA APSKAITOS PRINCIPŲ INFORMACIJA

Žemiau yra išdėstyti reikšmingi apskaitos principai, naudoti šių finansinių ataskaitų parengimui.

Pagrindas parengimui

Grupės jungtinės (konsoliduotosios) finansinės ataskaitos yra rengiamos, remiantis Lietuvos Respublikos centrinių kredito unijų įstatyme nustatyto reikalavimu rengti tokias ataskaitas bei 2017 m. liepos 13 d. Lietuvos banko Valdybos nutarimu Nr. 03-116 dėl Centrinių kredito unijų jungtinių (konsoliduotųjų) finansinių ir priežiūros ataskaitų reikalavimų aprašo patvirtinimo. Atsižvelgiant į šiuos reikalavimus, Grupės specialiosios paskirties finansinės ataskaitos yra paruoštos pagal LCKU taikomą Grupės apskaitos politiką, kurios principai yra pateikiami toliau šiose finansinėse ataskaitose.

LCKU taip pat rengia atskiras finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės apskaitos standartus (TFAS), priimtus taikyti ES, kurios skelbiamos Lietuvos Respublikos centrinių kredito unijų įstatyme numatytais terminais internetinėje svetainėje www.lcku.lt.

Finansinės ataskaitos paruoštos remiantis istorinės savikainos pagrindu, išskyrus finansinį turtą, vertinamą tikrąja verte.

Ataskaitos yra parengtos remiantis veiklos tęstinumo principu.

Sumos šiose finansinėse ataskaitose yra pateiktos EUR, kuri yra Grupės funkcinė bei pateikimo valiuta.

Dėl atskirų sumų apvalinimo iki tūkstančių eurų lentelėse skaičiai gali nesutapti, tokios apvalinimo paklaidos šiose finansinėse ataskaitose yra nereikšmingos.

Grupės finansinių ataskaitų jungimas (konsolidavimas)

Grupės finansinių ataskaitų jungimui (konsolidavimui) naudojama to paties ataskaitinio laikotarpio Grupę sudarančių subjektų finansinė informacija (atskiros kiekvieno Grupę sudarančio nario finansinės ataskaitos).

Atskiros kredito unijos narės veiklos rezultatai ir balansiniai straipsniai į jungtines (konsoliduotąsias) finansines ataskaitas įtraukiami nuo tos dienos, kai kredito unija tampa LCKU nare. Jeigu kredito unija išstoja iš LCKU, jos veiklos rezultatai ir balansiniai straipsniai į jungtines (konsoliduotąsias) finansines ataskaitas įtraukiami iki išstojimo dienos.

Naujos narės prisijungimo atveju, visa informacija yra perkeliama į LCKU sistemas. Prisijungus naujai narei, jos balansiniai straipsniai yra agreguojami pagal principus ir taisykles nurodytas toliau šioje pastaboje. Kadangi kredito unijos, atsižvelgiant į jas reglamentuojančių įstatymų reikalavimus, apskaitai taiko Lietuvos Respublikos finansinės atskaitomybės standartus, jų finansinė informacija yra perskaiciuojama, kad atitiktų Grupės taikomus apskaitos principus, kurie pateikiami toliau šiose finansinėse ataskaitose.

LCKU Grupės jungtinėse (konsoliduotosiose) finansinėse ataskaitose atvaizduojama naujos narės turtas ir įsipareigojimai, pripažinti ir įvertinti, atsižvelgiant į jų balansines vertes prieš sujungimą. Visas iki prisijungimo susidaręs nepaskirstytas pelnas ar (nuostolis) yra pateikiami Grupės rezervinio kapitalo straipsnyje. Visi dėl toliau pateiktųjų perskaiciavimų susidarę skirtumai yra pateikiami nepaskirstyto pelno (nuostolių) straipsnyje. Naujos narės pajinis kapitalas prisijungimo metu yra pridodamas prie Grupės pajinio kapitalo. Pinigų srautų ataskaitoje naujos LCKU narės pinigų likutis apskaitytas prisijungimo dieną yra atvaizduojamas finansinės veiklos dalyje. Finansinių ataskaitų pastabose pateiktose judėjimo lentelėse, naujos narės turtas ir įsipareigojimai atvaizduojamas kaip padidėjimas dėl naujos narės prisijungimo.

Naujos LCKU narės skolininkų būklės ir užtikrinimo priemonių įvertinimas nėra pakartotinai atliekamas prisijungimo datai. Atliekant prisijungimo dienos paskolų portfelio tikėtinų kredito nuostolių vertinimo korekciją, pagal reikalavimus analogiškus 9 TFAS „Finansinės priemonės“, yra naudojamas aktualiausias turėtas naujai prisijungusios unijos skolininkų būklės ir užtikrinimo priemonių vertinimas, atliktas iki prisijungimo datos. Tikėtinų kredito nuostolių vertinimas prisijungimo metu yra pagrįstas paskolų lygiais, kurie apibrėžti apskaitos politikos dalyje „Finansinio turto vertės sumažėjimas“, galiojusiais prisijungimo dieną, atsižvelgiant į padidėjusią kredito riziką nuo paskolos išdavimo momento. Dėl šios priežasties prisijungimo momentu vertinamų paskolų lygiai svyruoja nuo 1 (kredito rizika reikšmingai nepadidėjo nuo paskolos išdavimo) iki 3 (paskola yra nuvertėjusi).

Stabilizacijos fondas įtraukiamas į jungtines ataskaitas už visą ataskaitinį laikotarpį.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Jungtinių (konsoliduotų) finansinių ataskaitų rengimo metu visi vienodi (pagal turinį) atskirų kredito unijų, LCKU ir stabilizacijos fondo balansiniai ir pelno (nuostolių) straipsniai yra agreguojami. Agregavus straipsnius, atliekami tarpusavio sandorių ir balansinių likučių tarp Grupės subjektų eliminavimai:

- Eliminuojama LCKU pajinio kapitalo ir kiekvienos kredito unijos investicijų į LCKU pajinį kapitalą vertė, įskaitant ir susijusių specialiųjų atidėjinių LCKU pajams, sumas, apskaitytas atskirose kredito unijose;
- Eliminuojamos stabilizacijos fondo surinktos pajamos ir atskirų kredito unijų išlaidos, mokant įmokas į šį fondą, praėjusių laikotarpių įmokos į stabilizacijos fondą eliminuojamos per praėjusių laikotarpių nepaskirstytąjį rezultatą (t. y. iš einamojo laikotarpio rezultatų eliminuojamos tik einamojo laikotarpio įmokos į stabilizacijos fondą);
- Eliminuojamos stabilizacijos fondo išmokos ir/ ar suteiktos subordinuotos paskolos ir atitinkamai kredito unijų nuosavo kapitalo elementai ir/ ar mokėtinos paskolos;
- Eliminuojamos tarpusavio paskolos ir kitos gautinos sumos (įskaitant sukauptas palūkanas), einamosios sąskaitos ir terminuotieji indėliai (įskaitant sukauptas palūkanas), kitas turtas ir kiti įsipareigojimai, likvidumo palaikymo fondo sąskaitos;
- Eliminuojamos tarpusavio pajamų ir išlaidų sumos (palūkanų pajamos ir sąnaudos, komisiniai mokesčiai, kitos pajamos ir sąnaudos);
- Jei tam tikras straipsnis (sąskaita) naudojamas tik tarpusavio sandorių ar balansinių likučių atvaizdavimui, šios sumos eliminuojamos.

Taip pat peržiūrimi visi kiti balansiniai ir pelno (nuostolių) straipsniai, siekiant identifikuoti juose galimai apskaitytas tarpusavio sandorių ir balansinių likučių sumas, kurias reiktų eliminuoti.

Kadangi kredito unijos, atsižvelgiant į jas reglamentuojančių įstatymų reikalavimus, apskaitai taiko Lietuvos Respublikos finansinės atskaitomybės standartus, jų finansinė informacija yra perskaičiuojama, kad atitiktų Grupės taikomus apskaitos principus, kurie toliau pateikiami šiose finansinėse ataskaitose.

Perskaičiuojant finansinę informaciją, svarbu atsižvelgti, kad perskaičiuojamos sumos atitiktų ataskaitinį laikotarpį, kuriam rengiamos finansinės ataskaitos, t. y. pelno (nuostolių) straipsniai atspindėtų atitinkamo ataskaitinio laikotarpio ekonominę veiklą ar jiems priklausančius perskaičiavimo rezultatus.

Apibendrinti atliekami kredito unijų, sudarančių LCKU Grupę, finansinės informacijos perskaičiavimai (ar neperskaičiavimai) dėl atitikimo Grupės apskaitos politikai, kurios esminiai principai yra išdėstyti toliau, yra tokie:

- Grupės narių grynujų pinigų kasose straipsniai neperskaičiuojami, įvertinus, kad nėra skirtumų tarp taikomų Grupės narių ir Grupės apskaitos principų šioje srityje.
- Lėšos einamosiose sąskaitose ir terminuoti indėliai kitose kredito įstaigose neperskaičiuojami, įsitikinus, kad yra tinkamai sukauptos palūkanos taikant efektyviąją palūkanų normą, tačiau vertinami tikėtinai kredito nuostoliai pagal reikalavimus analogiškus 9 TFAS „Finansinės priemonės“.
- Investicijos į nuosavybės ir skolos vertybinius popierius perskaičiuojamos dėl:
 - o Tinkamo investicijų į nuosavybės ir skolos vertybinius popierius grupavimo pagal reikalavimus analogiškus 9 TFAS „Finansinės priemonės“;
 - o Tinkamo paskesnio vertinimo pagal peržiūrėtą grupavimą pagal reikalavimus analogiškus 9 TFAS „Finansinės priemonės“. Atitinkamai daromos korekcijos perkeliant pelną (nuostolius) į perkainojimo rezervą ir / ar atliekant kitas reikalingas korekcijas. Taip pat daromos korekcijos dėl tikėtinų kredito nuostolių atvaizdavimo pagal reikalavimus analogiškus 9 TFAS „Finansinės priemonės“;
 - o Įsitikinama, kad vertybinių popierių rinkos vertė, kai jie vertinami tikrąja verte, yra nustatyta pagal Grupės apskaitos principus;
 - o Įsitikinama, kad vertybiniai popieriai, apskaitomi amortizuota savikaina, apskaitomi pagal reikalavimus analogiškus 9 TFAS „Finansinės priemonės“ reikalavimus;
 - o Vertybinių popierių korekcijos atliekamos pagal kiekvieną atskiros Grupės nario turimą vertybinių popierių poziciją.
- Paskolos (suteiktos ar pirktos) ir gautinos sumos perskaičiuojamos dėl:
 - o Tinkamo jų klasifikavimo pagal reikalavimus analogiškus 9 TFAS „Finansinės priemonės“ (ir atitinkamai, ar teisingai vertinamos amortizuota savikaina);

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- Tinkamo paskesnio vertinimo pagal peržiūrėtą klasifikavimą pagal reikalavimus analogiškus 9 TFAS „Finansinės priemonės“ dėl efektyvios palūkanų normos pritaikymo;
- Visos Grupės tikėtini kredito nuostoliai yra vertinami pagal reikalavimus analogiškus 9 TFAS „Finansinės priemonės“ reikalavimus.
- Aukščiau išvardintos paskolų portfelio korekcijos atliekamos jungtiniu (konsoliduotu), o ne atskirų Grupės narių, mastu.
- Ilgalaikis materialus ir nematerialus turtas perskaičiuojamas dėl:
 - Nusidėvėjimui ar amortizacijai taikomų Grupės apskaitos politikos nuostatų neatitinkančių terminų ar metodo;
 - Nustatyto, bet neapskaityto vertės sumažėjimo, jei toks būtų;
 - Klasifikavimo – peržiūrima, ar nėra reikšmingo nuomojamo turto trečioms šalims, kuris turėtų būti klasifikuojamas kaip investicinis turtas Grupės finansinėse ataskaitose.
- Už skolas perimtas turtas perskaičiuojamas peržiūrint jo vertinimo principų tinkamumą atskirose Grupės narėse ir klasifikavimo tinkamumą, priklausomai nuo perimto turto pobūdžio ir tikslų;
- Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai iš esmės nėra perskaičiuojami, jei jie yra skaičiuojami atskiroje Grupės narėje, nebent būtų nustatyta skirtumų ar jų atsirastų, atlikus kitus perskaičiavimus. Tuo atveju, jei Grupės narys neskaičiuoja atidėtojo pelno mokesčio turto ar įsipareigojimų (neskaičiavimas leidžiamas pagal Lietuvos Respublikos finansinės atskaitomybės standartų nuostatas priklausomai nuo kredito unijos aktyvų dydžio), toks skaičiavimas atliekamas jungtinių (konsoliduotųjų) finansinių ataskaitų rengimo metu. Taip pat papildomai vertinamas vertės sumažėjimo poreikis Grupės narėse apskaitytam ar naujai apskaičiuotam atidėtojo pelno mokesčio turtui, priklausomai nuo jo realizavimo galimybių.
- Kito turto ir kitų įsipareigojimų perskaičiavimas atliekamas, jei nustatoma neatitikimų su Grupės apskaitos principais atskirų Grupės narių finansinėse ataskaitose (kitam turtui taip pat vertinami tikėtini kredito nuostoliai, jei atitinkamiems straipsniams jame taikomi 9 TFAS „Finansinės priemonės“ analogiškai reikalavimai). Bet kuriuo atveju, perskaičiavimas tokiems straipsniams neatliekamas, jei sumos yra nereikšmingos ir atitinkamai perskaičiavimo įtaka būtų nereikšminga.
- Su einamaisiais mokesčiais (iš esmės ataskaitinio laikotarpio pelno mokesčiu) susiję straipsniai neperskaičiuojami.
- Priimtų terminuotųjų indėlių ir einamųjų sąskaitų straipsniai neperskaičiuojami, jei įsitikinama, kad tinkamai kaupiamos palūkanos, tinkamai taikomi efektyvios palūkanų normos principai ir nėra kitų galimų neatitikimų.
- Gautų paskolų straipsniai neperskaičiuojami, jei jiems tinkamai taikoma efektyvi palūkanų norma palūkanų kaupimui (ir nėra kitų priežasčių perskaičiuoti pagal galiojančių sutarčių sąlygas).
- Sukaupytų išlaidų straipsniai (įskaitant atostogų rezervą) neperskaičiuojami, tačiau siekiama įsitikinti, kad visi reikalingi sukaupimai yra apskaityti.
- Nuosavo kapitalo straipsniai neperskaičiuojami, tačiau įsitikinama dėl tinkamo jų atvaizdavimo Grupės finansinėse ataskaitose. Valstybės turimi LCKU pajiniai įnašai yra apskaitomi Grupės nuosavame kapitale kaip pajinis kapitalas.
- Palūkanų pajamų ir palūkanų išlaidų straipsniai perskaičiuojami dėl tinkamo efektyvios palūkanų normos taikymo. Perskaičiavimas atliekamas segmentuojant portfelį, jei neįmanoma įvertinti įtakos atskirai finansinei priemonei.
- Pelnas (nuostoliai) dėl vertybinių popierių perskaičiuojami pagal aukščiau minėtą skolos ir nuosavybės vertybinių popierių perskaičiavimą.
- Komisinių pajamos ir išlaidos iš esmės neperskaičiuojamos, tačiau peržiūrimos dėl tinkamo pripažinimo ir klasifikavimo pagal Grupės apskaitos principus.
- Veiklos išlaidos, kitos pajamos ir išlaidos iš esmės neperskaičiuojamos, nebent toks poreikis nustatomas atskirų kredito unijų atveju, ar atsiranda atlikus kitų straipsnių perskaičiavimus.
- Visos pajamų rūšys papildomai vertinamos, ar nereikia atlikti papildomų reikšmingų korekcijų dėl reikalavimų analogiškų TFAS 15 „Pajamos pagal sutartis su klientais“ pritaikymo.
- Papildomai perskaičiuojamos Grupės narių nuomos išlaidos, Grupės ataskaitose atitinkamai pripažįstant naudojimo teise valdomą turtą ir susijusius įsipareigojimus (taip pat palūkanų išlaidas ir nusidėvėjimą).

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Rengiant jungtines (konsoliduotąsias) Grupės finansines ataskaitas taip pat papildomai atliekami reikšmingi apskaitiniai vertinimai Grupės mastu pagal Grupės apskaitos politiką, siekiant, kad jie būtų tinkamai apskaityti ir atskleisti Grupės finansinėse ataskaitose.

Perskaičiavimai neatliekami, jei sumos yra nereikšmingos Grupės finansinių ataskaitų mastu, ar numanoma perskaičiavimo įtaka nebūtų reikšminga (reikšmingai neiškreiptų Grupės finansinių ataskaitų). Perskaičiavimai neatliekami straipsniams, kurie eliminuojami jungimo (konsolidavimo) metu (ir todėl bet kuriuo atveju neturėtų įtakos Grupės finansinėms ataskaitoms).

Be aukščiau paminėtų perskaičiavimų, jungiant finansines ataskaitas, atliekami papildomi jungimo (konsolidavimo) įrašai, susiję su Grupės finansinių ataskaitų rengimu pagal Grupės apskaitos politiką (susiję ne su atskirų Grupės narių pateiktos finansinės informacijos perskaičiavimais, tačiau Grupės mastu atliekamais dvejybiniais įrašais ar reikšmingais apskaitiniais vertinimais pagal Grupės apskaitos politiką).

Sujungus visus panašius pagal turinį ir pobūdį Grupės narių turto, įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo straipsnius, panašias Grupės narių pajamų ir išlaidų sumas, atlikus įrašus konsolidavimo dokumente dėl tarpusavio sandorių ir balansinių likučių eliminavimų, Grupės narių finansinės informacijos perskaičiavimo ir kitų konsolidavimo įrašų Grupės mastu, sudaromos atitinkamai Grupės finansinės padėties ir bendrųjų pajamų ataskaitos. Atlikus anksčiau aprašytus veiksmus taip pat analogiškai sudaromos jungtinės (konsoliduotosios) pinigų srautų ir nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Naujos grupės narės prisijungimas

2022 m. lapkričio 17 d. Lietuvos centrinė kredito unija (toliau – LCKU) pasirašė kredito unijos narystės Lietuvos centrinėje kredito unijoje sutartį su Kredito unija „Taupa“, kuria Kredito unija „Taupa“ patvirtino savo sprendimą dėl narystės LCKU, jos valdomoje mokumo užtikrinimo sistemoje, kartu gaunant visas teises ir pareigas, kurias LCKU nariams numato Lietuvos Respublikos centrinių kredito unijų įstatymas bei LCKU įstatai. Sutarties įsigaliojimo ir klientų/unijos narių duomenų migravimo data 2022 m. gruodžio 1 d.

Kredito unija „Taupa“ iki Kredito unijos narystės LCKU sutarties pasirašymo datos įsigijo pagrindinį LCKU pajų. Papildomai kredito unija „Taupa“ įsigijo 4 059 vnt. papildomus LCKU pajus, kartu sumokant įmokas į LCKU valdomą stabilizacijos fondą bei stojimo mokestį.

Prisijungimo datai (2022 m. gruodžio 1 d.), buvo atlikti visi Grupės apskaitos politikos pritaikymo koregavimai, kurie aprašyti 2 – oje pastaboje Apskaitos principai, „Grupės finansinių ataskaitų jungimas (konsolidavimas)“ poskyryje.

Apačioje pateikta kredito unijos finansinės padėties ataskaita prisijungimo metu.

FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITA

	2022 gruodžio 01 d. (pagal LFAS)	Grupės apskaitos politikos pritaikymo įtaka *	2022 m. gruodžio 01 d. (po koregavimų)
TURTAS			
Pinigai ir lėšos centriniame banke	7 633	-	7 633
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	56 816	(2 159)	54 657
Vertybinių popierių	1 022	-	1 022
Ilgalaikis materialusis turtas	440	-	440
Naudojimo teise valdomas turtas	-	446	446
Nematerialusis turtas	67	-	67
Investicinis turtas	1 219	-	1 219
Kitas turtas	2 328	-	2 328
Iš viso turto	69 525	(1 713)	67 812
ĮSIPAREIGOJIMAI			
Kitų asmenų indėliai	61 059	-	61 059
Subordinuotos paskolos	1 100	-	1 100
Kiti įsipareigojimai	1 146	446	1 592
Iš viso įsipareigojimų	63 305	446	63 751
NUOSAVAS KAPITALAS			
Pagrindiniai pajai	95	-	95
Papildomi tvarūs pajai	5 000	-	5 000
Papildomi netvarūs pajai	111	-	111
Atsargos kapitalas	-	-	-
Rezervinis kapitalas ir kiti rezervai	1 014	-	1 014
Praėjusių laikotarpių nepaskirstyti nuostoliai	-	(2 159)	(2 159)
Iš viso nuosavo kapitalo	6 220	(2 159)	4 061
Iš viso įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo	69 525	(1 713)	67 812

* 2 159 tūkst. eurų – Grupės apskaitos politikos pritaikymo įtaka pagal reikalavimus analogiškus TFAS 9, iš jų 1 716 tūkst. EUR paskolų TKN bei 443 tūkst. EUR EPN skaičiavimo korekcija. 446 tūkst. eurų – naudojimo teise valdomo turto skaičiavimo korekcija pagal reikalavimus analogiškus TFAS 16.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Užsienio valiutų perskaičiavimas

Sandoriai užsienio valiuta apskaityti pagal oficialius valiutų kursus, galiojančius keitimo dieną: pelnas ir nuostoliai, atsiradę įvykdžius šias operacijas bei perskaičiavus užsienio valiuta įvertintus piniginius turto bei įsipareigojimų likučius vietine valiuta, apskaitomas bendrųjų pajamų ataskaitoje. Metų pabaigoje likučiai užsienio valiuta perkainojami metų pabaigoje galiojusi kursu.

Pajamų ir sąnaudų pripažinimas

Efektivos palūkanų normos metodo taikymas

Palūkanų pajamos ir sąnaudos pripažįstamos, taikant efektyvios palūkanų normos (EPN) metodą. Efektyvi palūkanų norma tiksliai diskontuoja būsimus piniginių mokėjimų arba įplaukų srautus per numatomą finansinio instrumento galiojimo laikotarpį arba trumpesnę periodą (iki kito perkainavimo) iki finansinio turto arba įsipareigojimų apskaitinės vertės. EPN (ir amortizuota turto savikaina) apskaičiuojama atsižvelgiant į tarp sutarties šalių sumokėtus ar gautus mokesčius, kurie yra sudedamoji EPN, operacijų savikainos ir visų kitų premijų ar diskontų dalis.

Jei tikėtini finansinio turto pinigų srautai yra peržiūrimi dėl kitų priežasčių nei pasikeitusi kredito rizika, apskaitomas teigiamas arba neigiamas turto apskaitinės vertės pokytis bendrųjų pajamų ataskaitoje, padidinant ar sumažinant kitas pajamas.

Palūkanų ir panašios pajamos ir sąnaudos

Grupė apskaičiuoja palūkanų pajamas, taikydama finansinio turto EPN, išskyrus Grupės nuvertėjusį turtą, bendrajai balansinei vertei.

Grupės atveju, kai finansinis turtas tampa nuvertėjęs ir todėl yra laikomas 3 lygio (paaiškinta toliau) finansiniu turtu, Grupė apskaičiuoja palūkanų pajamas, taikydama EPN grynajai amortizuota savikaina vertinamo finansinio turto vertei. Jeigu finansinis turtas vėl tampa veiksnus ir nebėra nuvertėjęs, Grupė grįžta prie palūkanų pajamų skaičiavimo nuo bendrosios balansinės vertės.

Nusipirktam arba suteiktam dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansiniam turtui (angl. Purchased or Originated Credit Impaired, toliau - POCI) Grupė skaičiuoja palūkanų pajamas, apskaičiuodama dėl kredito rizikos pakoreguotą faktinių palūkanų normą ir taikydama šią normą amortizuotai finansinio turto savikainai. Dėl kredito rizikos pakoreguota faktinių palūkanų norma yra palūkanų norma, kuri pradinio pripažinimo momentu diskontuoja tikėtinus grynuosius pinigų srautus (įskaitant tikėtinus kredito nuostolius) iki tokio turto amortizuotos savikainos.

Neigiamas pajamingumas

Neigiamos palūkanos už finansinį turtą pripažįstamos palūkanų sąnaudomis, o neigiamos palūkanos už finansinius įsipareigojimus – palūkanų pajamomis.

Komisinių mokesčių pajamos ir sąnaudos

Komisinių mokesčių pajamos iš operacijų yra pripažįstamos, kai atliekama susijusi operacija, išskyrus komisinius, kurie yra efektyvios palūkanų normos sudedamoji dalis. Komisinių mokesčių sąnaudos yra pripažįstamos, kai patiriamos.

Kitos pajamos pagal sutartis su klientais

Pajamos yra pripažįstamos suma, atspindinčia atlygį, kurį ūkio subjektas tikisi gauti už klientui parduotas prekes ar suteiktas paslaugas.

Grupė vertina ir priima sprendimus, atsižvelgdami į visus svarbius faktus ir aplinkybes.

Pajamos pagal sutartis su klientais

Grupė kitoms finansų įstaigoms taip pat teikia nefinansinės veiklos paslaugas – daugiausia IT palaikymo ir kitas paslaugas.

Pajamos pagal sutartis su klientais pripažįstamos, kai paslaugų kontrolė pereina klientui, ta suma, kurią Grupė tikisi gauti mainais už paslaugas. Grupė nustatė, kad kontroliuoja paslaugas prieš jas perduodama klientui, todėl Grupė veikia kaip pagrindinė pajamų sandorio šalis. Grupė teikia savo paslaugas arba atskirai, arba kartu apjungdama į bendrą paketą. Kompleksinių paslaugų sutartys susideda iš kelių veiklos įsipareigojimų, nes pažadai suteikti kiekvieną paslaugą gali būti atskiri bei atskirai identifikuojami. Atitinkamai, Grupė paskirsto sandorio kainą, remdamasi santykinėmis atskirų paslaugų pardavimo kainomis.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Grupė svarsto, ar sutartyje yra kitų pažadų, kurie yra atskiri veiklos įsipareigojimai, ir kuriems turi būti priskirta tam tikra sandorio kainos dalis (pvz. suteiktos garantijos).

Be to, vadovybė atsižvelgia į kitų dalykų poveikį pajamų pripažinimui, tokių kaip reikšmingų finansavimo komponentų buvimas, apmokėjimą negrynaisiais pinigais ir klientui mokėtinas sumas.

Sandorio kaina priskirtina dar neįvykdytam veiklos įsipareigojimui nėra atskleista šiose finansinėse ataskaitose, nes Grupė turi teisę į atlygį iš kliento tokiai sumai, kuri teisingai atitinka klientui suteiktų paslaugų vertę iki balanso datos.

Pelno mokestis

Vadovaujantis LR pelno mokesčio įstatymu Grupės nariams taikomas 5 proc. arba 15 proc. pelno mokesčio tarifas. Lietuvos Respublikoje registruotoms įmonėms taikomas standartinis pelno mokesčio tarifas yra 15 proc. Mokestiniai veiklos nuostoliai gali būti perkeliami į ateinančius laikotarpius neribotą laikotarpį, jei įmonės veikla, dėl kurios šie nuostoliai atsirado, nėra keičiama, išskyrus tuos atvejus, kai vienetas veiklos nebetęsia dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti perkeliami neribotą laikotarpį. Nuo 2014 m. sausio 1 d. perkeliamų atskaitomų mokestinių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 proc. atskaitinių metų apmokestinamo pelno sumos, jei taikomas 15 proc. pelno mokesčio tarifas. Atidėtas pelno mokestis apskaitomas taikant įsipareigojimų metodą visiems laikiniams skirtumams, susidarantiems tarp turto ir įsipareigojimų mokestinės bazės pagrindo ir jų apskaitinės vertės finansinių ataskaitų sudarymo tikslais. Atidėtas pelno mokestis yra paskaičiuojamas naudojant mokesčio tarifus ir panaudojimo proc., galiojančius ar patvirtintus finansinės padėties ataskaitos sudarymo dieną ir kuriuos tikimasi taikyti atidėto pelno mokesčio turto realizavimo ar atidėtų mokesčių įsipareigojimų įvykdymo laikotarpiu.

Nuo 2020 m. sausio 1 d. apmokestinamam pelnui, viršijančiam 2 mln. EUR ribą, taikomas papildomas 5 proc. pelno mokestis. Atsižvelgiant į atskirų Grupės narių uždirbamą pelną, LCKU skaičiuoja papildomą 5 proc. pelno mokestį, o kiti Grupės subjektai ir toliau taiko 5 proc. arba 15 proc. pelno mokesčio tarifą kaip tai apibrėžiama Pelno mokesčio įstatyme. Grupės atidėtas pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimas apskaičiuojami taikant 5 proc. arba 15 proc. pelno mokesčio tarifą.

Pagrindiniai laikinieji skirtumai atsiranda dėl finansinio turto perkainavimo bei sukauptų sąnaudų. Tarifai, galiojantys ar patvirtinti finansinės padėties ataskaitos sudarymo dieną yra naudojami atidėto pelno mokesčio paskaičiavimui. Tačiau atidėtas pelno mokestis nėra apskaitomas, jeigu jis atsiranda turto ar įsipareigojimų pirminio pripažinimo ne dėl verslo sujungimo metu ir jeigu operacijos atlikimo metu neįtakoja nei apskaitos, nei apmokestinamojo pelno ar nuostolių.

Kai apskaičiuojamas bendras atidėtųjų mokesčių turtinis likutis, jis pripažįstamas finansinėse ataskaitose tik ta dalimi, kurio realizavimas, vadovybės nuomone, yra tikėtinas.

Atidėtų mokesčių turtas, tenkantis vertybinių popierių, apskaitomų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, perkainavimui, taip pat yra apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas.

Laikinas solidarumo įnašas

Nuo 2023 m. gegužės 16 d. iki 2024 m. gruodžio 31 d. nustatyta prievolė mokėti laikinąjį solidarumo įnašą. Laikinojo solidarumo įnašo tarifas yra 60 proc., skaičiuojant nuo einamojo mokėjimo laikotarpio gryųjų palūkanų pajamų, kurios daugiau kaip 50 proc. viršija vidutines 4 finansinių metų atitinkamo laikotarpio gryųjų palūkanų pajamas. Apskaičiuojant laikinąjį solidarumo įnašą neįtraukiamos palūkanų pajamos, gautos už 2023 m. sausio 1 d. ir vėliau sudarytas kreditavimo sutartis (išskyrus sutartis, sudarytas su finansų sektoriaus subjektais), taip pat laikinasis solidarumo įnašas mažinamas sumokėtomis einamojo laikotarpio indėlių draudimo įmokomis į Indėlių draudimo fondą, o einamojo laikotarpio gautos grynosios palūkanų pajamos atėmus apskaičiuotą laikinąjį solidarumo įnašą negali būti mažesnės už 2022 m. atitinkamo laikotarpio grynąsias palūkanų pajamas, padidintas 15 proc. Numatyti avansinio solidarumo įnašo kas ketvirtį bei metinio laikinojo solidarumo įnašo mokėjimai.

Atsižvelgiant į tai, kad solidarumo įnašas yra laikinas bei jo bazė neatitinka apmokestinamojo pelno apibrėžimo pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymą, kadangi jis mokamas ne nuo apmokestinamojo pelno, o nuo gryųjų palūkanų pajamų perviršio, laikinasis solidarumo įnašas nėra laikomas pelno mokesčiu.

Atsižvelgiant į LCKU grupės grynąsias palūkanų pajamas, LCKU skaičiavo ir mokėjo avansinį 676 tūkst. eurų solidarumo įnašą, tačiau mokėti metinį įnašą, prievolės nėra. Laikinojo solidarumo įnašo permoka apskaityta kaip kitas turtas.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigai ir pinigų ekvivalentai apima sumas, kurių galiojimo trukmė yra trumpesnė nei 3 mėnesiai nuo jų įsigijimo dienos. 2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro grynieji pinigai bei korespondentinės sąskaitos Lietuvos banke ir komerciniuose bankuose.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai

Finansinė priemonė – tai bet kuri sutartis, dėl kurios pas vieną ūkio subjektą atsiranda finansinis turtas, o pas kitą – finansinis įsipareigojimas ar nuosavybės priemonė.

Pirminio pripažinimo momentas

Finansinis turtas ir įsipareigojimai, išskyrus paskolas ir gautinas sumas iš klientų ir įsipareigojimus klientams, iš pradžių pripažįstami atsiskaitymo dieną. Paskolos ir gautinos sumos iš klientų pripažįstami, kai lėšos pervedamos į klientų sąskaitas. Įsipareigojimai klientams pripažįstami, kai lėšos pervedamos Grupei.

Pirminis pripažinimas ir vertinimas

Finansinio turto priskyrimas atitinkamai grupei pirminio pripažinimo metu priklauso nuo sutartinių finansinio turto pinigų srautų savybių ir verslo modelio, apibrėžiančio finansinio turto valdymą. Išskyrus kitas gautinas sumas, kurios neturi reikšmingo finansavimo komponento, Grupė pirminio pripažinimo metu finansinį turtą įvertina tikrąja verte, pridėjus, kai finansinis turtas nėra apskaitomas tikrąja verte per pelną ar nuostolius, sandorio išlaidas. Kitos gautinos sumos, į kurias neįtrauktas reikšmingas finansavimo komponentas, yra vertinamos pagal 15 TFAS nustatytą sandorio kainą.

Tam, kad finansinis turtas būtų priskiriamas ir vertinamas amortizuota savikaina arba tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, pinigų srautai atsirandantys iš finansinio turto turi būti tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai (angl. Solely Payment of Principal and Interest, toliau - *SPPI*) nuo pagrindinės neįvykdytos sumos. Šis vertinimas vadinamas SPPI testu ir atliekamas kiekvienai finansinei priemonei.

Finansinio turto valdymo modelis nurodo kaip valdomas finansinis turtas, kad šis generuotų pinigų srautus. Verslo modelis nustato, ar pinigų srautai bus gaunami renkant sutartinius pinigų srautus, parduodant šį finansinį turtą ar naudojant abu variantus. Detaliau apie verslo modelį ir SPPI testą paaiškinta toliau.

Finansinio turto ir įsipareigojimų grupės

Grupė visą savo finansinį turtą grupuoja, vadovaudamasi verslo valdymo modeliu ir turto sutartinėmis sąlygomis, į vertinamą:

- amortizuota savikaina;
- tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis;
- tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas pelnu arba nuostoliais.

Grupė klasifikuoja ir vertina išvestines finansines priemones ir investicijas į kolektyvinio investavimo subjektus tikrąja verte per pelną arba nuostolius. Grupė gali priskirti ir kitas finansines priemones prie vertinamų tikrąja verte per pelną arba nuostolius, jei taip iš esmės sumažinami vertinimo ar pripažinimo neatitikimai (kitais vadinami apskaitos neatitikimais).

Finansiniai įsipareigojimai, išskyrus paskolų įsipareigojimus ir finansines garantijas, yra vertinami amortizuota savikaina arba tikrąja verte per pelną arba nuostolius, kai jie yra išvestinės finansinės priemonės arba laikomi prekybai, arba yra priskirti vertinamiems tikrąja verte.

Gautinos sumos iš kredito įstaigų, suteiktos paskolos ir gautinos sumos iš kitų klientų, finansinės investicijos vertinamos amortizuota savikaina

Grupė vertina paskolas ir gautinas sumas iš kredito įstaigų, paskolas ir gautinas sumas iš kitų klientų ir kitas finansines investicijas amortizuota savikaina, tik jei tenkinamos abi šios sąlygos:

- finansinis turtas laikomas pagal verslo valdymo modelį, kurio tikslas - laikyti finansinį turtą siekiant surinkti sutartyje numatytus pinigų srautus; ir
- dėl sutartinių finansinio turto sąlygų nustatytomis datomis gali atsirasti tik pinigų srautai, kurie yra pagrindinės sumos ir pagrindinės neįvykdytos sumos palūkanų mokėjimai.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Verslo valdymo modelio įvertinimas

Grupė nustato savo verslo modelį tokiu lygiu, kuris geriausiai atspindi tai, kaip ji valdo finansinio turto grupes, siekdama savo verslo tikslų. Grupės verslo modelis nėra vertinamas pagal atskirus instrumentus, bet aukštesniu, t. y. agreguotu portfelių lygmeniu ir yra pagrįstas tokiais veiksniais kaip:

- a) kaip vertinami verslo valdymo modelio rezultatai ir pagal jį laikomas finansinis turtas, kaip apie juos pranešama vadovybei;
- b) rizika, turinti įtakos verslo modelio rezultatams (ir pagal tą verslo modelį laikomam finansiniam turtui), pirmiausia, kaip ta rizika valdoma; ir
- c) kaip atlyginama verslo valdytojams (pvz., kuo – valdomo turto tikraja verte ar surinktais sutartyje numatytais pinigų srautais – grindžiamas atlyginimas);
- d) tikėtinas pardavimų dažnumas, vertė ir laikas taip pat yra svarbūs vertinimo aspektai.

Verslo valdymo modelio vertinimas grindžiamas pagrįstai tikėtiniais scenarijais, neatsižvelgiant į „blogiausio atvejo“ ar „streso atvejo“ scenarijus. Jei pinigų srautai po pirminio pripažinimo yra realizuojami kitaip nei Grupės pradiniai lūkesčiai, Grupė nekeičia likusio finansinio turto tame verslo modelyje klasifikavimo, bet atsižvelgia į tokią informaciją vertindama naujai suteiktą ar naujai įsigytą finansinį turtą.

SPPI testas

Antruoju savo grupavimo proceso etapu Grupė įvertina finansinio turto sutartines sąlygas, kad nustatytų, ar jie atitinka SPPI testą. Tam, kad finansinis turtas būtų priskiriamas ir vertinamas amortizuota savikaina arba tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas, pinigų srautai atsirandantys iš finansinio turto turi būti tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimai (SPPI) nuo pagrindinės neįvykdytos sumos. Šis vertinimas vadinamas SPPI testu ir atliekamas kiekvienai finansinei priemonei.

Pagrindinė suma yra finansinio turto tikroji vertė pirminio pripažinimo metu. Palūkanas sudaro atlygis už pinigų laiko vertę, su pagrindine nepadengtąja suma susijusią kredito riziką tam tikru laikotarpiu ir už kitą pagrindinę skolinimo riziką ir sąnaudas, taip pat pelno maržą.

Dėl sutartinių sąlygų, kuriomis priimama didesnė nei *de minimis* rizika arba dėl kurių atsiranda sutartinių pinigų srautų, nesusijusių su pagrindinės sumos ir pagrindinės nepadengtosios sumos palūkanų mokėjimais, finansinis turtas turi būti vertinamas tikraja verte per pelną arba nuostolius.

Skolos finansinės priemonės, apskaitomos tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas

Grupė taiko turto grupę pagal reikalavimus analogiškus 9 TFAS - skolos finansinių priemonių, vertinamų tikraja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas per kitas bendrąsias pajamas, kai tenkinamos abi šios sąlygos:

- priemonė laikoma pagal verslo modelį, kurio tikslas yra pasiekiamas, tiek renkant sutartinius pinigų srautus, tiek ir parduodant finansinį turtą;
- finansinio turto sutartinės sąlygos atitinka SPPI testą.

Vėliau finansiniai instrumentai, apskaitomi tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas, yra vertinami tikraja verte, o pelnas ar nuostoliai atsirandantys dėl tikrosios vertės pokyčių pripažįstami kitose bendrosiose pajamose. Palūkanų pajamos ir pelnas (nuostoliai) iš valiutos kurso pasikeitimo pripažįstami per pelną (nuostolius) taip pat, kaip ir finansinio turto, vertinamo amortizuota savikaina, atveju. Skolos priemonių, vertinamų tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas, tikėtinų kredito nuostolių vertinimo principai pateikiami toliau. Kai Grupė turi daugiau negu vieną investiciją į tą patį vertybinį popierių, laikoma, kad pirmiau realizuojama anksčiau įsigyta investicija. Nutraukus šių skolos priemonių pripažinimą sukauptas pelnas ar nuostoliai anksčiau pripažinti per kitas bendrąsias pajamas, perklasifikuojami į pelną (nuostolius).

Finansiniai įsipareigojimai

Skolintos lėšos iš pradžių pripažįstamos tikraja verte, kurią sudaro grynoji gautų lėšų suma, atskaiciavus sandoriui sudaryti patirtas sąnaudas. Vėliau skolintos lėšos apskaitomos amortizuota savikaina, kuri skaičiuojama atsižvelgiant į visas nuolaidas ar premijas, ir sąnaudas, kurios yra sudėtinė efektyvios palūkanų normos dalis. Skolintos lėšos pripažįstamos atsiskaitymo momentu.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai, apskaitomi tikrąja verte per pelną ar nuostolius

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai šioje kategorijoje yra tie, kurie nėra skirti prekybai ir buvo vadovybės priskirti apskaityti per pelną ar nuostolius pirminio pripažinimo metu arba privalomai vertinami tikrąja verte pagal reikalavimus analogiškų 9 TFAS. Vadovybė gali priskirti priemonę į apskaitomą per pelną ar nuostolius pradinio pripažinimo metu tik, kai įvykdomas vienas iš toliau nurodytų kriterijų. Toks priskyrimas nustatomas atskirų instrumentų lygmeniu:

- priskyrimas pašalina arba žymiai sumažina vertinimo ar pripažinimo neatitikimą, kuris kitu atveju atsirastų vertinant turtą ar įsipareigojimus arba pripažįstant jų pelną ar nuostolius kitu būdu;

arba

- įsipareigojimai yra finansinių įsipareigojimų grupės, kurie yra valdomi ir jų rezultatai vertinami tikrąja verte, remiantis dokumentais pagrįsta rizikos valdymo ar investavimo strategija;

arba

- įsipareigojimai, kuriuose yra vienas ar daugiau įterptųjų išvestinių finansinių priemonių, išskyrus atvejus, kai jie iš esmės nekeičia pinigų srautų, kylančių iš sutartinių įsipareigojimų, arba be gilesnės analizės tampa aišku, kad panašios priemonės atveju įterptinės išvestinės finansinės priemonės (priemonių) atskyrimas nuo pagrindinės sutarties yra negalimas.

Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai vertinami tikrąja verte per pelną ar nuostolius apskaitomi finansinės padėties ataskaitoje tikrąja verte. Tikrosios vertės pokyčiai apskaitomi pelne (nuostoliuose), išskyrus įsipareigojimų, priskirtų vertinamiems tikrąja verte per pelną (nuostolius), tikrosios vertės pokyčius dėl pasikeitusios Grupės kredito rizikos. Tokie pokyčiai apskaitomi per kitas bendrąsias pajamas ir vėliau nėra perklasifikuojami į pelną ar nuostolius. Palūkanos, uždirbtos ar patiriamos dėl priemonių priskirtų vertinti tikrąja verte per pelną ar nuostolius, yra kaupiamos ir pripažįstamos atitinkamai palūkanų pajamomis arba palūkanų sąnaudomis bendrųjų pajamų ataskaitoje, taikant efektyviąją palūkanų normą ir atsižvelgiant į visas nuolaidas/ premijas ir 9 TFAS reikalavimus tenkinančias sandorio išlaidas, kurios yra neatsiejama priemonės dalis. Dividendų pajamos iš nuosavybės priemonių, vertinamų tikrąja verte per pelną ar nuostolius, yra apskaitomos pajamose, kai įgyjama teisė į dividendus.

Garantijos ir kreditavimo įsipareigojimai

Grupė suteikia garantijas ir kreditavimo įsipareigojimus.

Garantija yra LCKU ar grupės narės kredito unijos išduotas garantinis raštas, kuriuo ji vienašališkai įsipareigoja sumokėti garantijos gavėjui nurodytą sumą, jei asmuo, už kurį garantavo, neįvykdys ar netinkamai įvykdys prievolę garantijos gavėjui. Tokios garantijų sutartys patenka į tikėtinų nuostolių reikalavimo sritį.

Pajamos už suteiktas garantijas yra pripažįstama bendrųjų pajamų ataskaitoje kaip paslaugų ir komisinių pajamos.

Kreditavimo įsipareigojimai yra įsipareigojimai, pagal kuriuos Grupė privalo suteikti klientui paskolą iš anksto nustatytomis sąlygomis.

Garantijų ir kreditavimo įsipareigojimų nominali sutartinė vertė, kai garantija ar paskola, dėl kurios buvo susitarta suteikti, atitinka rinkos sąlygas, nėra įtraukiama į finansinės padėties ataskaitą.

Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų perklasifikavimas

Grupė neperklasifikuoja finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų po jų pirminio pripažinimo, išskyrus išskirtines aplinkybes, kuriomis Grupė įsigyja, realizuoja ar nutraukia tam tikrą verslo dalį. Finansiniai įsipareigojimai niekada neperklasifikuojami.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Finansinio turto ir įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

a) Pripažinimo nutraukimas dėl esminio sąlygų pakeitimo

Grupė nutraukia finansinio turto, pvz., klientui suteiktos paskolos, pripažinimą, kai sąlygos buvo persvarstytos tiek, kad ji iš esmės tampa nauja paskola, o skirtumas pripažįstamas pripažinimo nutraukimo pelnu ar nuostoliu tai daliai, kuriai nebuvo apskaityti nuostoliai dėl vertės sumažėjimo. Naujai pripažintos paskolos klasifikuojamos kaip 1 lygio (paaiškinama toliau) paskolos tikėtinų kredito nuostolių vertinimo tikslais, nebent naujoji paskola būtų laikoma suteiktu dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansiniu turtu (POCI).

Vertindama, ar nutraukti suteiktos paskolos pripažinimą, be kita ko, Grupė svarsto šiuos veiksnius:

- paskolos valiutos pasikeitimas;
- nuosavybės požymių atsiradimas;
- sandorio šalies pasikeitimas;
- ar pakeitimas yra toks, kad priemonė nebeatitiktų SPPI testo kriterijų.

Jei dėl pakeitimo reikšmingai nepasikeičia pinigų srautai, toks pakeitimas nereiškia turto pripažinimo nutraukimo. Remiantis pinigų srautų, diskontuotų pagal pradinę EPN, pasikeitimu, Grupė apskaito pakeitimo pelną ar nuostolius iki sumos, kuriai nėra apskaityti nuostoliai dėl vertės sumažėjimo. Pinigų srautas iš POCI turto pripažinimo nutraukimo apskaitomas pagrindinės veiklos pinigų srautuose.

b) Pripažinimo nutraukimas dėl kitų priežasčių nei esminis sąlygų pakeitimas

Finansinis turtas

Finansinio turto (arba, kai taikytina, finansinio turto dalies arba panašaus finansinio turto grupės dalies) pripažinimas yra nutraukiamas (t. y. jis yra pašalinamas iš Grupės finansinės padėties ataskaitos), kai:

- baigiasi sutartyje numatytų teisių į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas; arba
- Grupė perleidžia sutartyje numatytas teises gauti finansinio turto pinigų srautus; arba prisiima prievolę be reikšmingo uždelsimo sumokėti visus gautus pinigų srautus trečiajai šaliai pagal perleidimo sutartį ir:
 - a) Grupė perleidžia iš esmės visą su perduoto finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą; arba
 - b) Grupė nei perleidžia, nei neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos, bet perleidžia šio finansinio turto kontrolę.

Kai Grupė perleidžia sutartyje numatytas teises gauti finansinio turto pinigų srautą arba sudaro perleidimo sutartį su trečiaja šalimi, yra vertinama, ar ir kokia apimtimi, Grupė išlaiko su šio finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą. Kai Grupė nei perleidžia, nei neišlaiko iš esmės visos su finansinio turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra ir toliau pripažįstamas ta dalimi, su kuria Grupė yra vis dar susijusi. Šiuo atveju Grupė taip pat pripažįsta susijusį įsipareigojimą. Perleistas turtas ir su juo susijęs įsipareigojimas yra vertinami remiantis teisėmis ir įsipareigojimais, kuriuos Grupė išlaikė.

Kai su Grupe susijęs perduotas turtas tampa garantija, toliau kontroliuojama dalis vertinama mažesniąja suma iš apskaitinės turto vertės, ir didžiausios numanomos sumos, kurią Grupei gali tekti sumokėti (garantijos suma). Pelnas (nuostoliai) iš finansinio turto pardavimo yra apskaitomas kaip kitos pajamos.

Finansiniai įsipareigojimai

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Kai vienas esamas finansinis įsipareigojamas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skoliniojo, bet iš esmės kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų balansinių verčių pripažįstamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Finansinio turto vertės sumažėjimas

Tikėtinų kredito nuostolių (arba TKN) vertinimo principų apžvalga

Grupė vertina ir apskaito visų paskolų ir kitų skolos finansinių priemonių, įskaitant kreditavimo įsipareigojimus, kurios nėra vertinamos tikrąja verte per pelną ar nuostolius, tikėtinus kredito nuostolius (toliau – finansinės priemonės). Pagal reikalavimus analogiškus 9 TFAS tikėtini kredito nuostoliai nėra vertinami nuosavybės priemonėmis. Tikėtini kredito nuostoliai kreditavimo įsipareigojimams ir garantijoms yra apskaitomi kaip atidėjiniai.

Tikėtinų kredito nuostolių metodas yra pagrįstas kreditų nuostoliais, kurių tikimasi, kad atsiras per visą turto galiojimo laiką (tikėtinus kredito nuostolius turto galiojimo laikotarpiu), išskyrus atvejus, kai nuo finansinio turto pripažinimo momento kredito rizika nėra padidėjusi ir tokiu atveju vertinami 12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai.

12 mėnesių tikėtini kredito nuostoliai yra viso galiojimo laikotarpio tikėtinų kredito nuostolių dalis, kuri atspindi tikėtinus kredito nuostolius, kurie atsiranda dėl įsipareigojimų neįvykdymo įvykių, susijusių su finansine priemone ir kurie yra galimi per 12 mėnesių nuo ataskaitinės datos.

Tiek 12 mėnesių, tiek ir galiojimo laikotarpio tikėtini kredito nuostoliai yra skaičiuojami individualiai arba kolektyviai, priklausomai nuo finansinių priemonių portfelio pobūdžio. Kolektyviniu pagrindu vertinamo finansinio turto grupavimo principai paaiškinti toliau.

Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje vertinama, ar finansinės priemonės kredito rizika nuo pradinio pripažinimo reikšmingai padidėjo, atsižvelgiant į įsipareigojimų neįvykdymo rizikos pasikeitimą per likusį finansinės priemonės laikotarpį. Šio proceso metu Grupė savo paskolas suskirsto į 1 lygio, 2 lygio ir 3 lygio paskolas ir nusipirktą ar suteiktą dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinį turtą (POCI), kaip aprašyta žemiau:

- 1 lygis: Kai paskolos pirmą kartą pripažįstamos, Grupė pripažįsta 12 mėnesių tikėtinus kredito nuostolius. 1 lygio paskolos taip pat apima paskolas, kurių kredito rizika pagerėjo ir atitinkamai jos buvo perklasifikuotos iš 2 lygio.
- 2 lygis: Kai paskolos kredito rizika po pradinio pripažinimo momento reikšmingai padidėjo, Grupė prisipažįsta paskolos galiojimo laikotarpio tikėtinus kredito nuostolius. 2 lygio paskolos taip pat apima paskolas, kurių kredito rizika pagerėjo ir paskola buvo perklasifikuota iš 3 lygio.
- 3 lygis: paskolos, kurios laikomos nuvertėjusiomis paskolomis. Grupė prisipažįsta galiojimo laikotarpio tikėtinus kredito nuostolius.
- POCI: įsigytas ar suteiktas dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinis turtas yra finansinis turtas, kuris yra nuvertėjęs pradinio pripažinimo metu. POCI turtas yra apskaitomas tikrąja verte pirminio pripažinimo metu ir palūkanų pajamos vėliau pripažįstamos pagal kredito pakoreguotą efektyviają palūkanų normą. Tikėtini kredito nuostoliai yra apskaitomi tik tiek, kiek pasikeičia tikėtini kredito nuostoliai po pirminio pripažinimo. POCI pozicijos šiame finansinių ataskaitų rinkinyje atvaizduotos kartu su 3 rizikos lygio paskolomis.

Finansinio turto, dėl kurio Grupė neturi pagrįstų lūkesčių atgauti visą turtą ar jo dalį, bendroji dalis yra sumažinama. Tai yra laikoma finansinio turto (daliniu) pripažinimo nutraukimu.

Tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimas

Grupė apskaičiuoja tikėtinus kredito nuostolius, remdamasi tikimybėmis įvertintais scenarijais, kad būtų galima įvertinti numatomus grynuosius pinigų srautų trūkumus, diskontuotus apytiksle EPN. Pinigų srautų trūkumas yra skirtumas tarp pinigų srautų, kurie turėtų būti sumokėti Grupei pagal sutartį, ir pinigų srautus, kuriuos Grupė tikisi gauti.

Pagrindiniai naudojami elementai, skaičiuojant tikėtinus kredito nuostolius, yra šie:

- PD (angl. *probability of default*) – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė.
- EAD (angl. *exposure at default*) - skolinimo pozicijos dydis įsipareigojimų neįvykdymo momentu (pagrindinė kredito dalis ir sukauptos palūkanos).
- LGD (angl. *loss given default*) – kreditinių įsipareigojimų neįvykdymo sąlygotas nuostolis, apskaičiuotas Grupės istoriniais duomenimis. Jis pagrįstas sutartinių pinigų srautų skirtumu nuo to, kiek skoliniojas tikisi gauti, įskaitant bet kokio užstato realizavimą.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Apskaičiuodama 2023 m. ir 2022 m. tikėtinus kredito nuostolius ir atsižvelgdama į kylančią tarpbankinę rinkos palūkanų normą (EURIBOR), infliaciją ir neapibrėžtumą dėl geopolitinės situacijos, Grupė atsižvelgė į tris scenarijus:

- ekonominio nuosmukio scenarijus (pesimistinis) – daroma prielaida, kad ateities makroekonominiai pokyčiai bus ženklūs, atsižvelgiant į Grupės taikytas prielaidas testavimo nepalankiausiomis sąlygomis metus;
- labiausiai tikėtinas scenarijus – daroma prielaida, kad ateities makroekonominiai pokyčiai atitiks ekonomikos ekspertų skelbiamas prognozes;
- optimistinis scenarijus – daroma prielaida, kad teigiami makroekonominiai pokyčiai atitiks realiąsias Lietuvos Banko skelbiamas ekonomines prognozes.

2023 m. peržiūrėtiems scenarijams, kurie leidžia įsivertinti galimą nuostolį prie skirtingų rinkos sąlygų, taikomos makro tendencijos ir naujausi duomenys. Atsižvelgiant į vis dar vyraujančią neapibrėžtumą rinkoje ir dar galimus recesijos signalus, blogiausiam scenarijui parametrai perskaičiuoti remiantis LCKU naudotais parametrais testavimo nepalankiausiomis sąlygomis metu. Scenarijams parinkti tokie svoriai, kurie leistų tinkamai įsivertinti galimus nuostolius, todėl buvo taikyta 50 proc. (2022 m. 45 proc.) svoris labiausiai tikėtinam scenarijui, pesimistiniam 30 proc. (2022 m. 30 proc.) ir optimistiniam 20 proc. (2022 m. 25 proc.).

Atnaujinamojo kredito priemonės, maksimalus laikotarpis, kuriuo nustatomi kredito nuostoliai, yra finansinės priemonės sutartinis (galiojimo) laikotarpis, nebent LCKU turi teisėtą teisę jį atgauti anksčiau.

PD ir LGD parametrai bei TKN apskaičiavimas priklauso nuo paskolos rizikos lygio:

- 1 rizikos lygyje esančioms paskoloms formuojamas 12-os mėnesių trukmės TKN - galiojimo laikotarpio TKN dalis, kuri susidaro dėl nuostolio įvykių, galimai įvyksiančių per artimiausius 12 mėnesių nuo vertinimo datos.
- 2 ir 3 rizikos lygyje esančioms paskoloms formuojamas viso paskolos galiojimo laikotarpio TKN – TKN dydis, kuris susidaro dėl visų galimų nuostolio įvykių per visą skolinimo pozicijos galiojimo laikotarpį.

Nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ir atstatymo yra apskaitomi ir atskleidžiami atskirai nuo pakeitimo pelno ar nuostolių, kurie yra apskaitomi kaip finansinio turto bendrosios balansinės vertės koregavimas. Skaičiuojant 2023 ir 2022 m. TKN, buvo vertinami keli faktoriai, galintys turėti neigiamos įtakos klientų mokumui, užtikrinimo priemonių likvidumui bei didesniame tikėtinais nuostoliais.

2023 m. pabaigoje vis dar egzistavo neapibrėžtumas dėl geopolitinės įtampos ir galimos įtakos atskiriems sektoriams, todėl egzistuoja tikimybė, kad faktiniai rezultatai gali skirtis nuo atliktų įvertinimų. Išorinių neigiamų veiksnių visumos įtaka buvo įvertinta tiek vertinant konkrečių pozicijų riziką, tiek naudojant atitinkamus parametrus formuojant TKN. 2 rizikos lygiu buvo įvertinti fizinių ir juridinių asmenų segmentai, kurių veiklą labiausiai neigiamai paveikė ar galėjo paveikti netiesiogiai geopolitiniai veiksniai, skolininkai, kurie kreipėsi dėl papildomo finansavimo, skirto kaip pagalba nuo karo nukentėjusiems ūkiams. Atsižvelgiant į išvardintus kriterijus, paskolų portfelio kokybės struktūra buvo pakoreguota - papildomai į 2 rizikos lygį buvo perkelta 27 864 tūkst. eurų paskolų vertės (2022 m. 22 587 tūkst.). Dėl rizikos lygio perskirstymo papildomai suformuota 300 tūkst. EUR TKN (2022 m. 154 tūkst. EUR TKN).

Skaičiuojant TKN, 2023 m. atsižvelgta ir į tuo metu vyraujančias aktualiausias makroekonominės tendencijas bei faktinį 2013-2023 metų (2022 m. atsižvelgta į 2012-2022 m.) LCKU grupės paskolų portfelio nuostolingumą.

Papildomai, siekiant įsivertinti parametru kitimo įtaką TKN rezultatams, atsižvelgiant į 2023 m. paskolų portfelio struktūrą ir TKN rezultatus, 1 proc. punktu parametro LGD padidėjimas turėtų 2,6 proc. įtakos galutiniam TKN sumos padidėjimui (2022 m. 3,6 proc.).

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Individualus ir kolektyvinis vertinimas

Grupės skolinimo pozicijos gali būti vertinamos individualiai arba kolektyviai:

- individualus TKN vertinimas – tikėtinų kredito nuostolių vertinimo metodas, kai skolinimo pozicijai TKN nustatomi individualiai, pagal numatytus scenarijus sudarytus tikėtinus kredito grąžinimo grafikus ir jų tikimybes;
- kolektyvus TKN vertinimas – tikėtinų kredito nuostolių vertinimo metodas, kai finansinių priemonių TKN nustatomi pagal bendrai skolininkų segmentui (skolinimo pozicijų atveju) arba homogeninės grupės pogrupiui (skolos VP atveju), kuriam priskirta finansinė priemonė, nustatytus atitinkamus PD, LGD ir EAD parametrus ($TKN = EAD \times PD \times LGD$, vertinant pagal skirtingus scenarijus ir jų svorius).

Skolos vertybinių popierių TKN nustatomi pagal oficialiai skelbiamus išorinius šaltinius *S&P Global Ratings* bei *Fitch ratings*.

Individualus vertinimas bendru atveju taikomas reikšmingoms skolinimo pozicijoms (kurios viršija 1,5-2 proc. perskaičiuoto priežiūriniais tikslais Grupės kapitalo) ir visoms skolinimo pozicijoms kitoms kredito įstaigoms.

Skolos priemonių vertinamų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas tikėtinų kredito nuostolių apskaita

Tikėtiniai kredito nuostoliai skolos priemonėms, vertinamoms tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas nesumažina šių finansinių priemonių apskaitinės vertės finansinės padėties ataskaitoje, kuri išlieka įvertinta tikrąja verte. Vietoj to, suma, lygi nuostoliams, kurie atsirastų, jei turtas būtų įvertintas amortizuota savikaina, pripažįstama per kitas bendrąsias pajamas kaip sukauptas vertės sumažėjimas, tuo pačiu atitinkamą sumą apskaitant per pelną (nuostolius). Sukaupti nuostoliai, pripažinti per kitas bendrąsias pajamas, yra perklasifikuojami į pelną (nuostolius) turto pripažinimo nutraukimo metu. Grupėje tiek 2023 m., tiek 2022 m. įvertinta tikėtinų kredito nuostolių skolos priemonėms, vertinamoms tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas, suma buvo nereikšminga (iki 48 tūkst. EUR).

Nusipirkto ar suteikto dėl kredito rizikos sumažėjusios vertės finansinio turto (POCI) tikėtinų kredito nuostolių apskaita

POCI finansiniam turtui Grupė pripažįsta sukauptus tikėtinų kredito nuostolių pokyčius nuo pradinio vertės sumažėjimo pripažinimo. POCI finansinis turtas yra pervertinamas bent kartą metuose, o pervertinimo arba pardavimo rezultatas (gaunamas pelnas arba nuostoliai) yra apskaitomas kaip *Kitos pajamos* (2023 m. POCI pervertinimo ir pardavimo rezultatas buvo 287 tūkst. eurų, 2022 m. – 990 tūkst.).

Atnaujinamojo kredito priemonės

Grupės produktų pasiūla apima tokias atnaujinamojo kredito priemones kaip kredito linijos. Grupė skaičiuoja tikėtinus kredito nuostolius per laikotarpį, kuris atspindi Grupės lūkesčius dėl klientų elgesio, jų įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę ir būsimą Grupės riziką mažinančias priemones, kurios galėtų apimti atnaujinamojo kredito priemonių limitų sumažinimą arba atšaukimą. Remiantis ankstesne patirtimi ir Grupės lūkesčiais, laikotarpiai, per kuriuos Grupė apskaičiuoja šių produktų tikėtinų kredito nuostolių parametrus, yra tokie patys kaip ir kitoms priemonėms.

Atliekamas nuolatinis vertinimas, ar atnaujinamojo kredito priemonių kredito rizika reikšmingai padidėjo. Palūkanų norma, naudojama tikėtinų kredito nuostolių diskontavimui, apskaičiuojama pagal vidutinę efektyvią palūkanų normą, kuri, kaip tikimasi, bus taikoma per numatomą atnaujinamojo kredito priemonių galiojimo laikotarpį. Tikėtinų kredito nuostolių apskaičiavimas, įskaitant numatomo galiojimo laikotarpio ir diskonto normos apskaičiavimą, dažniausiai atliekamas individualiu pagrindu, atsižvelgiant į tai, kad Grupės atveju, tai daugiausia yra kredito linijos, suteiktos kitoms kredito įstaigoms.

Į ateitį orientuota informacija

Savo tikėtinų kredito nuostolių modeliuose Grupė remiasi įvairiapuse informacija, įskaitant ir į ateitį orientuota informacija, tokia kaip bendrojo vidaus produkto (BVP) augimas, nedarbo lygis ir būsto kainų indeksas. Grupės skolininkų segmentų PD ir LGD yra koreguojami metinių BVP pokyčių/ nedarbo lygio ir nedarbo/ nekilojamo turto indekso pokyčių duomenų pagrindu (sudaromi regresijos modeliai, kurie naudojami tolimesniam PD ir LGD parametrų prognozavimui). Vertinant 2023 m. rezultatus, PD ir LGD parametrams įvertinti buvo naudoti istoriniais duomenimis (2013-2023 m.) pagrįsti prognozavimo modeliai bei prognozuojami makroekonominiai rodikliai. (Vertinant 2022 m. rezultatus, PD ir LGD parametrams įvertinti buvo naudoti 2012-2022 m. istoriniai duomenys).

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Grupė kiekvieną ketvirtį seka faktinius minėtus rodiklius bei Lietuvos banko prognozes ir vertina jų pokyčių įtaką atitinkamų skolininkų segmentų kreditingumui. Tėstinis nedarbo lygio augimas ir/ ar neigiamas BVP pokytis, viršijantis Grupės nusistatytas ribines vertes, yra laikomas išankstiniu galimo skolininkų kreditingumo blogėjimo signalu. Nedarbo lygiui ir/ ar BVP pokyčiui viršijus ribines vertes, koreguojami scenarijų svoriai bei prognozinės PD struktūros. Esant neapibrėžtai situacijai rinkoje ir siekiant kuo tiksliau atspindėti TKN, parametrai gali būti atnaujinami, o scenarijų svoriai gali būti paskirstomi individualiai.

Užtikrinimo priemonių vertinimas

Siekdama sumažinti finansinio turto kredito riziką, Grupė siekia, kai tik įmanoma, naudoti užtikrinimo priemones. Užtikrinimo priemonės gali būti įvairios, tokios kaip pinigai, vertybiniai popieriai, akredityvai/ garantijos, nekilnojamasis turtas, gautinos sumos, atsargos, kitas nefinansinis turtas ir pan.

Užtikrinimo priemonė (nebent ji būtų perimta) nėra apskaitoma Grupės finansinės padėties ataskaitoje, tačiau užtikrinimo priemonės tikroji vertė turi įtakos tikėtinų kredito nuostolių apskaičiavimui tiek individualaus, tiek kolektyvaus TKN vertinimo atveju. Paprastai užtikrinimo priemonių tikroji vertė vertinama paskolos suteikimo metu ir vėliau reguliariai pakartotinai pervertinama. Išsami informacija apie įvairias Grupės turimas užtikrinimo priemones pateikiama Kredito rizikos valdymo dalyje toliau. Kai tik įmanoma, Grupė naudoja aktyvios rinkos duomenis, kad įvertintų finansinį turtą, laikomą užtikrinimo priemone. Kitas finansinis turtas, neturintis lengvai nustatomų rinkos verčių, vertinamas naudojant modelius. Nefinansinės užtikrinimo priemonės, pavyzdžiui, nekilnojamasis turtas, vertinamas remiantis trečiųjų šalių, pvz. turto vertintojų, duomenimis, vidiniais Grupės vertinimais arba remiantis būsto kainų indeksais.

Už skolas perimtas turtas

Grupė nustato, ar perimtą turtą galima geriausiai panaudoti savo veiklos tikslams, ar jis turėtų būti parduodamas. Turtas, kuris gali būti panaudojamas savo veiklai, perkeliamas į atitinkamą turto grupę mažesniąja iš turto perėmimo vertės ar apskaitinės turtu užtikrintos finansinės priemonės vertės. Turtas, kurį numatoma parduoti, yra perkeliamas į turto, skirtą pardavimui kategoriją, ir vertinamas tikrąja verte (jei finansinis turtas) arba tikrąja verte, atėmus pardavimo sandorio išlaidas (jei nefinansinis turtas). Turtas taip pat gali būti apskaitomas kaip investicinis turtas ar atsargos, jei atitinkamai atitinka investicinio turto ar atsargų apibrėžimus. Visas Grupės perimtas turtas laikomas investiciniu turtu. Tretiesiems asmenims nuomojamas investicinis turtas sumažinamas sukaupto nusidėvėjimo suma. Nusidėvėjimo sąnaudos pripažįstamos lygiomis dalimis kas mėnesį, kurį turtas pradedamas nuomot. Nuomojamų patalpų nusidėvėjimo laikotarpis – 25 metai.

Nurašytas finansinis turtas

Finansinis turtas yra nurašomas arba iš dalies, arba visas tik tada, kai Grupė nebesitiki atgauti jokių su turtu susijusių sumų ir atitinkamai nebevykdo turto išieškojimo veiksmų. Jei nurašoma suma yra didesnė už sukaupą tikėtinų kredito nuostolių sumą, skirtumas laikomas papildomu vertės sumažėjimu nuo bendros balansinės vertės. Bet kokie vėlesni nurašyto finansinio turto atgavimai yra apskaitomi kaip kitos pajamos bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Pertvarkytos ir restruktūrizuotos paskolos

Kartais Grupė, reaguodama į skolininko finansinius sunkumus, neperima užtikrinimo priemonių ar kitais būdais jų nerealizuoja, tačiau suteikia nuolaidas ar pakeičia pradines paskolų sutarčių sąlygas.

Grupė laiko paskolą restruktūrizuota, kai tokie pakeitimai yra atliekami dėl dabartinių ar tikėtinų skolininko finansinių sunkumų, ir Grupė nebūtų atlikusi tokių pakeitimų, jei skolininkas būtų finansiškai pajėgus. Veiksniai, rodantys finansinius sunkumus, apima įsipareigojimų nevykdymą arba reikšmingus kitus Kredito rizikos skyriaus pastebėjimus skolininko atžvilgiu. Restruktūrizavimas gali apimti mokėjimo termino pratęsimą ir naujas paskolos sutarties sąlygas. Grupės politika yra tinkamai stebėti visas restruktūrizuotas paskolas, kad būtų užtikrinta, jog ateiityje mokėjimai ir toliau bus vykdomi.

Sprendimai dėl pripažinimo nutraukimo ir klasifikavimo tarp 2 ir 3 lygių nustatomi kiekvienu konkrečiu atveju atskirai. Jei šių procedūrų metu nustatomi nuostoliai, susiję su paskola, tokia paskola yra laikoma nuvertėjusia 3 lygio restruktūrizuota paskola, kol nėra atgauti visi jos pinigų srautai arba paskola nurašoma. Kai paskola buvo persvarstyta arba pakeista, bet nenutrauktas jos pripažinimas, Grupė taip pat pakartotinai įvertina, ar reikšmingai padidėjo kredito rizika. Grupė taip pat svarsto, ar tokia paskola turi būti klasifikuojama kaip 3 lygio finansinis turtas. Jei paskola buvo pertvarkyta, ji tokia išlieka visą 12 mėnesių trukmės stebėsenos laikotarpį, per kurį skolininkas turi įvykdyti tam tikras sąlygas, kad būtų perkeltas į žemesnės rizikos lygį. Jei paskolos sutarties sąlygų pakeitimai yra reikšmingi, paskolos pripažinimas nutraukiamas, kaip buvo paaiškinta aukščiau.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Materialusis ilgalaikis turtas

Materialusis ilgalaikis turtas apskaitomas įsigijimo verte, sumažinta sukaupto nusidėvėjimo ir vertės sumažėjimo suma. Nusidėvėjimo sąnaudos pripažįstamos lygiomis dalimis kas mėnesį, kurį turtas pradamas naudoti, atsižvelgiant į naudingą turto tarnavimo laiką, išskyrus atvejus, kai nusidėvėjimo sąnaudos įtraukiamos į kito turto pasigaminimo savikainą. Materialusis turtas amortizuojamas tiesiniu būdu. Turto naudojimo laikotarpiai yra tokie: pastatai – 25 metai, lengvieji automobiliai – 6-10 metai, baldai – 3-6 metai, kompiuterinė įranga – 3-5 metai, kita – nuo 3 iki 6 metų.

Kai turto balansinė vertė didesnė už jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę, šio turto balansinė vertė nedelsiant nurašoma iki jo atgautinos vertės. Materialusis ilgalaikis turtas yra peržiūrimas siekiant įvertinti, ar jo vertė nėra sumažėjusi, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimas rodo, kad atsiperkamoji vertė yra mažesnė. Pelnas arba nuostolis iš materialiojo ilgalaikio turto pardavimo yra nustatomas remiantis jo balansine verte ir įtraukiamas į bendrųjų pajamų ataskaitą. Kiekvieną ataskaitinę datą turto likutinės vertės ir naudingo tarnavimo laikotarpiai yra peržiūrimi ir, reikalui esant, atitinkamai keičiami.

Remonto ir priežiūros išlaidos pripažįstamos sąnaudomis bendrųjų pajamų ataskaitoje tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kai jos patiriamos. Vėliau patiriamos išlaidos pridamos prie turto apskaitinės vertės arba pripažįstamos kaip atsikiras turtas tik tuo atveju, jeigu tikėtina, kad ateityje Grupė iš šio turto gaus ekonominės naudos ir šio turto savikaina gali būti patikimai įvertinta.

Nematerialusis turtas

Nematerialusis turtas apskaitomas įsigijimo (pasigaminimo) verte, sumažinta sukauptos amortizacijos ir vertės sumažėjimo suma. Nematerialusis turtas amortizuojamas tiesiniu būdu per 3 – 5 metų numatomą naudojimo laikotarpį.

Kai turto balansinė vertė didesnė už jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę, šio turto balansinė vertė nedelsiant nurašoma iki jo atsiperkamosios vertės. Nematerialiojo ilgalaikio turto vertė peržiūrima siekiant įvertinti ar jo vertė nėra sumažėjusi, kai tam tikri įvykiai ar aplinkybių pasikeitimas rodo, kad atsiperkamoji vertė yra mažesnė nei apskaityta.

Grupės viduje sukurtas nematerialiojo turto pasigaminimo savikaina yra suma išlaidų, kurios buvo patirtos nuo tos datos, kai nematerialusis turtas pirmą kartą atitiko nematerialiojo turto pripažinimo kriterijus. Išlaidos, tiesiogiai priskiriamos unikaliam programinei įrangai, kontroliuojamai Grupės, projektuoti bei testuoti yra pripažįstamos nematerialiuoju turtu tik tada, kai Grupė turi patikimų įrodymų, kad:

- techniškai įmanoma užbaigti gaminti (kurti) nematerialųjį turtą, kuris būtų tinkamas naudoti;
- ji turi techninių galimybių, finansinių ir kitų išteklių užbaigti plėtros darbus;
- ji ketina baigti gaminti (kurti) nematerialųjį turtą ir jį naudoti arba parduoti;
- ji sugebės naudoti arba parduoti nematerialųjį turtą;
- ji gali įrodyti, kaip nematerialusis turtas ateityje teiks Grupei ekonominę naudą;
- ji gali patikimai įvertinti su nematerialiojo turto pasigaminimu (sukūrimu) susijusias išlaidas.

Darbuotojų, tiesiogiai dalyvaujančių gaminant (kuriant) turtą, darbo užmokestis ir su juo susiję mokesčiai bei kitos tiesiogiai su programinės įrangos gamyba (kūrimu) susijusios išlaidos yra priskiriamos programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai, jei kuriamas turtas atitinka visas aukščiau nurodytas sąlygas.

Palaikymo ir kitos plėtros išlaidos, kurios nepriskiriamos įmonės pasigamintos (sukurtos) programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai, pripažįstamos to ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis, kada jos buvo patirtos. Išlaidos, kurias Grupė pripažino sąnaudomis ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, vėliau negali būti koreguojamos ir priskiriamos programinės įrangos pasigaminimo (sukūrimo) savikainai.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Investicinis turtas

Grupės investicinį turtą sudaro daugiausia už skolas perimtas arba Grupės narių trečioms šalims nuomojamas turtas. Investicinis turtas yra apskaitomas įsigijimo (turto perėmimo) savikaina, sumažinta sukaupto nusidėvėjimo ir vertės sumažėjimo suma. Investicinio turto nusidėvėjimas apskaitomas tik tretiesiems asmenims išnuomotam turtui. Detalesnė informacija pateikiama 21 pastaboje.

Nusidėvėjimo sąnaudos pripažįstamos lygiomis dalimis kas mėnesį, kurį turtas pradedamas naudoti, atsižvelgiant į naudingą turto tarnavimo laiką. Investiciniam turtui taikomas nusidėvėjimo laikotarpis yra 25 m.

Investicinis turtas yra nurašomas jį pardavus, kai jis yra nebenaudojamas, arba kai iš jo naudojimo ar pardavimo nesitikima jokios ekonominės naudos. Bet koks pelnas ar nuostoliai dėl investicinio turto nurašymo ar pardavimo yra įtraukiami į tų metų pelną (nuostolius), kuriais turtas yra nurašomas ar parduodamas.

Perkėlimai į investicinį turtą yra atliekami tada ir tik tada, kai pasikeičia turto paskirtis, savininkui nustojus naudoti turtą, išnuomojus turtą kitai šaliai pagal veiklos nuomos sutartis ar pasibaigus statyboms. Perkeltą turtą iš investicinio turto grupės, toks turtas apskaitomas jo balansine verte paskirties pasikeitimo dieną.

Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Turtas, kuris yra amortizuojamas/ nudėvimas, tikrinamas vertės sumažėjimui nustatyti, kuomet įvykiai ar aplinkybių pokyčiai rodo, kad jo apskaitinė vertė gali būti neatgautina. Vertės sumažėjimo nuostolis yra skirtumas tarp apskaitinės ir atgautinos verčių. Atgautina verte yra laikoma ta vertė, kuri yra didesnė – turto tikroji vertė, sumažinta pardavimo išlaidomis, arba naudojimo vertė. Vertinant, kiek galėtų sumažėti vertė, turtas priskiriamas įplaukas generuojančiam vienetui. Nefinansinis turtas, kuriam anksčiau buvo nustatytas vertės sumažėjimas, kiekvienais metais yra vertinamas ir dėl vertės sumažėjimo atstatymo.

Nuoma

Grupė kaip nuomininkas

Sutarties pradžioje Grupė vertina, ar sutartis yra nuoma ar ją apima. Tai reiškia, kad vertinama, ar pagal sutartį suteikiama teisė valdyti identifikuoto turto naudojimą tam tikrą laiką mainais už atlygį.

Visoms nuomos sutartims, išskyrus trumpalaikes ir mažaverčio turto nuomos sutartis, Grupė taiko vieną pripažinimo ir vertinimo metodą. Grupė pripažįsta nuomos įsipareigojimą mokėti nuomos įmokas ir naudojimo teise valdomą turtą, pagal kurį suteikiama teisė naudotis nuomojamu turtu. Turto naudingumo tarnavimo laikas 2-10 metų.

Naudojimo teise valdomas turtas

Pradžios datą (t. y. datą, nuo kurios pagrindinis turtas pradėtas naudoti) Grupė pripažįsta naudojimo teise valdomą turtą. Naudojimo teise valdomas turtas apskaitomas įsigijimo savikaina atėmus sukaupą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimą pakoregavus dėl nuomos įsipareigojimo pakartotinio įvertinimo. Naudojimo teise valdomo turto įsigijimo savikaina apima nuomos įsipareigojimų pirminio vertinimo sumą, pirmines tiesiogines išlaidas, nuomos mokesčius pradžios datą arba iki jos, atėmus bet kokiais gautas nuomos paskatas. Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas pagal tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą per nuomos laikotarpį arba nustatytą turto naudingo tarnavimo laikotarpį, priklausomai nuo to, kuris iš jų yra trumpesnis.

Jeigu iki nuomos laikotarpio pabaigos Grupėje perleidžiama nuomojamo turto nuosavybės teisė arba jeigu naudojimo teise valdomo turto kaina rodo, kad nuomininkas pasinaudos pasirinkimo pirkti teise, nusidėvėjimas skaičiuojamas remiantis numatomu turto naudingo tarnavimo laiku. 2022 m. ir 2023 m. naudingo tarnavimo laikas priklausomai nuo nuomos sutarties termino svyruoja – 2-10 metų.

Taip pat naudojimo teise valdomas turtas yra vertinamas dėl vertės sumažėjimo.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Nuomos įsipareigojimai

Pradžios datą Grupė pripažįsta nuomos įsipareigojimus, apskaitomus nuomos įmokų, kurios turės būti sumokėtos per nuomos laikotarpį, dabartine verte. Nuomos įmokos apima fiksuotas įmokas (įskaitant prilygintas fiksuotoms įmokoms) atėmus bet kokias gautinas nuomos paskatas, kintamas nuomos įmokas, kurios priklauso nuo indekso ar normos, ir sumos, kurios turėtų būti sumokėtos pagal likvidacinės vertės garantijas. Tokios nuomos įmokos taip pat apima pasirinkimo pirkti sandorio vykdymo kainą, jei yra pagrįstai žinoma, kad Grupė ta pasirinkimo teise pasinaudos, ir baudas už nuomos nutraukimą, jeigu daroma prielaida, kad per nuomos laikotarpį Grupė pasinaudos pasirinkimo teise nutraukti nuomą. Kintamos nuomos įmokos, kurios nepriklauso nuo indekso ar normos, pripažįstamos sąnaudomis (nebent jos yra patiriamos atsargoms pagaminti) laikotarpiu, kuriuo įvyksta įvykis ar atsiranda sąlyga, dėl kurių mokami šie mokesčiai.

Skačiuodama dabartinę nuomos įmokų vertę, Grupė taiko nuomos pradžios datą priskaitytiną skolinimosi palūkanų normą, nes nuomos sutartyje numatytos palūkanų normos negalima lengvai nustatyti. Po pradžios datos nuomos įsipareigojimų suma didinama atsižvelgiant į įvertintas palūkanas ir sumažinama sumokėtų nuomos įmokų suma. Be to, balansinė nuomos įsipareigojimų suma yra vertinama pakartotinai, jeigu atliekami tam tikri koregavimai, pasikeičia nuomos laikotarpis ar nuomos įmokos (pvz., būsimų įmokų pakeitimai dėl indekso ar normos, naudojamos tokiems nuomos įmokoms nustatyti, pasikeitimo) arba pasikeičia pasirinkimo teisės pirkti nuomojamą turtą vertinimas.

Grupės nuomos įsipareigojimai apskaitomi straipsnyje „Kiti įsipareigojimai“.

Trumpalaikė ir mažaverčio turto nuoma

Grupė taiko pripažinimo išimtį savo trumpalaikiam turtui, kurį sudaro transporto priemonės (t. y. tokia nuoma, kurios laikotarpis pradžios datą yra trumpesnis nei 12 mėnesių ir kuri neapima pasirinkimo teisės pirkti turtą). Šios išimtys ji laikosi ir pripažindama mažaverčio turto, kurį sudaro įvairus biuro inventorių, ir kuris yra laikomas turintis mažą vertę, nuomą. Trumpalaikės ir mažaverčio turto nuomos įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal tiesinį metodą per nuomos laikotarpį.

Grupė kaip nuomotojas

Būdama nuomotoju, nuomos pradžioje Grupė nustato, ar sudaryta sutartis yra finansinė ar veiklos nuoma. Jeigu Grupė nustato, kad pagal nuomos sutartį perduodama iš esmės visa nuomojamo turto nuosavybei būdinga rizika ir nauda, tokias nuomos sutartis ji priskiria finansinei nuomai. Nuomos sutartys, pagal kurias Grupė neperduoda iš esmės visos nuomojamo turto nuosavybei būdingos rizikos ir naudos, priskiriamos veiklos nuomai. Įplaukos iš nuomos apskaitomos tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį ir pripažįstamos bendrųjų pajamų ataskaitos kitos veiklos pajamų straipsnyje atsižvelgiant į nuomos pobūdį. Pirminės tiesioginės išlaidos, kurios patiriamos dėl derbų ir nuomos organizavimo, turi būti įskačiuojamos į išnuomoto turto balansinę vertę ir pripažįstamos nuomos laikotarpio sąnaudomis tuo pačiu pagrindu, kaip ir pagal nuomos sutartį gaunamos pajamos. Neapibrėžtosios įmokos pripažįstamos pajamomis tuo laikotarpiu, kuriuo jos uždirbamos.

Atlygis darbuotojams - atidėjiniai į pensiją išeinančių darbuotojų išmokoms

Pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso reikalavimus kiekvienam darbuotojui, išeinančiam iš Grupės sulaukus pensinio amžiaus, priklauso vienkartinė 2 mėn. atlyginimo dydžio išmoka.

Įsipareigojimų darbuotojams einamųjų metų savikaina pripažįstama sąnaudomis iš karto bendrųjų pajamų ataskaitoje. Anksčiau patirtos išlaidos pripažįstamos sąnaudomis lygiomis dalimis per vidutinį laikotarpį, kol tampa privaloma mokėti išmoką. Dėl išmokų sąlygų pakeitimo (sumažinimo arba padidinimo) atsiradęs pelnas ar nuostoliai bendrųjų pajamų ataskaitoje pripažįstami iš karto.

Į pensiją išeinančių darbuotojų išmokų įsipareigojimas yra apskaičiuojamas remiantis aktuariniais įvertinimais, taikant planuojamo sąlyginio vieneto metodą. Pakartotiniai vertinimai, kuriuos sudaro aktuarinis pelnas ir nuostoliai yra iš karto pripažįstamas finansinės padėties ataskaitoje su atitinkamu debetu ar kreditu nepaskirstytame pelne kitose bendrosiose pajamose tuo laikotarpiu, kada jos patiriamos. Pakartotiniai vertinimai vėlesniais laikotarpiais neperkeliami į pelną arba nuostolius.

Įsipareigojimas fiksuojamas finansinės padėties ataskaitoje ir atspindi tų išmokų dabartinę vertę finansinės padėties ataskaitos datą. Dabartinė išmokų darbuotojams įsipareigojimų vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimus pinigų srautus, remiantis Vyriausybės vertybinių popierių, išreikštų ta pačia valiuta kaip ir išmokos, ir kurių išmokėjimo laikotarpis panašus į numatomą išmokų mokėjimo laikotarpį, palūkanų norma.

Atidėjiniai į pensiją išeinančių darbuotojų išmokoms buvo apskaityti atidėjinių straipsnyje finansinės padėties ataskaitoje.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Nuosavas kapitalas

Valstybės turimi LCKU pajai

Grupės finansinėse ataskaitose Valstybės turimi LCKU pajiniai įnašai (pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 20 d. nutarimą Nr. 1084 „Dėl narystės Lietuvos centrinėje kredito unijoje“, kuriuo Valstybė įsigijo vieną pagrindinį ir 29 596 papildomus pajus iš centrinės unijos ir tokiu būdu suteikė 8 879 800 EUR kapitalo pagalbą, bei 2018 m. kovo 15 d. sutartį „Dėl Lietuvos centrinės kredito unijos pajų išpirkimo“ ir tolimesnius jos pakeitimus bei priedus) ar jų likutis po tarpinių grąžinimų yra apskaitomi Grupės nuosavame kapitale kaip pajinis kapitalas. Už Valstybės kapitalo pagalbą mokami aptarnavimo kaštai yra apskaitomi kaupimo principu palūkanų ir kitose panašiose sąnaudose. Detalesnė informacija pateikiama 29 pastaboje.

Gražintini pajai

Gražintini pajai apskaitomi nuosavame kapitale iki jų faktinio grąžinimo kredito unijų nariams. Detalesnė informacija pateikiama 29 pastaboje.

Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai

Rengiant finansines ataskaitas yra naudojami įvertinimai ir prielaidos, kurie paveikia ataskaitose pateikiamas turto bei įsipareigojimų sumas ir galimų turto bei įsipareigojimų finansinių ataskaitų sudarymo dieną atvaizdavimą ir atvaizduotų pajamų bei sąnaudų per ataskaitinį laikotarpį dydžius. Nors šie įvertinimai yra pagrįsti geriausiu įvykių ir veiksmų vadovybės vertinimu, faktiniai rezultatai gali skirtis nuo šių įverčių.

Grupė atlieka vertinimus ir daro prielaidas, kurie turi įtakos einamaisiais ir kitais finansiniais metais apskaitomoms turto ir įsipareigojimų sumoms. Vertinimai ir sprendimai nuolat peržiūrimi ir įvertinami remiantis praeities patirtimi bei kitais veiksniais.

a) Finansinio turto vertės sumažėjimas (tikėtini kredito nuostoliai)

Vertinant visų kategorijų finansinio turto vertės sumažėjimo nuostolius reikia priimti tam tikrus sprendimus: visų pirma apskaičiuojant vertės sumažėjimo nuostolius, reikia įvertinti būsimųjų pinigų srautų ir užtikrinimo priemonių vertę ir laiką bei nustatyti, ar kredito rizika reikšmingai padidėjo po pirminio pripažinimo. Tokie sprendimai atliekami atsižvelgiant į daugybę veiksnių, kurių pasikeitimai gali lemti skirtingą vertės sumažėjimo nuostolių dydį. Grupės tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimas apima sudėtingus modelius, turinčius nemažai prielaidų dėl taikomų duomenų/ įvesčių pasirinkimo ir jų tarpusavio priklausomybės. Tikėtinų kredito nuostolių modelio elementai, kurie laikomi svarbiais apskaitiniais vertinimais ir sprendimais, apima:

- skolininko finansinės būklės nustatymą ir PD priskyrimą atitinkamai skolininko būklei;
- taikomus kiekybinius ir kokybinius kriterijus (kredito rizikos indikatorius), pagal kuriuos vertinama, ar reikšmingai padidėjo kredito rizika, ir atitinkamai, ar nuostoliai turėtų būti vertinami taikant galiojimo laikotarpio, ar 12 mėnesių tikėtinius kredito nuostolius;
- finansinio turto segmentavimą, kai tikėtini kredito nuostoliai vertinami kolektyviai;
- tikėtinų kredito nuostolių modelio kūrimą, įskaitant įvairias formules ir juose naudojamų duomenų pasirinkimą;
- tarpusavio sąsajų makroekonominių scenarijų, makroekonomikos kintamųjų, tokių kaip bendrasis vidaus produktas, nedarbo lygis ir būsto kainų indeksas, ir jų poveikio PD ir LGD nustatymą;
- į ateitį orientuotų makroekonominių scenarijų ir jų tikimybių nustatymą, siekiant įtraukti makroekonominius duomenis į tikėtinų kredito nuostolių modelį.

Tikėtinų kredito nuostolių modelis yra reguliariai peržiūrimas ir koreguojamas, atsižvelgiant į faktinių nuostolių duomenis.

b) Atidėto pelno mokesčio turtas

Finansinėse ataskaitose vadovybė pripažino apskaičiuotą atidėtąjį pelno mokesčio turtą, nes vadovybės nuomone jis realizuosis dėl pagal Pelno mokesčio įstatymo nuostatas neapriboto nuostolių perkėlimo laikotarpio, testinės neapribotos Grupės veiklos bei numatyto Grupės narių veiklos pelningumo ateinančiais laikotarpiais. Atidėto pelno mokesčio turto panaudojimas yra pagrįstas mokesčio pelno prognozėmis.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

c) Rusijos karinės invazijos į Ukrainos respubliką bei EURIBOR kilimo įtakos vertinimas

Rengiant ataskaitą, nors ir buvo įvertinta įtaka dėl Rusijos karinės invazijos į Ukrainą, tačiau vis dar vyravo neapibrėžtumas dėl tolimesnės geopolitinės įtampos vystymosi ir Europos centrinio banko sprendimų dėl palūkanų normos įtakos Lietuvai, kas gali daryti didesnę tiesioginę ar netiesioginę įtaką skolininkams, kurių veikla susijusi su minimais ekonomikos neapibrėžtumais. LCKU vadovybė įvertino, kad šis poveikis vertintinas kaip nereikšmingas, atsižvelgiant į Grupės klientų profilį, taip pat ribojamosios priemonės gali turėti netiesioginę įtaką tiek kitiems skolininkams dėl besikeičiančios ekonominės situacijos, tiek ir Grupės turimam vertybinių popierių portfeliui dėl galimo rinkos kainų pasikeitimo. Nors didėjančios palūkanų normos ir turi įtaką Grupės turimų skolos VP tikrajai vertei – tame tarpe ir laikomiems iki išpirkimo, tačiau, šis poveikis vertintinas kaip nereikšmingas (žr. 3 pastabą). LCKU vadovybė įvertino, jog šios ribojamosios priemonės neturės reikšmingos įtakos Grupės galimybei tęsti veiklą, nes įvestos ribojamosios priemonės šiuo metu neturi tiesioginės neigiamos įtakos Grupei.

d) Lėšų gautų nukentėjusiems nuo COVID-19 ir karo padarinių apskaita

2023 m. ir 2022 m. Grupė atstovaudama kredito unijų konsorciumą, kaip finansų tarpininkas dalyvavo UAB IN-VEGA ir Žemės ūkio paskolų garantijos fondo COVID-19 tikslinio finansavimo priemonių įgyvendinime. Pagal šias priemones 2023 m. gruodžio 31 d. Grupė buvo išdavusi 15 317 tūkst. EUR vertės paskolų, skirtų finansuoti nuo COVID-19 pandemijos padarinių nukentėjusius asmenis (2022 m. – 31 173 tūkst. EUR). Taip pat 2023 m. gruodžio 31 d. Grupė turėjo 2 740 tūkst. EUR neišskolintų lėšų (2022 m. gruodžio 31 d. – 3 566 tūkst. EUR), susijusių su minėtomis COVID-19 tikslinio finansavimo priemonėmis. Nuo 2022 m. Grupė, atstovaudama kredito unijų konsorciumą, kaip finansų tarpininkas dalyvavo Žemės ūkio paskolų garantijos fondo nukentėjusiems nuo karo padarinių tikslinio finansavimo priemonių įgyvendinime. Pagal šią priemonę 2023 m. gruodžio 31 d. Grupė buvo išdavusi 18 386 tūkst. EUR vertės paskolų (2022 m. – 6 993 tūkst. EUR), skirtų finansuoti nuo karo padarinių nukentėjusius asmenis ir turėjo 440 tūkst. EUR neišskolintų lėšų (2022 m. – 8 tūkst. EUR), susijusių su minėtomis nuo karo nukentėjusių asmenų tikslinio finansavimo priemonėmis. Atsižvelgiant į tai, kad Grupė yra prisiėmusi prievolę be reikšmingo uždelsimo sumokėti visus gautus pinigų srautus trečiajai šaliai pagal susijusias sutartis ir Grupė perleidžia iš esmės visą su perduoto finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą, pagal minėtas priemones suteiktos paskolos, lėšos ir susiję įsipareigojimai nėra pripažįstami Grupės finansinės padėties ataskaitoje.

Neapibrėžtumai

Neapibrėžti įsipareigojimai nėra apskaitomi finansinėse ataskaitose, tačiau jie yra atskleidžiami, išskyrus tuos atvejus, kai yra mažai tikėtina, kad bus prarasta ekonominė nauda. Neapibrėžtas turtas nėra apskaitomas finansinėse ataskaitose, tačiau yra atskleidžiamas, jei iš jo yra tikimasi gauti ekonominės naudos.

Įvykiai po finansinės padėties ataskaitos datos

Įvykiai po metų pabaigos, suteikiantys papildomos informacijos apie Grupės būklę finansinės padėties ataskaitos dieną (koreguojantys įvykiai), yra apskaityti finansinėse ataskaitose. Vėlesni reikšmingi įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra atskleidžiami pastabose.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

3 PASTABA. TIKROJI FINANSINIO TURTO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ VERTĖ

Tikroji vertė yra kaina, kuri būtų gaunama parduodant turtą ar sumokėta už įsipareigojimų perleidimą įprastu sandoriu tarp rinkos dalyvių vertinimo datai. Tikrosios vertės nustatymas remiasi prielaida, kad turto pardavimo ar įsipareigojimų perleidimo sandoris vyksta:

- pagrindinėje turto ar įsipareigojimų rinkoje;
- nesant pagrindinės rinkos, labiausiai šiam turtui ar įsipareigojimams palankioje rinkoje.

Pagrindinė arba palankiausia rinkos turi būti prieinamos Grupei.

Finansinių įsipareigojimų ir finansinio turto, apskaitomų amortizuota savikaina, išskyrus vertybinius popierius, vertinamus amortizuota savikaina, paskolas ir gautinas sumas iš kitų asmenų, tikrosios vertės reikšmingai nesiskiria nuo balansinių verčių, nes paskolų palūkanų normos atitinka arba reikšmingai nesiskiria nuo rinkos sąlygų. Tikroji vertė parodo diskontuotą prognozuojamų būsimųjų pinigų srautų vertę. Tikėtini pinigų srautai diskontuojami naudojant apskaičiuotas svertines palūkanų normas atskiriems finansinio turto portfeliams ataskaitinei datai ir taip nustatant tikrąją finansinio turto ir įsipareigojimų vertę.

Vertybinių popierių, vertinamų tikrąja verte, tikroji vertė nustatoma remiantis rinkos kainomis arba tarpbankinėmis kainų kotiruotėmis. Šie vertybiniai popieriai priklauso kotiruojamų rinkos kainų grupei. Kito finansinio turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės nustatomos naudojant diskontuotų pinigų srautų modelius.

Kiti turto ir įsipareigojimų straipsniai finansinėse ataskaitose nėra vertinami tikrąja verte, tačiau ji yra atskleidžiama. Amortizuota savikaina vertinamų vertybinių popierių, tikroji vertė nustatyta remiantis aktyvios rinkos kainomis, naudojami 1 lygio duomenys.

Kito finansinio turto ir įsipareigojimų tikrosios vertės nustatomos naudojant diskontuotų pinigų srautų modelius. Kiti turto ir įsipareigojimų straipsniai finansinėse ataskaitose nėra vertinami tikrąja verte, tačiau ji yra atskleidžiama. Kitų turto ir įsipareigojimų įvertinimui yra naudojamas dabartinės vertės metodas, taikant aktualias diskonto normas - priskiriama 3 lygiui. Nei 2023 m., nei 2022 m. Grupėje nebuvo finansinių priemonių perklasifikavimo iš vieno lygio į kitą.

Finansinis turtas:	2023		2022	
	Balansinė vertė	Tikroji vertė	Balansinė vertė	Tikroji vertė
Pinigai ir lėšos centriniame banke	13 177	13 177	27 820	27 820
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	2 485	2 485	6 644	6 644
Lėšos bankų korespondentinėse ir depozitinėse sąskaitose	1 976	1 976	5 811	5 811
Paskolos kredito unijoms	509	509	833	833
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	724 738	735 430	639 343	648 518
Vertybiniai popieriai	102 388	99 969	101 710	98 312
Vertinami tikrąja verte per bendrąsias pajamas	29 218	29 218	35 726	35 726
Vertinami amortizuota savikaina	67 819	65 400	61 182	57 784
Vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	5 351	5 351	4 802	4 802
Gruodžio 31 d.	842 788	851 061	775 517	781 294

Finansiniai įsipareigojimai:	2023		2022	
	Balansinė vertė	Tikroji vertė	Balansinė vertė	Tikroji vertė
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	76 901	76 901	67 012	67 012
Indėliai kitiems asmenims	692 903	698 992	650 237	653 507
Indėliai fiziniams asmenims	643 091	648 934	605 962	609 142
Indėliai juridiniams asmenims	49 812	50 058	44 275	44 365
Subordinuotos paskolos	5 405	5 397	5 342	4 204
Kiti finansiniai įsipareigojimai	5 053	5 053	4 144	4 144
Gruodžio 31 d.	780 262	786 343	726 735	728 867

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2023 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. Grupės turta, apskaitomą tikrąja verte, sudarė skolos vertybiniai popieriai, vertinami tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis ir kolektyvinio investavimo subjektų nuosavybės vertybiniai popieriai, vertinami tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas per pelną (nuostolį). 2022 m. ir 2023 m. gruodžio 31 d. Grupė neturėjo įsipareigojimų, apskaitomų tikrąja verte.

Vertybinių popierių rinkos kainos yra nustatytos pagal kotiruojamas rinkos kainas, jei tokios kainos yra skelbiamos.

Nustatant tikrąją vertę naudojami 2 metodai – remiamasi aktyviomis rinkos kainomis bei naudojamas dabartinės vertės metodas. Nustatant tikrąją vertę naudojami skirtingų lygių duomenys:

1 lygio duomenys - tai tokio paties turto arba tokių pačių įsipareigojimų kotiruojamos kainos aktyviosiose rinkose, į kurią ūkio subjektas gali patekti vertinimo dieną;

2 lygio duomenys – tiesiogiai arba netiesiogiai stebimi turto arba įsipareigojimų duomenys, išskyrus 1 lygį;

3 lygio duomenys – nestebimi turto arba įsipareigojimų duomenys.

2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. tikrąja verte vertinamų vertybinių popierių, išskyrus kolektyvinio investavimo subjektus, tikroji vertė nustatyta remiantis aktyvios rinkos kainomis, naudojami 1 lygio duomenys.

2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. tikrąja verte vertinamų vertybinių popierių portfeliui priskirtinų kolektyvinio investavimo subjektų tikroji vertė nustatyta pagal emitento skelbiamą informaciją, naudojami 3 lygio duomenys.

Žemiau pateiktoje lentelėje nurodyta kokio lygio tikrosios vertės duomenys buvo naudoti.

	2023			2022		
Finansinis turtas:	1 lygis	2 lygis	3 lygis	1 lygis	2 lygis	3 lygis
Pinigai ir lėšos centriniame banke	13 177	-	-	27 820	-	-
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	1 976	-	509	5 811	-	833
Lėšos bankų korespondentinėse ir depozitinėse sąskaitose	1 976	-	-	5 811	-	-
Paskolos kredito unijoms	-	-	509	-	-	833
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	-	-	735 430	-	-	648 518
Vertybiniai popieriai	94 618		5 351	93 510		4 802
Vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	29 218	-	-	35 726	-	-
Vertinami amortizuota savikaina	65 400	-	-	57 784	-	-
Vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolį)	-	-	5 351	-	-	4 802
Gruodžio 31 d.	109 771	-	741 290	127 141	-	654 153

	2023			2022		
Finansiniai įsipareigojimai:	1 lygis	2 lygis	3 lygis	1 lygis	2 lygis	3 lygis
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	-	-	76 901	-	-	67 012
Indėliai	-	-	698 992	-	-	653 507
Subordinuotos paskolos	-	-	5 397	-	-	4 204
Kiti finansiniai įsipareigojimai	-	-	5 053	-	-	4 144
Gruodžio 31 d.	-	-	786 343	-	-	728 867

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

4 PASTABA. FINANSINĖS RIZIKOS VALDYMAS

Siekiant tinkamai valdyti Grupės veiklos rizikas, Grupėje vadovaujamosi LCKU stebėtojų tarybos patvirtinta LCKU Grupės veiklos rizikos valdymo strategija, kuria vadovaujasi LCKU ir visos LCKU narės kredito unijos. Pagrindinis Grupės rizikos valdymo tikslas – identifikuoti, įvertinti, riboti ir kontroliuoti įvairias rizikos rūšis plečiantis Grupės veiklai bei siekiant strateginių tikslų. Bendrą priimtina Grupės rizikos lygį ir rizikos valdymo limitus nustato LCKU stebėtojų taryba. LCKU valdyba atsakinga už tai, kad būtų įgyvendinta Grupės veiklos rizikos valdymo strategija, kad būtų sukurta, įdiegta ir tobulinama rizikos, su kuria susiduria Grupė, nustatymo, vertinimo, stebėjimo ir kontrolės sistema ir procedūros.

LCKU ir jos narės kredito unijos vadovaujasi tais pačiais rizikos valdymo standartais ir principais. Grupės rizikos valdymas paremtas rizikos identifikavimu, rizikos kiekybiniu įvertinimu, ribojimas vidiniais limitais, rodikliais ir normatyvais pagal atskiras rizikos rūšis, veiklos linijas, produktus, ekonominius sektorius, priemonių siūlymu rizikai suvaldyti, kontrole ir stebėsena, ataskaitų teikimu. LCKU ir kredito unijų vadovybė yra atsakinga už rizikos valdymo politikos principų laikymąsi, o visi Grupės darbuotojai jais vadovaujasi vykdydami kasdienes savo funkcijas. Kiekviena Grupės narė prisiima visą atsakomybę už savo veikloje išskylančias rizikas, o sprendimai priimami, vadovaujantis LCKU parengtais ir LCKU valdybos patvirtintais vieningais vidaus dokumentais. LCKU ir kredito unijų valdyba, atsižvelgiant į LCKU grupės veiklos rizikos strategijoje nustatytus LCKU grupės rizikos valdymo limitus, patvirtina atskirų rizikos rūšių ribojimui maksimalius limitus – ribinius rizikos indikatorius, kuriuos viršijus yra nustatomos rizikos valdymo priemonės. Atskirų rizikos rūšių valdymą ir vertinimą reglamentuoja atskirų rizikos rūšių LCKU, kredito unijų valdymo ir vertinimo politikos, tvarkos, kurios padeda identifikuoti, vertinti ir riboti prisiimamas rizikas, nustatant vidinius limitus, rodiklius ir normatyvus, diegiant kontrolės procedūras, kontroliuojant nustatytų limitų laikymąsi. LCKU peržiūri rizikos valdymo politikas ir sistemas reguliariai, ne rečiau kaip vieną kartą per metus, atsižvelgdama į rinkos pokyčius, naujus produktus, priežiūros institucijos reikalavimus ir vadovaujantis geriausios praktikos principais.

Strategijos pagrindinis tikslas – sėkminga tęstinė Grupės veikla, kurios papildoma sąlyga yra tinkamo Grupės kapitalo lygio ir likvidumo pakankamumo išlaikymas, todėl kapitalo pakankamumo vertinimo procesas (angl. *internal capital adequacy assessment process*, toliau - ICAAP) ir likvidumo pakankamumo vertinimo procesas (angl. *internal liquidity adequacy assessment process*, toliau - ILAAP) yra neatskiriama Grupės valdymo ir sprendimų priėmimo proceso dalis. Kapitalo pakankamumo vertinimo procesas nustato kapitalo poreikį atsižvelgiant į bendrą prisiimamos rizikos lygį ir verslo strategiją. Likvidumo pakankamumo vertinimo procesas nustato tinkamą likvidumo atsargos poreikį.

Grupėje taikomos narių stebėjimo ir tikrinimo procedūros bei reguliariai (kartą per metus) atliekamas Grupės testavimas nepalankiausiomis sąlygomis leidžia užtikrinti, kad potencialios grėsmės bus identifikuojamos tinkamai ir laiku. Kas ketvirtį yra kontroliuojami Grupės rizikos valdymo limitai, informuojama LCKU valdyba, stebėtojų taryba, supažindinamos Grupės narės kredito unijos apie šių limitų laikymąsi ir vykdymą.

Svarbiausios rizikų rūšys, kurias prisiima Grupė, yra: kredito, rinkos, operacinė, koncentracijos ir likvidumo rizika. Papildomai yra išskiriamos strateginė, pajamų bei aplinkosauginių, socialinių bei valdysenos veiksmų (angl. *Environmental, Social and Governance – ESG*) rizikos..

Kredito rizika

Vertinant ir valdant LCKU ir jos narių kredito unijų kredito riziką, dalyvauja paskolų komitetas. LCKU papildomai pervertina LCKU narių kredito unijų naujai ketinamas teikti paskolas pagal individualiai kredito unijoms nustatytus limitus. Maksimali kredito rizikos pozicija neatsižvelgiant į užtikrinimo priemones ir kitas kredito rizikos mažinimo priemones yra pateikiama žemiau:

Balansinės turto pozicijos, turinčios kredito riziką:	2023	2022
Pinigai ir lėšos centriniame banke	13 177	27 820
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	2 485	6 644
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose ir vienos nakties indėliai	1 976	5 811
Paskolos kredito unijoms	509	833
Kitos paskolos ir gautinos sumos	724 738	639 343
Fiziniams asmenims	447 835	412 794
Juridiniams asmenims	276 903	226 549
Vertybiniai popieriai	102 388	101 710
Vertinami tikrąja verte per bendrąsias pajamas	29 218	35 726
Vertinami amortizuota savikaina	67 819	61 182
Vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolius)	5 351	4 802
Gruodžio 31 d.	842 788	775 517

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

	2023	2022
Nebalansinės pozicijos, turinčios kredito riziką:		
Kreditavimo įsipareigojimai	27 067	25 112
Suteiktos garantijos	837	1 278

Maksimali kredito rizika įvertinus užtikrinimo priemonės ir kitas kredito rizikos mažinimo priemones pateikiama žemiau:

2023 m. gruodžio 31 d.	Pozicijos vertė, ne- vertinant TKN	Užtikrinimo priemonių vertė*						Neužtik- rinta pozicijos vertė	Tikėtini kredito nuostoliai
		Vyriausybės garantijos	Gyvenamosios paskirties NT	Komer- cinės pas- kirties NT	Žemė	Kitos už- tikrinimo priemo- nės	Bendra už- tikrinimo priemonių vertė		
Pinigai ir lėšos centriniame banke	13 177	-	-	-	-	-	-	13 177	-
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	2 487	-	-	-	-	-	-	2 487	(2)
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose ir vienos nakties indėliai	1 976	-	-	-	-	-	-	1 976	-
Paskolos kredito unijoms	511	-	-	-	-	-	-	511	(2)
Kitos paskolos ir gautinos sumos	740 395	35 183	708 732	388 592	435 291	112 068	1 679 866	37 753	(15 657)
Fizinių asmenų	455 571	19 639	540 497	75 173	304 315	36 496	976 120	25 374	(7 736)
Juridinių asmenų	284 824	15 544	168 235	313 419	130 976	75 572	703 746	12 379	(7 921)
Vertybinių popierių	102 877	-	-	-	-	-	-	102 877	(489)
Vertinami tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas	29 218	-	-	-	-	-	-	29 218	-
Vertinami amortizuota savi-kaina	68 308	-	-	-	-	-	-	68 308	(489)
Vertinami tikraja verte per pelną (nuostolius)	5 351	-	-	-	-	-	-	5 351	-
Viso	858 936	35 183	708 732	388 592	435 291	112 068	1 679 866	156 294	(16 148)

2022 m. gruodžio 31 d.	Pozicijos vertė, ne- vertinant TKN	Užtikrinimo priemonių vertė*						Neužtik- rinta pozicijos vertė	Tikėtini kredito nuostoliai
		Vyriausybės garantijos	Gyvenamosios paskirties NT	Komer- cinės pas- kirties NT	Žemė	Kitos už- tikrinimo priemo- nės	Bendra už- tikrinimo priemonių vertė		
Pinigai ir lėšos centriniame banke	27 820	-	-	-	-	-	-	27 820	-
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	6 646	-	-	-	-	-	-	6 646	(2)
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose ir vienos nakties indėliai	5 811	-	-	-	-	-	-	5 811	-
Paskolos kredito unijoms	835	-	-	-	-	-	-	835	(2)
Kitos paskolos ir gautinos sumos	652 351	41 031	603 430	305 492	401 546	92 402	1 443 901	33 860	(13 008)
Fizinių asmenų	418 963	18 334	478 860	65 942	288 367	34 164	885 667	26 159	(6 169)
Juridinių asmenų	233 388	22 697	124 570	239 550	113 179	58 238	558 234	7 701	(6 839)
Vertybinių popierių	102 199	-	-	-	-	-	-	102 199	(489)
Vertinami tikraja verte per kitas bendrąsias pajamas	35 726	-	-	-	-	-	-	35 726	-
Vertinami amortizuota savi-kaina	61 671	-	-	-	-	-	-	61 671	(489)
Vertinami tikraja verte per pelną (nuostolius)	4 802	-	-	-	-	-	-	4 802	-
Viso	789 016	41 031	603 430	305 492	401 546	92 402	1 443 901	170 525	(13 499)

*Užtikrinimo priemonių vertė yra nustatyta LCKU patvirtintais reikalavimais ir tai nėra tikroji vertė finansinės būklės ataskaitos datai.

Neužtikrinta pozicijos vertė nustatoma atskirai kiekvienos paskolos lygiu ir šioje ataskaitoje pateikiama agreguota verte.

Įprastinėmis verslo sąlygomis Grupė prisiima riziką, kad paskolų sutarčių šalys gali nepajėgti, suėjus terminui, įvykdyti savo įsipareigojimų. Kredito rizikos valdymo tikslas – minimizuoti nuostolių iš paskolų sandorių patyrimo riziką. Grupės kredito unijų narių – fizinių ir juridinių asmenų - pagrindiniai vertinimo kriterijai apima reputacijos, finansinio pajėgumo, verslo plano bei aplinkos, užstato ir lėšų poreikio įvertinimą. Atliekant periodinį skolininkų būklės pervalinimą, įvertinamas jų gebėjimas įvykdyti skolinius įsipareigojimus.

Grupė valdydama kredito riziką, nesuteikia ilgesnio kaip 5 metų termino paskolų, kurių tikslas – apyvartinės lėšos, vystymui ir likvidumui. Paskolų kredito unijų nariams maksimalus terminas 40 metų.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Kiekvienos Grupės narės paskolų komitetas ir/ ar valdyba nagrinėjant kredito unijos paskolos paraišką ar paskolos grąžinimo laikotarpiu kilus abejonėms dėl paskolų grąžinimo gali pareikalauti paskolos užtikrinimo priemonių. Paskolų komitetas analizuoja, ar teisingai įvertintas paskolai užtikrinti įkeičiamas turtas, nagrinėja jo realizavimo galimybes paskolos negrąžinimo atveju, o taip pat įvertintina garantiją, laidavimą, paskolos patikimumą ir pakankamą apdraudimą. Užtikrinimo priemonių vertės nustatomos remiantis LCKU patvirtintais reikalavimais.

Grupėje įdiegta vieninga vidinė rizikos rodiklių valdymo, vertinimo ir reitingų sistema. Remiantis jos duomenimis bei kita informacija atliekamas pradinis ir periodinis skolininko būklės vertinimas.

Pagrindiniai skolininko būklės – kredito unijos vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertinama skolininko būklė prieš suteikiant paskolą ir per visą laikotarpį nuo paskolos suteikimo iki jos grąžinimo yra kredito unijos reitingas ir kredito unijos paskolų grąžinimo istorija. Pagrindiniai skolininko būklės – kredito unijos nario fizinio/ juridinio asmens vertinimo kriterijai yra jo finansinis pajėgumas, reputacija, projekto verslo planas bei aplinka ir lėšų įsisavinimo eiga. Pagal nustatytą metodiką kiekvienas skolininko būklę įtakojantis kriterijus įvertinamas nuo "1" iki "5", kur "1"- labai gerai, "2" – gerai, "3" – patenkinamai, "4" – nepatenkinamai, "5" - blogai. Pagal nustatytą metodiką įvertinus atskirų dedamųjų svorius nustatomas skolininko būklės įvertinimas.

2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. Grupėje išduotos paskolos skirstomos į šias klases: kredito linijas, per kurias ne narės kredito unijos išduoda paskolas iš UAB INVEGA ir ŽŪPGF fondų bei paskolas kredito unijų (Grupės narių) nariams fiziniams ir juridiniams asmenims. Lentelėje žemiau pateikta Grupės paskolų, kurios nėra nuvertėjusios, portfelio kokybė pagal paskolų klases (atskleidžiama grynoji paskolų vertė):

2023 12 31							
Paskolos rūšis							
Skolininko būklė	Kredito linijos kredito unijoms	Kredito linijos fiziniams asmenims	Kredito linijos juridiniams asmenims	Paskolos fiziniams asmenims	Paskolos juridiniams asmenims	Viso	
1 - labai gera	509	1 112	1 810	286 060	43 780	333 271	
2 - gera	-	475	3 063	75 073	114 605	193 216	
3 - patenkinama	-	265	278	32 454	48 997	81 994	
4 - nepatenkinama	-	53	273	26 239	48 389	74 954	
5 - bloga	-	122	241	25 992	15 457	41 812	
Iš viso	509	2 027	5 665	445 818	271 228	725 247	

2022 12 31							
Paskolos rūšis							
Skolininko būklė	Kredito linijos kredito unijoms	Kredito linijos fiziniams asmenims	Kredito linijos juridiniams asmenims	Paskolos fiziniams asmenims	Paskolos juridiniams asmenims	Viso	
1 - labai gera	833	1 315	2 801	282 298	47 073	334 320	
2 - gera	-	142	1 022	69 347	68 288	138 799	
3 - patenkinama	-	50	229	18 111	48 535	66 925	
4 - nepatenkinama	-	59	476	20 700	42 014	63 249	
5 - bloga	-	23	93	20 750	16 017	36 883	
Iš viso	833	1 589	4 621	411 206	221 927	640 176	

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Lentelėje žemiau pateikiama sindikuotų ir kitų asmenų paskolų užtikrinimo priemonės pagal skolininkų būkles:

2023 12 31

Skolininko būklė	Paskolų vertė, nevertinant TKN			Tikėtini kredito nuostoliai	Užtikrinimo priemonių vertė	Užtikrinimo priemonių perviršis (trūkumas)	Neužtikrinta paskolų dalis
	Paskolos fiziniams asmenims	Paskolos juridiniams asmenims	Viso				
1 - labai gera	287 408	45 726	333 134	(367)	734 416	424 361	22 997
2 – gera	75 619	119 409	195 028	(1 812)	451 476	263 320	6 871
3 – patenkinama	32 982	50 347	83 329	(1 336)	202 165	122 200	3 341
4 - nepatenki- nama	26 613	50 016	76 629	(1 676)	174 311	98 757	1 075
5 – bloga	32 949	19 326	52 275	(10 466)	117 498	69 992	3 469
Iš viso	455 571	284 824	740 395	(15 657)	1 679 866	978 630	37 753

2022 12 31

Skolininko būklė	Paskolų vertė, nevertinant TKN			Tikėtini kredito nuostoliai	Užtikrinimo priemonių vertė	Užtikrinimo priemonių perviršis (trūkumas)	Neužtikrinta paskolų dalis
	Paskolos fiziniams asmenims	Paskolos juridiniams asmenims	Viso				
1 - labai gera	284 084	50 239	334 323	(836)	721 848	411 457	23 933
2 – gera	69 596	69 956	139 552	(752)	315 324	179 794	4 021
3 – patenkinama	18 418	49 918	68 336	(1 411)	154 328	88 367	2 374
4 - nepatenki- nama	21 093	43 611	64 704	(1 456)	148 280	84 502	926
5 – bloga	25 772	19 664	45 436	(8 553)	104 121	61 424	2 606
Iš viso	418 963	233 388	652 351	(13 008)	1 443 901	825 544	33 860

Užtikrinimo priemonės realizuojamos kredito gavėjams nevykdant sutartinių sąlygų, remiantis sutartyje numatytais sąlygomis bei kitais teisės aktais.

Paskolos nėra suteikiamos, jei skolininkas neatitinka LCKU ir jos narių kredito unijų paskolų išdavimo tvarkose numatytų sąlygų. LCKU ar jos narės kredito unijos valdyba, gavusi paskolų komiteto išvadą (rekomendacijas dėl paskolos suteikimo galimybių, reikalingų užtikrinimo priemonių ir pan.), dar kartą įvertina paskolos suteikimo galimybes ir priima sprendimą dėl paskolos suteikimo.

Grupėje visos paskolos (išskyrus indėlius, lėšas kitų kredito įstaigų sąskaitose, išankstinius mokėjimus, garantijas bei laidavimus) yra išduodamos kredito unijoms ne LCKU narėms ir kredito unijų nariams – fiziniams ar juridiniams asmenims – ūkininkams, uždarojioms akcinėms bendrovėms ir kooperatyvams.

Siekiant sumažinti kredito riziką, Lietuvos bankas yra nustatęs maksimalios pozicijos vertės vienam skolininkui normatyvą – pozicijos vertė vienam skolininkui neturi viršyti 25 proc. LCKU ar jos narės kredito unijos perskaičiuoto 1 lygio kapitalo. Grupėje yra nustatomi vidiniai limitai atskiriems paskolų tipams ir paskolų sumoms. Grupėje nustatomi ir peržiūrimi vidiniai maksimalios paskolos ir pozicijos normatyvai, kurie yra konservatyvesni nei Lietuvos banko nustatytas rodiklis. Suteikiant poziciją vertinama, ar pozicija nebus priskirta tarpusavyje susijusių asmenų grupei. 2023 m. gruodžio 31 d. didžiausia viena paskolos suma, apimanti paskolas keliems susijusiems skolininkams, traktuojamiems kaip vienas skolininkas, sudarė 7 339 tūkst. EUR, t. y. 9,99 proc. Grupės perskaičiuoto 1 lygio kapitalo (2022 m. gruodžio 31 d. – 9 164 tūkst. EUR, t. y. 15,73 proc. Grupės apskaičiuotojo kapitalo).

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2023 ir 2022 m. gruodžio 31 d. LCKU grupės išduotos paskolos kitiems asmenims pagal vėlavimus pateikiamos žemiau:

2023 12 31

	Fiziniai asmenys	Juridiniai asmenys	Viso	Tikėtini kredito nuostoliai	Užtikrinimo priemonių vertė	Neužtikrinta paskolų dalis
Nepradelstos	387 810	218 035	605 845	(7 245)	1 388 032	29 282
Pradelsta 1-30 dienų	54 227	56 609	110 836	(3 798)	241 924	6 281
Pradelsta 31-60 dienų	3 389	3 267	6 656	(324)	17 517	306
Pradelsta 61-90 dienų	2 031	1 170	3 201	(485)	6 653	380
Pradelsta daugiau nei 90 dienų	8 114	5 743	13 857	(3 805)	25 740	1 504
Iš viso:	455 571	284 824	740 395	(15 657)	1 679 866	37 753

2022 12 31

	Fiziniai asmenys	Juridiniai asmenys	Viso	Tikėtini kredito nuostoliai	Užtikrinimo priemonių vertė	Neužtikrinta paskolų dalis
Nepradelstos	372 672	201 134	573 806	(7 734)	1 284 940	29 385
Pradelsta 1-30 dienų	36 973	23 259	60 232	(1 741)	122 579	2 947
Pradelsta 31-60 dienų	3 421	2 040	5 461	(486)	12 276	341
Pradelsta 61-90 dienų	1 124	1 596	2 720	(309)	5 251	192
Pradelsta daugiau nei 90 dienų	4 773	5 359	10 132	(2 738)	18 855	995
Iš viso:	418 963	233 388	652 351	(13 008)	1 443 901	33 860

Lentelėje žemiau pateikta informacija apie Grupės išduotų paskolų ir gautinų sumų likučius bei vertės sumažėjimo nuostolius:

	2023	2022
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	2 487	6 646
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų ir institucijų	740 395	652 351
Fiziniams asmenims	455 571	418 963
Juridiniams asmenims	284 824	233 388
Iš viso suteikta paskolų	742 882	658 997
Iš viso vertės sumažėjimo nuostoliai:	(15 659)	(13 010)
Kredito institucijoms	(2)	(2)
Kitiems asmenims	(15 657)	(13 008)
Fiziniams asmenims	(7 736)	(6 169)
Juridiniams asmenims	(7 921)	(6 839)
Iš viso suteikta paskolų ir gautinų sumų, grynąja verte	727 223	645 987

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Žemiau pateikiami vertės sumažėjimo nuostolių pasikeitimai per metus:

	2023	2022
Sausio 1 d.	(13 010)	(9 041)
KU „Taupa“ prisijungimo įtaka vertės sumažėjimui	-	(1 767)
Paskolų vertės sumažėjimas	(6 657)	(5 814)
1 rizikos lygio paskolos	(628)	(896)
Fizinių asmenų	(36)	(307)
Juridinių asmenų	(592)	(589)
2 rizikos lygio paskolos	(1 308)	(1 746)
Fizinių asmenų	(200)	(274)
Juridinių asmenų	(1 108)	(1 472)
3 rizikos lygio paskolos	(4 721)	(3 172)
Fizinių asmenų	(3 266)	(2 195)
Juridinių asmenų	(1 455)	(977)
Paskolų vertės sumažėjimo atstatymas	3 551	3 322
1 rizikos lygio paskolos	1 012	1 098
Fizinių asmenų	477	570
Juridinių asmenų	535	528
2 rizikos lygio paskolos	1 703	924
Fizinių asmenų	781	456
Juridinių asmenų	922	468
3 rizikos lygio paskolos	836	1 300
Fizinių asmenų	347	871
Juridinių asmenų	489	429
Per metus nurašytos neatgautinos sumos	457	290
Gruodžio 31 d.	(15 659)	(13 010)

Vertės sumažėjimo suma skolos finansinėms priemonėms, vertinamoms tikrąja verte, kurių pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis, 2023 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 48 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. - 18 tūkst. EUR).

2023 m. gruodžio 31 d. pagal Grupės taikomą tikėtinų kredito nuostolių modelį buvo apskaityti 372 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 130 tūkst. EUR) tikėtini kredito nuostoliai Grupės nebalansiniams įsipareigojimams: 321 tūkst. EUR kreditavimo įsipareigojimams (2022 m. gruodžio 31 d. – 126 tūkst. EUR) ir 51 tūkst. EUR - garantijoms (2022 m. gruodžio 31 d. – 4 tūkst. EUR).

2023 m. gruodžio 31 ir 2022 m. gruodžio 31 d. priskaičiuoti papildomi tikėtini kredito nuostoliai nebalansiniams įsipareigojimams:

2023 12 31				
Segmentas	Rizikos lygis			Iš viso
	1	2	3	
Fiziniam asmeniui	4	5	15	24
Juridiniam asmeniui	140	147	61	348
Iš viso	144	152	76	372

2022 12 31				
Segmentas	Rizikos lygis			Iš viso
	1	2	3	
Fiziniam asmeniui	4	3	2	9
Juridiniam asmeniui	23	94	4	121
Iš viso	27	97	6	130

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Grupės tikėtinų kredito nuostolių vertinimo modelio principai pateikiami žemiau:

Tikėtinų kredito nuostolių skaičiavimo tikslais visos finansinės priemonės yra skirstomos į homogenines grupes, atsižvelgiant į bendras rizikos charakteristikas. Grupėje yra išskiriamos šios finansinių priemonių grupės:

- kredito unijų nariams suteiktos paskolos;
- kitoms kredito įstaigoms suteiktos skolinimo pozicijos;
- skolos vertybiniai popieriai;
- lėšos (indėliai) bankuose;
- kitas finansinis turtas (gautinos prekybos sumos, už nuomą gautinos sumos ir kt.).

Kredito unijų narių paskolų pozicijos yra skirstomos į 4 skolininkų segmentus:

- Fizinių nekomercinių asmenų skolinimo pozicijos;
- Fizinių komercinių asmenų skolinimo pozicijos;
- Juridinių asmenų, išskyrus skolinimo pozicijas skirtas žemės ūkui vystymui, skolinimo pozicijos. Juridinių asmenų skolinimo pozicijos, skirtos žemės ūkui vystymui, priskiriamos žemės ūkio skolinimo pozicijoms;
- Žemės ūkio skolinimo pozicijos.

Skolos vertybiniai popieriai yra skirstomi į du pogrupius:

- Skolos vertybiniai popieriai išleisti emitentų, turinčių ECAI suteiktą investicinį reitingą;
- Skolos vertybiniai popieriai, išleisti kitų emitentų, turinčių ECAI suteiktą spekuliacinį reitingą.

Skolos vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas ECAI investicinis reitingas dėl žemos rizikos, yra laikomi visiškai užtikrintomis finansinėmis priemonėmis ir joms formuojami nulinės vertės tikėtini kredito nuostoliai.

Lėšos bankų sąskaitose ir indėliai yra laikomos labai žemos rizikos finansinėmis priemonėmis, atsižvelgiant į trumpą terminą ir bankų, kuriuose yra laikomos, reitingus. Šioms finansinėms priemonėms formuojami nulinės vertės tikėtini kredito nuostoliai.

Grupės tikėtinų kredito nuostolių nustatymo metodikos sudarymui buvo naudojami visos Grupės 2009 - 2023 m. kreditų duomenys.

Atsižvelgiant į finansinės priemonės kredito rizikos padidėjimą nuo pirminio pripažinimo, finansinės priemonės skirstomos į 3 rizikos lygius: 1 lygis, 2 lygis ir 3 lygis.

Skolos vertybinių popierių, lėšų bankų sąskaitose ir indėlių priskyrimas rizikos lygiams:

- 1 rizikos lygiui priskiriama:
 - Vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas investicinis reitingas;
 - Vertybiniai popieriai, kurių emitentui yra suteiktas neinvesticinis reitingas, tačiau emitentas yra ES šalies vyriausybė;
 - Lėšos bankų sąskaitose ir indėliai.
- 2 rizikos lygiui priskiriami vertybiniai popieriai, kuriems suteiktas reitingas žemesnis kaip BB+, bet aukštesnis kaip CCC+;
- 3 rizikos lygiui priskiriami vertybiniai popieriai, kuriems suteiktas reitingas žemesnis kaip CCC+.

Laikoma, kad suteiktų skolinimo pozicijų kredito rizika reikšmingai padidėjo nuo pirminio pripažinimo, jeigu skolinimo pozicijai fiksuojamas kredito rizikos indikatorius. Tokiu atveju skolininkas perkeltas iš 1 į 2 rizikos lygį. Laikoma, kad skolininkas neįvykdė savo kreditinių įsipareigojimų, jeigu fiksuojamas nuostolio įvykis, skolininkas tuomet perkeltas iš 1/ 2 į 3 rizikos lygį.

LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Kredito rizikos padidėjimo indikatorius – kriterijus, objektyviai įrodantis, kad finansinės priemonės įsipareigojimų neįvykdymo rizika reikšmingai padidėjo nuo jos pirminio pripažinimo ir ji priskiriama 2 rizikos lygiui. Pagrindiniais kredito rizikos padidėjimo indikatoriais yra laikoma:

- kredito vėlavimai - periodinių kredito įmokų (pagrindinės kredito dalies, palūkanų, įsipareigojimo mokesčio) nemokėjimas, mokėjimo terminų pradelsimas, kuris viršija 30 d.;
- skolininko finansinės būklės, kuri yra skolininko kredito rizikos vertinimo rodiklis, apimantis skolininko patikimumą ir finansinį pajėgumą, nustatomas atsižvelgiant į skolininko kreditingumo kriterijų vertinimą, pablogėjimas;
- kredito pertvarkymas dėl skolininko finansinės būklės pablogėjimo, kuris atliekamas ne daugiau kaip du kartus ir nėra reikšmingų požymių dėl įsipareigojimų neįvykdymo;
- lengvatiniai įmokų atidėjimai ir nuolaidos, pagal kuriuos nėra reikšmingų požymių dėl įsipareigojimų neįvykdymo;
- Patiriama tiesioginė ir netiesioginė įtaka dėl ekonominės situacijos, atsižvelgiant į neapibrėžtumą dėl geopolitinės situacijos;
- kiti įvykiai:
 - skolininkui suteiktos lėšos naudojamos ne pagal kredito sutartyje numatytą paskirtį, tačiau suma nėra reikšminga;
 - pažeidžiamos investicinio projekto ir/ arba verslo plano vykdymo sąlygos, tačiau dėl to kylanti rizika skolininko piniginiam srautui nėra reikšminga;
 - kitas įvykis, pagal kurį skolininkas turėtų būti priskirtas aukštesnei rizikai.

Nuostolio įvykis - kriterijus, objektyviai įrodantis, kad finansinei priemonei pripažintas tikėtinas įsipareigojimų neįvykdymas ir ji priskiriama neveiksnioms finansinėms priemonėms – 3 rizikos lygiui. Pagrindiniais nuostolio įvykiais yra laikoma:

- kredito vėlavimai - periodinių kredito įmokų (pagrindinės kredito dalies, palūkanų, įsipareigojimo mokesčio) nemokėjimas, mokėjimo terminų pradelsimas, kurie viršija 90 d.;
- reikšmingas skolininko finansinės būklės pablogėjimas;
- kredito pertvarkymas dėl skolininko finansinės būklės, kuris atliekamas daugiau nei antrą kartą ar yra reikšmingų požymių dėl įsipareigojimų neįvykdymo;
- lengvatiniai įmokų atidėjimai ir nuolaidos, pagal kurias yra reikšmingų požymių dėl įsipareigojimų neįvykdymo;
- kiti įvykiai:
 - skolininkui suteiktos lėšos naudojamos ne pagal kredito sutartyje numatytą paskirtį ir suma yra reikšminga;
 - pažeidžiamos investicinio projekto ir/ arba verslo plano vykdymo sąlygos ir dėl to kylanti rizika skolininko piniginiam srautui yra reikšminga;
 - paaiškėja dokumentų klastojimo arba kitos neteisėtos veiklos faktai ir pan.;
 - pradėtas skolininko bankroto procesas (inicijuotas kredito unijos arba kitų kreditorių);
 - pradėtas skolininko restruktūrizavimo procesas;
 - užtikrinimo priemonės objekto vertė tampa mažesnė už kredito apskaitinę vertę, jei vertinamas kreditas, kurio grąžinimo sąlygos tiesiogiai priklauso nuo užtikrinimo priemonės objekto vertės;
 - teisiniai procesai (pvz. kreditas arba kitas turtas pripažįstamas atitinkamame balansinės ataskaitos turto straipsnyje įvykdžius garantinį ar laidavimo įsipareigojimą trečiajam asmeniui, išskyrus atvejus, jei šis įvykdymas buvo iš anksto numatytas Kredito unijos sandoryje su skolininku);
 - su skolininku susiję asmenys nevykdo finansinių įsipareigojimų;
 - skolininko mirtis, kai nėra paveldėtojų arba paveldėtojai nėra pajėgūs įvykdyti kreditinių įsipareigojimų;
 - kredito sutarties nutraukimo faktas;
 - nupirkti/ parduoti sandoriai su padidėjusia kredito rizika;

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

- kiti nuostolio įvykiai, pagal kuriuos skolininkas turėtų būti pripažintas kaip tikėtinai neįvykdysiantis įsipareigojimų.

Jeigu su skolininku susijęs asmuo perkeliamas į aukštesnės rizikos lygį, skolininkas taip pat perkeliamas į aukštesnės rizikos lygį, jeigu nėra jokios pagrįstos priežasties nustatyti kitaip.

Skolininko perkėlimas į žemesnės rizikos lygį per 1 kokybės žingsnį (t. y. iš 2 į 1 arba iš 3 į 2) yra galimas, jeigu nebėra pagrindo abejoti, kad skolininkas įvykdys visus kreditinius įsipareigojimus, t. y. nustatytu stebėsenos laikotarpiu, kuris atsižvelgiant į nuostolio įvykį ar kredito rizikos padidėjimo indikatorių gali trukti nuo 3 iki 12 mėnesių, tenkinamos tam tikros skolininkui nustatytos sąlygos, kurių pagrindu galima numatyti, kad skolininkas vykdys savo įsipareigojimus.

Jeigu su skolininku susijęs asmuo perkeliamas į žemesnės rizikos lygį ir pats skolininkas tenkina visus perkėlimo į žemesnės rizikos lygį reikalavimus, skolininkas taip pat perkeliamas į žemesnės rizikos lygį. Vien dėl to, kad skolinimo pozicija buvo restruktūrizuota, jos kredito rizika automatiškai nelaikoma sumažėjusia. Jeigu kreditas pertvarkomas/ restruktūrizuojamas ir dėl to keičiasi pirminėje kredito sutartyje numatyti pinigų srautai, skolininko kreditingumo pervertinimas atliekamas pagal LCKU galiojančių tvarkų nuostatas.

Paskolų ir finansinio turto pasikeitimai per 2022 m. ir 2023 metus pateikiami lentelėje žemiau:

	1 rizikos lygis		2 rizikos lygis		3 rizikos lygis (įskaitant POCI)		Viso	
	Paskolos vertė	TKN	Paskolos vertė	TKN	Paskolos vertė	TKN	Paskolos vertė	TKN
2022 m. sausio 1d.	337 954	(698)	130 097	(2 029)	32 857	(6 316)	500 908	(9 041)
KU „Taupa“ prisijungimas	12 967	(20)	28 942	(572)	15 147	(1 176)	57 056	(1 767)
Išduotos paskolos ir naujai pripažintas turtas	149 701	(577)	38 751	(1 012)	398	(222)	188 850	(1 812)
Gražintos paskolos ir finansinio turto pripažinimo nutraukimas	(62 690)	66	(25 392)	283	(8 383)	435	(96 465)	784
Perklasifikavimas tarp lygių:								
Iš 2 į 1 lygį	49 489	(171)	(49 489)	171	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp lygių:								
Iš 1 į 2 lygį	(14 177)	219	14 177	(219)	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp lygių:								
Iš 3 į 2 lygį	-	-	3 272	(84)	(3 272)	84	-	-
Perklasifikavimas tarp lygių:								
Iš 2 į 3 lygį	-	-	(7 047)	962	7 047	(962)	-	-
Perklasifikavimas tarp lygių:								
Iš 3 į 1 lygį	2 119	(4)	-	-	(2 119)	4	-	-
Perklasifikavimas tarp lygių:								
Iš 1 į 3 lygį	(3 988)	533	-	-	3 988	(533)	-	-
Sukauptos palūkanos	1 320	-	489	-	512	-	2 321	-
Tikėtinų kredito rizikos nuostolių sumažėjimas (padidėjimas)	-	(732)	-	(499)	-	(231)	-	(1 462)
Nurašymai	-	-	-	-	(319)	290	(319)	290
2022 m. gruodžio 31 d.	472 695	(1 384)	133 800	(2 999)	45 856	(8 627)	652 351	(13 008)
Išduotos paskolos ir naujai pripažintas turtas	173 026	(795)	33 966	(586)	5 956	(582)	212 948	(1 963)
Gražintos paskolos ir finansinio turto pripažinimo nutraukimas	(87 007)	(1 892)	(28 664)	94	(11 870)	3 232	(127 541)	1 434
Perklasifikavimas tarp lygių:								
Iš 2 į 1 lygį	33 932	(753)	(33 932)	753	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp lygių:								
Iš 1 į 2 lygį	(58 351)	794	58 351	(794)	-	-	-	-
Perklasifikavimas tarp lygių:								
Iš 3 į 2 lygį	-	-	5 838	(102)	(5 838)	102	-	-
Perklasifikavimas tarp lygių:								
Iš 2 į 3 lygį	-	-	(10 221)	1 518	10 221	(1 518)	-	-
Perklasifikavimas tarp lygių:								
Iš 3 į 1 lygį	1 718	(3)	-	-	(1 718)	3	-	-
Perklasifikavimas tarp lygių:								
Iš 1 į 3 lygį	(9 367)	1 318	-	-	9 367	(1 318)	-	-
Sukauptos palūkanos	2 026	-	820	-	829	-	3 675	-
Tikėtinų kredito rizikos nuostolių sumažėjimas (padidėjimas)	-	533	-	(896)	-	(2 216)	-	(2 579)
Nurašymai	-	-	-	-	(527)	457	(527)	457
2023 m. gruodžio 31 d.	528 672	(2 182)	159 958	(3 012)	52 276	(10 467)	740 906	(15 659)

Tikėtini kredito nuostoliai finansiniam turtui buvo vertinami individualiai ir kolektyviai, kaip aprašyta apskaitos principų dalyje šiose finansinėse ataskaitose.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Lentelėje žemiau pateikiamas finansinio turto balansinių verčių ir vertės sumažėjimo sumų pasiskirstymas pagal rizikos lygius, individualų/ kolektyvų vertinimą bei segmentus 2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d.:

		2023 12 31						
		Rizikos lygiai						
Segmentai		1 lygis		2 lygis		3 lygis (įskaitant POCI)		Iš viso
		Individua-lus verti-nimas	Kolekty-vus verti-nimas	Individua-lus verti-nimas	Kolekty-vus verti-nimas	Individua-lus verti-nimas	Kolekty-vus verti-nimas	
Fizinių asmenų pas-kolų segmentas	Balansinė vertė	3 403	359 623	7 862	51 733	5 866	27 084	455 571
	Vertės sumažėji-mas	(21)	(287)	(64)	(521)	(185)	(6 658)	(7 736)
Juridinių asmenų paskolų segmentas	Balansinė vertė	81 935	83 200	75 534	24 829	6 960	12 366	284 824
	Vertės sumažėji-mas	(1 636)	(236)	(1 972)	(455)	(835)	(2 787)	(7 921)
Kredito įstaigų pas-kolų segmentas	Balansinė vertė	511	-	-	-	-	-	511
	Vertės sumažėji-mas	(2)	-	-	-	-	-	(2)
Skolos vertybiniai popieriai	Balansinė vertė	93 692	-	2 856	-	489	-	97 037
	Vertės sumažėji-mas	-	-	-	-	(489)	-	(489)
Kreditavimo įsiparei-gojimai	Kreditavimo įsipareigojimų vertė (ne-balansinė)	6 187	15 369	4 099	1 153	-	259	27 067
	Vertės sumažėji-mas	(115)	(28)	(139)	(13)	-	(26)	(321)

		2022 12 31						
		Rizikos lygiai						
Segmentai		1 lygis		2 lygis		3 lygis (įskaitant POCI)		Iš viso
		Individua-lus verti-nimas	Kolekty-vus verti-nimas	Individua-lus verti-nimas	Kolekty-vus verti-nimas	Individua-lus verti-nimas	Kolekty-vus verti-nimas	
Fizinių asmenų pas-kolų segmentas	Balansinė vertė	2 356	351 240	3 118	36 211	4 290	21 747	418 962
	Vertės sumažėji-mas	(84)	(482)	(32)	(526)	(149)	(4 895)	(6 168)
Juridinių asmenų paskolų segmentas	Balansinė vertė	32 738	86 272	61 972	32 499	7 145	12 762	233 388
	Vertės sumažėji-mas	(384)	(417)	(1 429)	(1 013)	(884)	(2 712)	(6 839)
Kredito įstaigų pas-kolų segmentas	Balansinė vertė	835	-	-	-	-	-	835
	Vertės sumažėji-mas	(2)	-	-	-	-	-	(2)
Skolos vertybiniai popieriai	Balansinė vertė	93 930	-	2 978	-	489	-	97 397
	Vertės sumažėji-mas	-	-	-	-	(489)	-	(489)
Kreditavimo įsiparei-gojimai	Kreditavimo įsipareigojimų vertė (ne-balansinė)	303	18 336	4 825	1 345	289	14	25 112
	Vertės sumažėji-mas	(3)	(24)	(82)	(15)	-	(1)	(125)

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. Grupės suteiktų paskolų juridiniams asmenims pasiskirstymas pagal ekonominės veiklos sektorius pateikiamas lentelėje žemiau:

	2023		2022	
	Vertė	Dalis, %	Vertė	Dalis, %
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	14 352	5%	12 659	5%
Apdirbamoji gamyba	15 797	6%	14 306	6%
Statyba	66 055	24%	47 327	21%
Didmeninė ir mažmeninė prekyba	28 266	10%	26 362	12%
Transportas ir saugojimas	7 024	2%	6 989	3%
Apgyvadinimo ir maitinimo paslaugų veikla	11 741	4%	12 709	6%
Nekilnojamo turto operacijos	86 108	31%	68 077	30%
Profesinė, mokslinė ir techninė veikla	16 680	6%	14 018	6%
Administracinė ir aptarnavimo veikla	7 229	3%	5 941	3%
Kita veikla	23 651	9%	18 161	8%
Iš viso	276 903	100%	226 549	100%

2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. Grupės suteiktų paskolų fiziniams asmenims pasiskirstymas pagal ekonominės veiklos sektorius pateikiamas lentelėje žemiau:

	2023		2022	
	Vertė	Dalis, %	Vertė	Dalis, %
Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	93 200	21%	88 199	21%
Nekilnojamo turto finansavimas	326 681	73%	298 175	72%
Vartojimo kreditai	19 917	4%	19 604	5%
Kita veikla	8 037	2%	6 816	2%
Iš viso	447 835	100%	412 794	100%

Paskolų vertės sumažėjimas įvertinamas individualiai kiekvienai paskolai ir gautinoms sumoms, vertinamoms amortizuota savikaina ir susijusioms su kredito rizika. Laikoma, kad visų Grupės vienam skolininkui suteiktų paskolų ir/ arba jo atžvilgiu priimtų įsipareigojimų rizika yra vienoda.

Grupė registruoja nuostolio įvykius ir, šiems įvykiams įvykus, apskaičiuoja paskolų ir gautinų sumų vertinamų amortizuota savikaina ir susijusių su kredito rizika vertės sumažėjimo nuostolius bei teikia pasiūlymus kredito unijos valdybai dėl šių vertės sumažėjimo nuostolių patvirtinimo. Grupė vertina ir galimą ankstesnių laikotarpių nuostolių, sumažėjus sumų, vertinamų amortizuota savikaina ir susijusių su kredito rizika, vertei, sumažėjimą.

Informacija dėl paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo atskleista apskaitos principuose svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Išigyjami vertybiniai popieriai vertinami pagal LCKU nustatytus Grupės vidinius limitus, atsižvelgiant į šalių ir ūkio subjektų reitingus pagal *Moody's*, *S&P* arba *Fitch* agentūrų vertinimus (naudojamas naujesnis atitinkamos pozicijos reitingas). Vertybinių popierių pozicijos pagal reitingus, nustatytus minėtų išorinių vertinimo institucijų:

Reitingas		2023 Vertybiniai popieriai, apskaitomi tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	Vertybiniai popieriai, apskaitomi amorti- zuota savikaina	Vertybiniai popieriai, apskaitomi tikrąja verte per pelną (nuostolį)
Moody's agentūros	S&P ir Fitch a- gentūros			
Aaa-Aa3	AAA – AA-	500	2 992	-
A1-A3	A+ - A-	23 330	52 475	-
Baa1-Baa3	BBB+ - BBB-	4 726	10 631	-
Ba1-Ba3	BB+ - BB-	461	1 221	-
B1-B3	B+ - B-	-	-	-
Be reitingo		201	500	5 351
Iš viso		29 218	67 819	5 351

Reitingas		2022 Vertybiniai popieriai, apskaitomi tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	Vertybiniai popieriai, apskaitomi amorti- zuota savikaina	Vertybiniai popieriai, apskaitomi tikrąja verte per pelną (nuostolį)
Moody's agentūros	S&P ir Fitch a- gentūros			
Aaa-Aa3	AAA – AA-	-	-	-
A1-A3	A+ - A-	24 976	50 561	-
Baa1-Baa3	BBB+ - BBB-	5 148	7 605	-
Ba1-Ba3	BB+ - BB-	5 402	3 505	-
B1-B3	B+ - B-	-	-	-
Be reitingo		201	-	4 802
Iš viso		35 726	61 671	4 802

2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. Grupė visas lėšas laikė aukšto reitingo (AAA-BBB-) bankų arba tokių bankų padalinių Lietuvoje korespondentinėse sąskaitose.

Likvidumo rizika

Įprastinėmis verslo sąlygomis Grupė susiduria su galima piniginių srautų nesuderinamumo rizika. Grupės likvidumo rizikos valdymo tikslas – garantuoti, kad Grupė bus iki galo pajėgi vykdyti savo įsipareigojimus. Pagrindiniai likvidumo rizikos valdymo elementai apima valdybos informavimo sistemą, likvidumo valdymo kontrolę, finansavimo šaltinių diversifikavimą, numatomų įsipareigojimų planavimą, likvidumo atsargos formavimą, numatomų piniginių įplaukų/ išmokų, grynosios finansavimo spragos skaičiavimus. Grupės likvidumo valdymas skirstomas į einamojo, trumpalaikio, vidutinio ir strateginio likvidumo valdymą. Likvidumo rizika valdoma vykdant padengimo likvidžiuoju turtu (angl. *liquidity coverage ratio*, toliau – LCR) normatyvą bei vidinius likvidumo normatyvus, kas mėnesį sudarant piniginių srautų ataskaitas, atliekant likvidumo rizikos testavimus nepalankiausiomis sąlygomis, vertinant likvidumo atsargą, atsvaros pajėgumą, grynąją finansavimo spragą ir t.t.

Kiekvieną dieną pabaigus operacinį LCKU/ kredito unijos darbą atsakingas darbuotojas privalo patikrinti likvidumo rodiklio vykdymą ir įvertinti pinigų srautų suderinamumą, išėjusius ir įėjusius pinigų srautus bei įvertina būsimus tikėtinus pinigų srautus. LCKU/ kredito unijai nustatyti vidiniai limitai, kuriuos pasiekus turi būti informuota LCKU/ kredito unijos vadovybė. Vadovybė pagal nustatytą sistemą priklausomai nuo likvidumo normatyvo dydžio ne rečiau kaip kartą per mėnesį analizuoja ir vertina informaciją dėl pinigų srautų suderinamumo ir likvidumo rodiklio vykdymo. Priimant sprendimus dėl paskolų išdavimo, kiekvieno stambaus indėlio priėmimą LCKU/ kredito unijos vadovybė įvertina kaip tai įtakos pinigų srautus ir likvidumo rodiklio vykdymą.

Dalis Grupės investicijų į vertybinius popierius laikoma kaip galimo pardavimo (vertybiniai popieriai, apskaitomi tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas kitomis bendrosiomis pajamomis), todėl esant galimiems pinigų srautų ar likvidumo sutrikimams, gali būti nedelsiant realizuota. Jei sutriko LCKU/ kredito unijos likvidumas ar prognozuojamas likvidumo sutrikimas, LCKU/ kredito unija naudoja turimus likvidumo šaltinius, atsižvelgdama į jų panaudojimo kaštus, taip pat laikinai sustabdo paskolų išdavimą ir investicijas.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Grupės turto ir įsipareigojimų struktūra pagal terminus 2023 m. gruodžio 31 d. pateikta žemiau:

2023	Pareika- lavus	3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 metai	3-5 metai	5-10 metų	>10 metų	Be termino	Iš viso
Turtas										
Pinigai ir lėšos centri- niame banke	13 177	-	-	-	-	-	-	-	-	13 177
Vertybiniai popieriai	-	8 652	14 932	10 773	40 557	21 252	871	-	5 351	102 388
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito insti- tucijų	1 976	-	-	-	-	-	-	509	-	2 485
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	-	7 155	9 772	32 919	118 341	72 038	168 583	314 601	1 329	724 738
Ilgalaikis mat. ir ne- mat. turtas ir naudo- jimo teise valdomas turtas	-	1	7	9	1 712	509	480	-	7 366	10 084
Investicinis turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	3 988	3 988
Kitas turtas ir atidėto pelno mokesčio turtas	223	867	80	2 385	-	-	-	-	-	3 555
Iš viso turto	15 376	16 675	24 791	46 086	160 610	93 799	169 934	315 110	18 034	860 415
Įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai										
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms fi- nansų institucijoms	3 898	20 129	15 019	21 354	1 005	15 496	-	-	-	76 901
Indėliai	192 891	99 667	103 811	190 258	90 622	14 559	770	325	-	692 903
Subordinuotos pasko- los	-	49	-	-	-	2 900	2 456	-	-	5 405
Kiti įsipareigojimai, a- tidėjiniai ir pelno mo- kesčiai	1 718	3 376	326	-	1 712	509	480	-	687	8 808
Kapitalas ir rezervai	-	-	1 300	-	2 600	2 600	1 379	-	68 519	76 398
Iš viso įsipareigo- jimų, kapitalo ir re- zervų	198 507	123 221	120 456	211 612	95 939	36 064	5 085	325	69 206	860 415
Skirtumas tarp turto ir įsipareigojimų, ka- pitalo ir rezervų	(183 131)	(106 546)	(95 665)	(165 526)	64 671	57 735	164 849	314 785	(51 172)	-
Nebalansiniai įsipa- reigojimai	-	27 067	-	-	-	-	-	-	837	27 904

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2022 m. LCKU grupės turto ir įsipareigojimų struktūra pagal terminus pateikiama žemiau lentelėje:

2022	Pareika- lavus	3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 metai	3-5 metai	5-10 metų	>10 metų	Be termino	Iš viso
Turtas										
Pinigai ir lėšos centri- niame banke	27 820	-	-	-	-	-	-	-	-	27 820
Vertybinių popierių	-	722	8 887	12 167	49 122	21 568	4 442	-	4 802	101 710
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito insti- tucijų	5 811	-	-	-	-	-	-	833	-	6 644
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	-	7 709	7 709	24 801	94 077	70 517	158 709	275 280	541	639 343
Ilgalaikis mat. ir ne- mat. turtas ir naudo- jimo teise valdomas turtas	-	4	8	22	18	508	404	-	8 071	9 035
Investicinis turtas	-	-	-	-	-	-	-	-	3 570	3 570
Kitas turtas ir atidėto pelno mokesčio turtas	236	1 025	129	2 452	-	-	-	-	-	3 842
Iš viso turto	33 867	9 460	16 733	39 442	143 217	92 593	163 555	276 113	16 984	791 964
Įsipareigojimai, kapitalas ir rezervai										
Įsiskolinimai kredito įs- taigoms ir kitoms fi- nansų institucijoms	4 783	9 571	3 725	14 046	18 348	14 533	2 006	-	-	67 012
Indėliai	227 366	89 406	72 493	156 845	85 130	16 602	1 399	996	-	650 237
Subordinuotos pasko- los	-	36	-	-	-	50	5 256	-	-	5 342
Kiti įsipareigojimai, ati- dėjiniai ir pelno mo- kesčiai	1 344	4 122	30	-	18	508	404	-	508	6 934
Kapitalas ir rezervai	-	-	1 300	-	2 601	2 600	1 379	-	54 559	62 439
Iš viso įsipareigo- jimų, kapitalo ir re- zervų	233 493	103 135	77 548	170 891	106 097	34 293	10 444	996	55 067	791 964
Skirtumas tarp turto ir įsipareigojimų, ka- pitalo ir rezervų	(199 626)	(93 675)	(60 815)	(131 449)	37 120	58 300	153 111	275 117	(38 083)	-
Nebalansiniai įsipa- reigojimai	-	25 112	-	-	-	-	-	-	1 278	26 390

LCR rodiklis yra skirtas nustatyti trumpalaikį Grupės likvidumo rizikos atsparumą (minimali rodiklio reikšmė turi būti ne žemesnė nei 100 proc.). Šis rodiklis reikalauja, kad Grupė turėtų nerizikingo turto, kuris galėtų būti lengvai likviduojamas rinkose, siekiant atlikti reikalingus mokėjimų srautus neskaitant įplaukų per trisdešimties dienų kri-
zės laikotarpį be centrinio banko paramos. LCR rodiklis apskaičiuojamas kaip likvidumo atsargos ir grynojo pinigų
srauto santykis. Likvidumo atsargos ir grynojo pinigų srautų vertės perskaičiuojamos pritaikius vertės koregavimo
koeficientus, kurie apibrėžiami ES Reglamentų. 2023 m. gruodžio 31 d. Grupės LCR rodiklis buvo 204 proc. (2022
m. gruodžio 31 d. 261 proc.).

LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. LCKU grupės finansinių įsipareigojimų analizė finansinių ataskaitų dienai, pagal likusį iki sutarties galiojimo pabaigos laiką pateikta žemiau. Atskleistos sumos yra sutartiniai nediskontuoti pinigų srautai:

	Pareika- lavus	1-3 mėn	3-6 mėn	6-12 mėn	1-3 metai	3-5 metai	5-10 metų	>10 metų	Be ter- mino	Iš viso
2023 12 31										
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų įstaigoms	3 898	20 166	15 202	21 882	1 041	2 012	2 004	-	11 479	77 684
Indėliai	192 891	99 935	105 099	195 558	95 532	16 469	867	409	40	706 800
Subordinuotos pas- kolos	-	42	84	167	666	2 019	2 471	-	-	5 449
Kiti finansiniai įsipa- reigojimai	-	2 342	-	10	1 712	509	480	-	-	5 053
Iš viso finansinių į- sipareigojimų	196 789	122 485	120 385	217 617	98 951	21 009	5 822	409	11 519	794 986
	Pareika- lavus	1-3 mėn	3-6 mėn	6-12 mėn	1-3 metai	3-5 metai	5-10 metų	>10 metų	Be ter- mino	Iš viso
2022 12 31										
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų įstaigoms	4 783	9 592	3 766	14 385	19 884	500	500	-	14 533	67 943
Indėliai	227 366	90 969	74 815	158 734	90 985	20 218	1 656	1 182	218	666 143
Subordinuotos pas- kolos	-	45	50	116	591	464	4 637	-	-	5 903
Kiti finansiniai įsipa- reigojimai	-	3 207	-	7	18	508	404	-	-	4 144
Iš viso finansinių į- sipareigojimų	232 149	103 813	78 631	173 242	111 478	21 690	7 197	1 182	14 751	744 133

Rinkos rizika

Rinkos rizikos įvertinimas

Grupė prisiima rinkos riziką, kuri apibrėžiama kaip rizika patirti nuostolių dėl nepalankių rinkos parametrų, tokių kaip palūkanų normos (palūkanų normos rizika), užsienio valiutos kursų (užsienio valiutos rizika), skolos ir nuosavybės vertybinių popierių kainų svyravimų. Grupė valdo rinkos riziką, kuri įvertina finansinių priemonių būsimųjų pinigų srautų tikrosios vertės galimus svyravimus kintant rinkos kainoms.

Galimi rinkos rizikos pokyčiai nustatomi įvertinant kiekvienos jos sudedamosios dalies – t. y. vertybinių popierių kainų, palūkanų normų ir užsienio valiutos kurso rizikos poveikius. Rinkos rizikos valdymui ir vertinimui naudojamos LCKU valdybos patvirtintos rizikų valdymo politikos/ tvarkos, kuriose numatyti rizikos vertinimo rodikliai, limitai, apie kurių vykdymą reguliariai informuojama LCKU valdyba ir stebėtojų taryba.

Palūkanų normos rizika valdoma turto ir įsipareigojimų, kurių palūkanų normos jautrios rinkos palūkanų normos pokyčiams, skirtumo metodu ir nustatant palūkanų normos riziką ribojančius limitus. LCKU/ kredito unijos vertina palūkanų normų svyravimo poveikį grynosioms palūkanų pajamoms.

Grupės investicijų į skolos vertybinius popierius rizika valdoma, apribojant skolos vertybinių popierių dalį balansiniame turte, vertybinių popierių, apskaitomų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas ir vertybinių popierių, apskaitomų amortizuota savikaina, struktūrą ir modifikuotą finansinę trukmę, skolos vertybinių popierių terminą iki išpirkimo, nustatant limitus galimiems nuostoliams dėl nepalankaus palūkanų normų pokyčių, nustatant LCKU investicijų apribojimus pagal kredito reitingų grupes ir skolos vertybinių popierių emitentų šalių grupes bei apribojimus į vieno emitento skolos vertybinius popierius. Galimų skolos vertybinių popierių nuostolių rizikos dėl rinkos kainų kitimo (tam tikru laikotarpiu su tam tikru pasikliautinumo lygmeniu) įvertinimui naudojamas rizikos vertės modelis VaR.

Grupės investicijų į nuosavybės vertybinius popierius rizika valdoma, apribojant nuosavybės vertybinių popierių dalį balansiniame turte, apribojant emitentus geografiškai ir pagal ekonominės veiklos sektorius ir nustatant maksimalų leistiną emitento finansinio svėro dydį.

Kredito unijų investicijų į skolos vertybinius popierius rizika valdoma, apribojant balansinio turto dalį, modifikuotą finansinę trukmę, nustatant apribojimus pagal emitento reitingus, atliekant scenarijų analizę ir nustatant maksimalų potencialų nuostolį dėl nepalankaus palūkanų normų pasikeitimo.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Palūkanų normos kitimo rizika

Pinigų srautų palūkanų normos rizika – rizika įvertinanti tai, kad ateityje pinigų srautai iš finansinių priemonių gali svyruoti keičiantis rinkos palūkanų normoms. Tikrosios finansinių priemonių vertės palūkanų normos rizika – rizika įvertinanti tai, kad ateityje finansinių priemonių tikroji vertė gali kisti keičiantis rinkos palūkanų normoms. Grupėje palūkanų normos rizika valdoma, vadovybei kas ketvirtį peržiūrint palūkanų normų spragos ataskaitą ir palūkanų normų rizikai valdyti nustatytus limitus bei jų vykdymo rodiklius (minimalią suteiktų paskolų vidutinę svertinę palūkanų normą, maksimalią terminuotų indėlių vidutinę svertinę palūkanų normą, turto ir įsipareigojimų skirtumų pagal terminus ataskaitinio laikotarpio pabaigoje vykdomus limitus) ir reguliariai peržiūrint suteikiamų paskolų ir indėlių palūkanų normas, priimant sprendimus išduoti paskolas su fiksuotomis ar kintamomis palūkanų normomis, priimant sprendimus dėl LCKU/ kredito unijos turto ir įsipareigojimų struktūros. Palūkanų normų rizika valdoma LCKU ir Grupės paskolų ir indėlių sandoriams derinant kintamą ir fiksuotą palūkanų normas. Terminuotų indėlių ir paskolų apyvartinėms lėšoms palūkanų nustatymui LCKU ir Grupė naudoja UNIBOR indeksą, kuris nustatomas apskaičiuojant vidutinę LCKU sistemai priklausančių kredito unijų išteklių kainą. Nustatant naujai išduodamų paskolų palūkanų normas atsižvelgiama ir į vidinį kredito unijos reitingą.

Žemiau pateikta lentelė apibendrina palūkanų normos riziką 2023 m. gruodžio 31 d. Lentelėje pateiktas Grupės turtas ir įsipareigojimai, suskirstyti pagal ankstesnę iš sutartyje numatyto palūkanų normų peržiūrėjimo ar išpirkimo (pasibaigimo) datą:

2023	Iki 1 mėn	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 metai	>3 metų	Be termino	Iš viso
Turtas								
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	-	-	-	-	-	13 177	13 177
Vertybiniai popieriai	6 126	995	13 421	9 985	38 790	20 154	12 917	102 388
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	-	-	-	-	-	509	1 976	2 485
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	78 869	232 837	256 236	121 386	21 504	13 906	-	724 738
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas ir naudojimo teise valdomas	-	-	-	-	2 189	-	7 895	10 084
Investicinis turtas	-	-	-	-	-	-	3 988	3 988
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	-	-	-	-	3 555	3 555
Iš viso turto	84 995	233 832	269 657	131 371	62 483	34 569	43 508	860 415
Įsipareigojimai ir rezervai								
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	-	20 129	15 018	21 354	1 005	15 496	3 899	76 901
Kitų asmenų indėliai	32 378	72 144	102 922	139 036	133 207	20 328	192 888	692 903
Subordinuotos paskolos	-	-	-	-	-	5 405	-	5 405
Kiti įsipareigojimai	-	-	-	-	2 189	-	6 619	8 808
Kapitalas ir rezervai	-	-	1 300	-	2 600	2 679	69 819	76 398
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	32 378	92 273	119 240	160 390	139 001	43 908	273 225	860 415
Balansinis skirtumas dėl jautrumo palūkanoms	52 617	141 559	150 417	(29 019)	(76 518)	(9 339)	(229 717)	-

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Žemiau lentelėje pateikiama 2022 m. gruodžio 31 d. Grupės turtas ir įsipareigojimai, suskirstyti pagal ankstesnę iš sutartyje numatyto palūkanų normų peržiūrėjimo ar išpirkimo (pasibaigimo) datą:

2022	Iki 1 mėn	1-3 mėn.	3-6 mėn.	6-12 mėn.	1-3 metai	>3 metų	Be termino	Iš viso
Turtas								
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	-	-	-	-	-	27 820	27 820
Vertybiniai popieriai	-	810	9 154	12 130	46 685	25 305	7 626	101 710
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	-	-	-	-	-	833	5 811	6 644
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	67 268	199 943	224 134	113 312	21 259	13 427	-	639 343
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas ir naudojimo teise valdomas	-	-	-	-	964	-	8 070	9 034
Investicinis turtas	-	-	-	-	-	-	3 570	3 570
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	-	-	-	-	3 843	3 843
Iš viso turto	67 268	200 753	233 288	125 442	68 908	39 565	56 740	791 964
Įsipareigojimai ir rezervai								
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	-	9 500	3 700	14 000	18 200	16 539	5 073	67 012
Kitų asmenų indėliai	24 686	68 391	73 829	117 024	119 674	19 556	227 077	650 237
Subordinuotos paskolos	-	-	3 936	-	-	1 406	-	5 342
Kiti įsipareigojimai	-	-	-	-	964	-	5 970	6 934
Kapitalas ir rezervai	-	-	1 300	-	2 601	3 979	54 559	62 439
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	24 686	77 891	82 765	131 024	141 439	41 480	292 679	791 964
Balansinis skirtumas dėl įautrumo palūkanoms	42 582	122 862	150 523	(5 582)	(72 531)	(1 915)	(235 939)	-

Žemiau pateikta lentelė apibendrina 2023 m. gruodžio 31 d. Grupės turto ir įsipareigojimų palūkanų struktūrą:

2023	Fiksuotos palūkanos	Kintamos palūkanos	Be palūkanų	Iš viso
Turtas				
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	10 363	2 814	13 177
Vertybiniai popieriai	102 388	-	-	102 388
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	-	509	1 976	2 485
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	56 590	668 148	-	724 738
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas ir naudojimo teise valdomas	-	-	10 084	10 084
Investicinis turtas	-	-	3 988	3 988
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	3 555	3 555
Iš viso turto	158 978	679 020	22 417	860 415
Įsipareigojimai ir rezervai				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	57 507	1 425	17 969	76 901
Kitų asmenų indėliai	500 012	-	192 891	692 903
Subordinuotos paskolos	1 456	3 949	-	5 405
Kiti įsipareigojimai ir atidėjiniai	-	-	8 808	8 808
Kapitalas ir rezervai	6 579	-	69 819	76 398
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	565 554	5 374	289 487	860 415
Balansinis skirtumas	(406 576)	673 646	(267 070)	-

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2022 m. gruodžio 31d. Grupės turto ir įsipareigojimų palūkanų struktūra:

2022	Fiksuotos palūkanos	Kintamos palūkanos	Be palūkanų	Iš viso
Turtas				
Pinigai ir lėšos centriniame banke	-	24 885	2 935	27 820
Vertybinių popierių	101 710	-	-	101 710
Paskolos ir gautinos sumos iš kredito institucijų	-	833	5 811	6 644
Paskolos ir gautinos sumos iš kitų asmenų	56 486	582 857	-	639 343
Ilgalaikis mat. ir nemat. turtas ir naudojimo teise valdomas turtas	-	-	9 034	9 034
Investicinis turtas	-	-	3 570	3 570
Kitas ir atidėto pelno mokesčio turtas	-	-	3 843	3 843
Iš viso turto	158 196	608 575	25 193	791 964
Įsipareigojimai ir rezervai				
Įsiskolinimai kredito įstaigoms ir kitoms finansų institucijoms	45 690	1 737	19 585	67 012
Kitų asmenų indėliai	422 871	-	227 366	650 237
Subordinuotos paskolos	301	5 041	-	5 342
Kiti įsipareigojimai ir atidėjiniai	-	-	6 934	6 934
Kapitalas ir rezervai	7 880	-	54 559	62 439
Iš viso įsipareigojimų ir rezervų	476 742	6 778	308 444	791 964
Balansinis skirtumas	(318 546)	601 797	(283 251)	-

Grupėje atliekami testavimai nepalankiausiomis sąlygomis kredito, likvidumo, rinkos, koncentracijos ir operacinei rizikoms. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis tikslas – įvertinti, ar Grupės kapitalo pakanka neįprastiems nuostoliams, kurie gali būti patirti, jei pasitvirtintų testavimo prielaidos, ir parengti Grupės veiklos nenumatytais atvejais planą. Siekiant įvertinti nuostolius, kurie gali būti patirti dėl aukščiau nurodytų rizikų pasireiškimo, naudojami standartinis, galimas ir blogiausias scenarijai. Testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatai LCKU valdybai pateikiami pagal poreikį, bet nerečiau kaip 1 kartą per metus.

Lentelėje žemiau apibendrinta 1 proc. palūkanų normos rizikos pokyčių poveikis grynosioms palūkanų pajamoms, jei visiems palūkanų normos svyravimams jautriems balanso turto ir įsipareigojimų straipsniams (iki 1-erių metų) būtų taikoma 1 proc. didesnė / mažesnė palūkanų norma):

	2023 m. gruodžio 31 d. Poveikis grynosioms palūkanų pajamoms	2022 m. gruodžio 31 d. Poveikis grynosioms palūkanų pajamoms
Palūkanų normų padidėjimas 1 proc. punktu	3 156	3 104
Palūkanų normų sumažėjimas 1 proc. punktu	(3 156)	(3 104)

Operacinė rizika

Operacinė rizika - tai rizika, kad LCKU grupė patirs nuostolių dėl netinkamų ir neįgyvendintų vidaus kontrolės procesų, darbuotojų klaidų ir/ ar neteisėtų veiksmų, informacinių sistemų veiklos sutrikimų arba dėl išorės įvykių įtakos. Operacinė rizika taip pat apima teisinę ir reputacijos, atitikties, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo, informacinių ir ryšių technologijų saugumo bei kitas rizikas, jei jos neišskiriamos atskirai, nelaimės ir krizes, kurių atveju iškyla grėsmė LCKU turtui.

Pagrindinis operacinės rizikos vertinimo ir valdymo tikslas – užtikrinti, kad LCKU grupės prisiimamos operacinės rizikos valdymas ir vertinimas būtų tinkamai organizuotas, veiksmingas, nuolat besitęsiantis ir užtikrintų saugią ir stabilią LCKU veiklą. Ne rečiau kaip vieną kartą per kalendorinius metus (LCKU savęs vertinimo, operacinės rizikos vidaus audito metu arba LCKU administracijos vadovo sprendimu) įvertinami LCKU procesai, struktūrinių padalinių veikla, produktai (paslaugos) ir identifikuojama, ar neatsirado naujų reikšmingų operacinę riziką LCKU galinčių sukelti įvykių.

LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

5 PASTABA. KAPITALO PAKANKAMUMAS

Išskiriami šie pagrindiniai Grupės kapitalo valdymo tikslai:

- Užtikrinti riziką ribojančių normatyvų valdymą ir vykdymą;
- Užtikrinti Grupės galimybę tęsti savo veiklą – tai veiklos stabilumo garantas;
- Auganti Grupės kapitalo bazė sudaro galimybę didinti Grupės turtą, išduodamų paskolų vienam skolininkui limitą.

Taikomi 3 kapitalo pakankamumo rodikliai – I lygio, I ir I papildomo lygio bei bendras kapitalo pakankamumo normatyvas. Rodikliai skaičiuojami pagal CRDIV direktyvos ir CRR tiesioginio taikymo reglamento reikalavimus. Apskaičiuojant kapitalo pakankamumą įvertinamos kredito, rinkos, operacinės, valiutos kursų rizikos. Kapitalo poreikiu kredito rizikai vertinti Grupė naudoja standartizuotą kredito rizikos vertinimo metodą, operacinei rizikai vertinti – bazinio indikatorius metodus. Priežiūros institucijai informacija apie kapitalo pakankamumo rodiklio vykdymą ir kapitalo panaudojimą teikiama kas ketvirtį. Grupėje įdiegtas ICAAP. Tai papildomi (II pakopos) reikalavimai, papildantys bendruosius (I pakopos) kapitalo pakankamumo apskaičiavimo reikalavimus. Remiantis I-CAAP Grupėje atliekama išsami analizė identifikuojant rizikas, įvertinamas jų valdymas ir skaičiuojamas su tuo susijusio vidaus kapitalo poreikis.

Grupės kapitalas 2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. buvo sudarytas iš I ir II lygio kapitalo. I lygio kapitalą įskaitoma pajinis, atsargos ir kiti papildomi kapitalai bei rezervai, finansinio turto perkainavimo rezervo dalis ir praėjusių metų nepaskirstytas pelnas (nuostolis), kitos bendrosios pajamos. Iš I lygio kapitalo atskaitoma: nematerialusis turtas, praėjusių laikotarpių nuostolis, atidėto pelno mokesčio turtas. II lygio kapitalą sudaro gautos subordinuotos paskolos, atitinkančios reikalavimus. Skaičiuojant kapitalo pakankamumo normatyvus II lygio kapitalas negali viršyti 1/3 I lygio kapitalo. Kapitalas yra atskleidžiamas jau įtraukiant einamųjų metų pelną, rodiklis neįtraukiant einamųjų metų pelno 2023 m. - 13,78 proc. (2022 m. – 14,15 proc.).

Kapitalo pakankamumo rodiklis 2023 ir 2022 m. gruodžio mėn. 31 d. pateiktas žemiau:

	2023	2022
I lygio kapitalas		
Pajinis kapitalas	53 281	53 018
Atsargos ir rezervinis kapitalas	20 197	14 022
Finansinio turto perkainavimo rezervo dalis	(880)	(1 774)
Nematerialusis turtas	(514)	(618)
Neveiksnių paskolų nepakankamo padengimo efektas	(893)	(1 753)
Einamųjų metų rezultatas	12 901	5 628
Praėjusių laikotarpių nepaskirstytas rezultatas	(9 781)	(9 267)
Atidėto pelno mokesčio turtas	(867)	(1 025)
Viso I lygio kapitalas	73 444	58 231
II lygio kapitalas	5 180	5 300
Iš viso kapitalo bazė	78 624	63 531
Kapitalo reikalingo kredito rizikai, gautinų sumų sumažėjimo rizikai poreikis	411 140	360 924
Kapitalo reikalingo operacinei rizikai padengti poreikis	65 835	48 232
Viso kapitalo poreikis	476 975	409 156
I lygio kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	15,40%	14,23%
I ir I papildomo lygio kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	15,40%	14,23%
Bendras kapitalo pakankamumo rodiklis, proc.	16,48%	15,53%

2015 m. birželio 30 d. Lietuvoje įsigaliojęs kapitalo apsaugos rezervas (2,5 proc.) bendro I lygio nuosavo kapitalo reikalavimą padidino nuo 4,5 proc. iki 7 proc., bendro kapitalo reikalavimą – nuo 8 proc. iki 10,5 proc. Lietuvos bankas kartu su Europos Centrinio banku (ECB) atsižvelgdamas į galimus neigiamus COVID-19 pandemijos padarinius finansų rinkai, paskelbė priemonių planą. Pagal šį planą nuo 2020 m. balandžio 1 d. anticiklinio kapitalo rezervo reikalavimas buvo sumažintas iki 0 proc. 2022 m. spalio 5 d. Lietuvos banko valdyba priėmė sprendimą nuo 2023 m. spalio 1 d. anticiklinio kapitalo rezervo normą padidinti iki 1 proc., grąžinant jį į priešpandeminį lygį. 2022 m. gruodžio 31 d. anticiklinis kapitalo rezervo reikalavimas nebuvo taikomas, 2023 m. gruodžio 31 d. galiojo 1 proc. anticiklinis kapitalo rezervas.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Pagal Lietuvos banko atlikto LCKU priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo proceso rezultatus, 2023 m. sausio mėn. Grupei buvo nustatytas 1,61 proc. papildomas (Pillar II) kapitalo pakankamumo rodiklis (prieš tai galiojo 1,34 proc. papildomas rodiklis). Nuo 2022 m. liepos 1 d. kredito įstaigoms, kurių būsto paskolų portfelis didesnis kaip 50 mln. Eur, įsigaliojo papildomas 2 proc. kapitalo rezervas būsto paskolų portfeliui. Dėl to Grupei įsigaliojo papildomas sektorinės sisteminės rizikos rezervas, kurio reikšmė 2022 m. gruodžio 31 d. – 0,51 proc., 2023 m. gruodžio 31 d. – 0,5 proc. Atsižvelgiant į galiojusius visus jungtinio kapitalo rezervo reikalavimus, Grupė 2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. turėjo tenkinti tokius individualius minimalius nuosavų lėšų reikalavimus: 9,4 proc. bendro I lygio nuosavo kapitalo pakankamumo normatyvą (2022 m. – 7,7 proc.), 11,21 proc. I lygio kapitalo pakankamumo normatyvą (2022 m. – 9,5 proc.) ir 13,61 proc. bendro kapitalo pakankamumo normatyvą (2022 m. – 12,35 proc.). 2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. taip pat galiojo rekomenduojamas 0,5 proc. papildomas antros pakopos gairių kapitalo reikalavimo normatyvas. Grupės kapitalo pakankamumo rodiklis atitiko reikalavimus 2023 ir 2022 metais.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

KITOS FINANSINIŲ ATASKAITŲ PASTABOS

6 PASTABA GRYNOSIOS PALŪKANŲ PAJAMOS

	2023	2022
Palūkanų ir kitos panašios pajamos:		
už paskolas kitiems asmenims:	56 831	34 247
fiziniams asmenims	35 535	23 810
juridiniams asmenims	21 296	10 349
Už lėšas centriniuose bankuose	566	88
už tikrąją vertę vertinamus vertybinius popierius per kitas bendrąsias pajamas	321	175
už amortizuota savikaina vertinamus vertybinius popierius	1 216	423
delspinigių pajamos	767	540
Iš viso palūkanų ir kitų panašių pajamų	59 701	35 385
Palūkanų ir kitos panašios išlaidos:		
už kredito unijų indėlius	344	159
už kitų asmenų indėlius:	11 531	5 838
fizinių asmenų	11 033	5 599
juridinių asmenų	498	239
neigiamų palūkanų išlaidos už centriniame banke laikomas lėšas	586	71
už gautas subordinuotas paskolas	313	145
už kitas gautas paskolas ir lėšas	852	487
Finansinės nuomos palūkanų išlaidos	55	33
Iš viso palūkanų ir kitų panašių išlaidų	13 681	6 733
Grynosios palūkanų pajamos	46 020	28 652

7 PASTABA GRYNOSIOS PASLAUGŲ IR KOMISINIŲ PAJAMOS (SĄNAUDOS)

	2023	2022
Paslaugų ir komisinių pajamos:		
už pervedimo operacijas	901	930
už operacijas mokėjimo kortelėmis	409	348
už komunalinių įmokų surinkimą	65	62
kitos paslaugų ir komisinių pajamos	148	152
Iš viso paslaugų ir komisinių pajamų	1 523	1 492
Paslaugų ir komisinių išlaidos:		
už pervedimo operacijas	365	341
už operacijas mokėjimo kortelėmis	757	746
finansų maklerio įmonių komisiniai	337	137
kitos paslaugų ir komisinių išlaidos	97	63
Iš viso paslaugų ir komisinių išlaidų	1 556	1 287
Grynosios paslaugų ir komisinių pajamos (sąnaudos)	(33)	205

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

8 PASTABA KITOS PAJAMOS

	2023	2022
Grynasis pelnas iš finansinio turto vertės pripažinimo nutraukimo	10	-
POCI pervertinimo pajamos	287	990
Už parduotą ilgalaikį materialųjį ir investicinį turtą	567	673
Pajamos iš nurašytų paskolų	428	591
Patalpų nuoma, panauda	106	112
Stojamieji mokesčiai	49	48
Kitos pajamos	469	552
Iš viso kitų pajamų	1 916	2 966

Grupė teikia nefinansinės veiklos paslaugas, kurias daugiausia sudaro su informacinėmis sistemomis ir technologijomis susijusios paslaugos.

9 PASTABA GRYNASIS REZULTATAS IŠ OPERACIJŲ VERTYBINIAIS POPIERIAIS

	2023	2022
Realizuotas pelnas iš operacijų vertybiniais popieriais, vertinamų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	46	18
Realizuotas pelnas iš operacijų vertybiniais popieriais vertinamais tikrąja verte per pelną (nuostolius)	8	5
Realizuoti nuostoliai iš operacijų vertybiniais popieriais, vertinamų tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	(11)	(4)
Realizuoti nuostoliai iš operacijų vertybiniais popieriais, vertinamais tikrąja verte per pelną (nuostolius)	0	(79)
Nerealizuotas pelnas iš operacijų vertybiniais popieriais, vertinamais tikrąja verte per pelną (nuostolius)	493	506
Grynasis pelnas iš operacijų vertybiniais popieriais	536	446

10 PASTABA GRYNASIS REZULTATAS IŠ OPERACIJŲ UŽSIENIO VALIUTA

	2023	2022
Realizuotas pelnas iš operacijų užsienio valiuta	11	12
Realizuoti nuostoliai iš operacijų užsienio valiuta	(6)	(9)
Nerealizuotas pelnas iš operacijų užsienio valiuta	19	20
Nerealizuoti nuostoliai iš operacijų užsienio valiuta	(17)	(9)
Grynasis pelnas iš operacijų užsienio valiuta	7	14

11 PASTABA PASKOLŲ IR KITO TURTO VERTĖS (SUMAŽĖJIMAS) ATSTATYMAS

	2023	2022
Paskolų ir gautinų sumų vertės (sumažėjimas) atstatymas	(2 648)	(2 238)
Per metus nurašytos paskolos	(527)	(180)
Vertybinių popierių vertės (sumažėjimas) atstatymas	(31)	24
Kito finansinio turto vertės (sumažėjimas) atstatymas	(38)	(14)
Kito turto vertės (sumažėjimas) atstatymas	(239)	(51)
Paskolų ir kito turto vertės (sumažėjimas) atstatymas	(3 483)	(2 459)

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

12 PASTABA ATIDĖJINIŲ POKYTIS

	2023	2022
Atidėjinių nebalansiniams įsipareigojimams pokytis	242	51
Atlygio darbuotojams atidėjinių pokytis	63	(95)
Atidėjinių sąnaudos	305	(44)

13 PASTABA PELNO MOKESČIO SĄNAUDOS

	2023	2022
Einamųjų metų pelno mokestis	1 454	726
Atidėtojo pelno mokesčio pokytis	6	207
Iš viso pelno mokesčio (pajamų) sąnaudų	1 460	933

Atidėtojo pelno mokesčio turto (įsipareigojimo) judėjimas

2022 m. sausio 1 d. likutis	908
Atidėtasis mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	325
Pajamos (sąnaudos) pelne (nuostoliuose)	(207)
2022 m. gruodžio 31 d. likutis	1 025
Atidėtasis mokestis (apskaitomas per kitas bendrąsias pajamas)	(152)
Pajamos (sąnaudos) pelne (nuostoliuose)	(6)
2023 m. gruodžio 31 d. likutis	867

14 PASTABA KITOS VEIKLOS SĄNAUDOS

	2023	2022
Patalpų išlaikymas ir ūkio išlaidos	863	698
Teisinės ir konsultacijų išlaidos	771	429
Finansinių ataskaitų audito išlaidos*	182	184
Transporto, pašto ir ryšių paslaugos	1 272	960
Įmokos indėlių ir invest. draudimui	837	708
Reklamos ir marketingo išlaidos	1 147	644
Tantjėmos ir atlygis kredito unijų organams už dalyvavimą posėdžiuose	743	410
Kanceliarinės prekės	345	231
Įrangos priežiūra	398	201
Narystės mokesčiai	124	124
Draudimo išlaidos	160	139
Mokymų išlaidos	244	126
Reprezentacinės išlaidos	170	129
Labdara ir parama	508	121
Mokesčiai, išskyrus pelno mokestį	537	516
Kitos išlaidos	1 962	1 490
Iš viso	10 263	7 110

Patalpų išlaikymo ir ūkio išlaidas daugiausiai sudaro išlaidos komunalinių paslaugų teikėjams.

*iš kurių 2023 m. gruodžio 31d. 3 tūkst. EUR. sudaro sukauptos vertimo paslaugos (2022 m. gruodžio 31 d. buvo 3 tūkst. EUR.).

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

15 PASTABA PINIGAI IR LĖŠOS CENTRINIAME BANKE

Pinigus ir lėšas Centriniame banke sudaro likučiai Grupės narių kredito unijų kasose, kuriose 2023 m. gruodžio 31 dieną Grupės narės lėšų laikė 2 814 tūkst. EUR (2022 m. - 2 935 tūkst. EUR) ir korespondentinė sąskaita centriniame banke, kurioje 2023 m. gruodžio 31 d. buvo laikoma 10 363 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 24 885 tūkst. EUR). Už korespondentinę sąskaitą EUR gaunamos Europos centrinio banko nustatytos palūkanos 4 % (2022 m. gruodžio 31 d. buvo mokama 2 %). Esamos ir būsimos lėšos, esančios atsiskaitomojoje sąskaitoje, ir susijusios su UAB ŽŪPGF arba UAB INVEGA priemonėmis, kurių likutis 2023 m. gruodžio 31 d. yra lygūs 1 794 tūkst. EUR ir 194 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 2 287 tūkst. EUR ir 322 tūkst. EUR), yra įkeistos UAB INVEGA ir UAB ŽŪPGF gautų lėšų grąžinimui užtikrinti ir šios lėšos turės būti pervestos minėtoms įstaigoms, vykdant sutartinius įsipareigojimus (taip pat žr. 23 pastabą).

16 PASTABA PASKOLOS IR GAUTINOS SUMOS IŠ KREDITO INSTITUCIJŲ

	2023	2022
Lėšos bankų korespondentinėse sąskaitose	1 976	5 811
Paskolos kredito unijoms	509	833
Iš viso	2 485	6 644

Informacija dėl paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo atskleista Apskaitos principų svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje bei Finansinės rizikos valdymo kredito rizikos dalyje.

17 PASTABA PASKOLOS IR GAUTINOS SUMOS IŠ KITŲ ASMENŲ

	2023	2022
Paskolos fiziniams asmenims	447 835	412 794
Paskolos juridiniams asmenims	276 903	226 549
Iš viso	724 738	639 343

Informacija dėl paskolų ir gautinų sumų vertės sumažėjimo atskleista Apskaitos principų svarbių apskaitinių vertinimų ir sprendimų dalyje bei Finansinės rizikos valdymo kredito rizikos dalyje.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

18 PASTABA VERTYBINIAI POPIERIAI

	2023	2022
Vertybinių popierių vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas	29 218	35 726
Amortizuota savikaina vertinami vertybiniai popieriai	67 819	61 182
Vertybinių popierių vertinami tikrąja verte per pelną (nuostolį)	5 351	4 802
Iš viso	102 388	101 710

Tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas vertinamus vertybinius popierius sudaro šių emitentų vertybiniai popieriai:

	2023	2022
Lietuvos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	20 664	19 012
Lietuvos Respublikos įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	930	2 544
Lietuvos Respublikos įstaigų vertybiniai popieriai (skolos)	1 540	1 164
ES šalių vyriausybių vertybiniai popieriai (skolos)	4 678	3 844
Latvijos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	2 156	1 834
Rumunijos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	2 022	2 010
Vokietijos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	500	-
ES šalių įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	510	6 359
Estijos Respublikos įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	-	5 861
Latvijos Respublikos įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	510	498
ES šalių įstaigų vertybiniai popieriai (skolos)	896	2 803
Estijos Respublikos įstaigų vertybiniai popieriai (skolos)	896	2 803
Iš viso	29 218	35 726

Amortizuota savikaina vertinamus vertybinius popierius sudaro šių emitentų vertybiniai popieriai:

	2023	2022
Lietuvos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	49 401	46 743
Lietuvos Respublikos įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	3 510	3 295
Lietuvos Respublikos įstaigų vertybiniai popieriai (skolos)	2 146	1 898
ES šalių vyriausybių vertybiniai popieriai (skolos)	9 003	5 253
Bulgarijos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	808	713
Vengrijos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	122	122
Latvijos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	3 074	3 105
Rumunijos Respublikos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	2 007	1 313
Vokietijos vyriausybės vertybiniai popieriai (skolos)	2 992	-
ES šalių įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	400	2 593
Latvijos Respublikos įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	400	2 090
Estijos Respublikos įmonių vertybiniai popieriai (skolos)	-	503
ES šalių įstaigų vertybiniai popieriai (skolos)	3 359	1 400
Latvijos Respublikos įstaigų vertybiniai popieriai (skolos)	2 587	899
Estijos Respublikos įstaigų vertybiniai popieriai (skolos)	772	501
Iš viso	67 819	61 182

Vertybinius popierius, vertinamus tikrąja verte per pelną (nuostolį), sudaro šių šalių vertybiniai popieriai:

	2023	2022
Lietuvos respublikos įmonių nuosavybės vertybiniai popieriai (kolektyviniai investavimo subjektai)	5 351	4 802
Iš viso	5 351	4 802

Vertybinių popierių apskaičiuotosios palūkanų normos svyruoja nuo -0,39 % iki 15,0% (2022 m. – nuo -0,39 % iki 15,0 %) ir yra fiksuotos.

2023 m. gruodžio 31 d. Grupės įkeistų vertybinių popierių vertė siekė 4 605 tūkst. EUR (2022 m. – 11 562 tūkst. EUR), iš jų 1 218 tūkst. EUR (2022 m. – 7 667 tūkst. EUR) vertinami tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas ir 3 387 tūkst. EUR (2022 m. – 3 895 tūkst. EUR) vertinami amortizuota savikaina, kurie buvo įkeisti Lietuvos centriniam bankui kaip pinigų politikos operacijų užtikrinimo priemonė. Dėl šių vykdomų pinigų politikos operacijų, turimos, bet nepanaudotos kredito linijos suma 2023 m. gruodžio 31 d. sudarė 4 mln. EUR (2022 m. – 10 mln. EUR). Nepanaudotą kredito liniją sudaro įkeisti vertybiniai popieriai, kurių panaudojimo terminas yra skirtingas, kadangi kiekvienas iš šių turi savo išpirkimo datą.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

19 PASTABA ILGALAIKIS MATERIALUSIS IR NAUDOJIMO TEISE VALDOMAS TURTAS

	Naudojimo teise valdomas turtas						VISO
	Kitas turtas	Žemė	Pastatai	Pastatai ir patalpos	Automobiliai	Viso naudojimo teise valdomas turtas	
2022 m. sausio 1 d.							
Įsigijimo vertė	3 800	151	8 018	1 654	89	1 744	13 712
Sukauptas nusidėvėjimas	(2 650)	-	(2 728)	(926)	(79)	(1 005)	(6 384)
Likutinė vertė	1 150	151	5 289	729	10	739	7 329
2022 ataskaitiniai metai							
Likutinė vertė	1 150	151	5 289	729	10	739	7 329
Įsigijimai / sutarčių papildymai	502	-	749	117	66	183	1 434
KU "Taupa" įsigijimai (2022.12.01)	520		345	376	70	446	1 311
Vertės kapitalizavimas	-	-	83	-	-	-	83
Sutarčių sąlygų pasikeitimai	-	-	-	8	67	75	75
Perklasifikavimas iš (i) kitą turtą	-	-	(131)	-	-	-	(131)
Perklasifikavimas iš (i) kitą turtą (sukauptas nusidėvėjimas)	-	-	361	-	-	-	361
Nurašymai/ pardavimai/ sutarčių nutraukimai	(184)	(61)	(475)	(86)	-	(86)	(806)
Nurašyto / parduoto turto nusidėvėjimas/ nutrauktų sutarčių nusidėvėjimas	164	-	108	6	-	6	278
KU "Taupa" nusidėvėjimas (2022.12.01)	(296)	-	(189)	-	-	-	(485)
Nusidėvėjimas	(416)	-	(218)	(327)	(72)	(399)	(1 033)
Likutinė vertė	1 440	90	5 922	823	141	964	8 416
2022 m. gruodžio 31 d.							
Įsigijimo vertė	4 638	90	8 589	2 070	292	2 362	15 679
Sukauptas nusidėvėjimas	(3 198)	-	(2 667)	(1 247)	(151)	(1 398)	(7 263)
Likutinė vertė	1 440	90	5 922	823	141	964	8 416
2023 ataskaitiniai metai							
Likutinė vertė	1 440	90	5 922	823	141	964	8 416
Įsigijimai / sutarčių papildymai	1 205	-	86	434	62	496	1 787
Vertės kapitalizavimas	-	-	-	-	-	-	-
Sutarčių sąlygų pasikeitimai	-	-	-	1 185	175	1 360	1 360
Perklasifikavimas iš (i) kitą investicinį turtą (Įsigijimo vertė)	-	-	(44)	-	-	-	(44)
Perklasifikavimas iš (i) kitą turtą (sukauptas nusidėvėjimas)	(2)	-	23	-	-	-	21
Nurašymai/ pardavimai/ sutarčių nutraukimai	(339)	-	(462)	(17)	(15)	(32)	(833)
Nurašyto / parduoto turto/ nutrauktų sutarčių nusidėvėjimas	293	-	132	1	1	2	427
Nusidėvėjimas	(616)	-	(347)	(484)	(117)	(601)	(1 564)
Likutinė vertė	1 981	90	5 310	1 942	247	2 189	9 570
2023 m. gruodžio 31 d.							
Įsigijimo vertė	5 504	90	8 169	3 672	514	4 186	17 949
Sukauptas nusidėvėjimas	(3 523)	-	(2 859)	(1 730)	(267)	(1 997)	(8 379)
Likutinė vertė	1 981	90	5 310	1 942	247	2 189	9 570

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Grupės ilgalaikio turto nusidėvėjimas per 2023 m. sudaro 1 564 tūkst. EUR (2022 m. sudaro 1 069 tūkst. EUR), iš jų naudojimo teise valdomo turto – 601 tūkst. EUR (2022 m. – 399 tūkst. EUR). Grupė nei 2023 m., nei 2022 m. neturėjo įkeisto ilgalaikio materialiojo turto. Dalis Grupės ilgalaikio materialaus turto, kurio įsigijimo vertė 2023 m. gruodžio 31 d., buvo lygi 2 458 tūkst. EUR, buvo visiškai nusidėvėjusi, tačiau vis dar naudojama Grupės veikloje (2022 m. gruodžio 31 d. – 1 905 tūkst. EUR).

Žemiau lentelėje nurodomas su naudojimo teise valdomu turtu susijęs finansinis įsipareigojimas, kuriam skaičiuojamos palūkanos, nurodytas finansinės padėties ataskaitoje:

2022 m. ataskaitiniai metai	474
Papildymai	624
Palūkanų sąnaudos	31
Sumokėtos nuomos sąnaudos	(46)
Likutis 2022 m. gruodžio 31 d.	1 083
2023 m. ataskaitiniai metai	
Papildymai	1 826
Palūkanų sąnaudos	(54)
Sumokėtos nuomos sąnaudos	(747)
Likutis 2023 m. gruodžio 31 d.	2 108

Su naudojimo teise valdomu turtu susijusių finansinių įsipareigojimų, kuriems skaičiuojamos palūkanos, struktūra pagal terminus pateikiama LCKU grupės turto ir įsipareigojimų struktūros pagal terminus lentelėje.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

20 PASTABA NEMATERIALUSIS TURITAS

	Kitas nemate- rialus turtas	LCKU kuriamos kompiuterinės programos	Iš viso
2022 m. sausio 1 d.			
Įsigijimo vertė	835	1 472	2 307
Sukaupta amortizacija	(640)	(1 147)	(1 787)
Likutinė vertė	195	325	520
2022 ataskaitiniai metai			
Likutinė vertė	195	325	520
Įsigijimai	118	140	258
KU "Taupa" įsigijimai (2022.12.01)	112	-	112
Nurašymai	(28)	-	(28)
Nurašyto turto amortizacija	28	-	28
Amortizacija	(84)	(143)	(227)
KU "Taupa" amortizacija (2022.12.01)	(45)	-	(45)
Likutinė vertė	296	322	618
2022 m. gruodžio 31 d.			
Įsigijimo vertė	1 037	1 612	2 649
Sukaupta amortizacija	(741)	(1 290)	(2 031)
Likutinė vertė	296	322	618
2023 ataskaitiniai metai			
Likutinė vertė	296	322	618
Įsigijimai	38	94	132
Nurašymai	(12)	-	(12)
Nurašyto turto amortizacija	12	-	12
Amortizacija	(134)	(102)	(236)
Likutinė vertė	200	314	514
2023 m. gruodžio 31 d.			
Įsigijimo vertė	1 063	1 706	2 769
Sukaupta amortizacija	(863)	(1 392)	(2 255)
Likutinė vertė	200	314	514

LCKU kuriama kredito unijų kompiuterinė programa yra i-kubas. Per 2023 m. šios programos kūrimui patirti darbuotojų darbo užmokesčio kaštai, kurių suma 94 tūkst. EUR, priskirti LCKU nematerialiajam turtui (2022 m. – 140 tūkst. EUR). 2023 m. gruodžio 31 d. į eksploataciją įvestų kuriamų programų likutinė vertė – 83 tūkst. EUR, į eksploataciją neįvestų programų likutinė vertė – 11 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 36 tūkst. EUR ir 118 tūkst. EUR). Grupės ilgalaikio nematerialaus turto amortizacija 2023 m. sudaro 236 tūkst. EUR (2022 m. - 227 tūkst. EUR). Visos išlaidos įtraukiamos į veiklos sąnaudas. Dalis Grupės ilgalaikio nematerialaus turto, kurio įsigijimo vertė 2023 m. gruodžio 31 d., buvo lygi 1 785 tūkst. EUR, buvo visiškai nusidėvėjusi, tačiau vis dar naudojama veikloje (2022 m. gruodžio 31 d. – 1 656 tūkst. EUR).

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

21 PASTABA INVESTICINIS TURTAS

	Už skolas perimtas turtas		Kitas investicinis turtas	Viso
	Pastatai	Žemė	Pastatai	
2022 m. sausio 1 d.				
Įsigijimo vertė	1 346	1 598	1 350	4 294
Vertės (sumažėjimas) atstatymas	(20)	(255)	7	(268)
Sukauptas nusidėvėjimas	(23)	-	(301)	(324)
Likutinė vertė	1 303	1 343	1 056	3 702
2022 ataskaitiniai metai				
Likutinė vertė	1 303	1 343	1 056	3 702
Įsigijimai/ perėmimai	55	81	-	136
KU "Taupa" įsigijimai/perėmimai (2022.12.01)	765	6	-	771
Pardavimai	(230)	(428)	-	(658)
Parduoto turto nusidėvėjimas	-	-	-	-
Perklasifikavimas iš (i) Ilgalaikio materialaus turto (įsigijimo vertė)	-	-	131	131
Perklasifikavimas iš (i) ilgalaikį materialų turtą (sukauptas nusidėvėjimas)	-	-	(361)	(361)
Vertės (sumažėjimas) atstatymas	(13)	(2)	-	(15)
Nusidėvėjimas	(2)	-	(134)	(136)
Likutinė vertė	1 878	1 000	692	3 570
2022 m. gruodžio 31 d.				
Įsigijimo vertė	1 936	1 257	1 481	4 674
Sukauptas vertės sumažėjimas	(33)	(257)	7	(283)
Sukauptas nusidėvėjimas	(25)	-	(796)	(821)
Likutinė vertė	1 878	1 000	692	3 570
2023 ataskaitiniai metai				
Likutinė vertė	1 878	1 000	692	3 570
Įsigijimai/perėmimai	73	884	490	1 447
Pardavimai	(1 000)	(32)	(62)	(1 094)
Parduoto turto nusidėvėjimas	-	-	57	57
Perklasifikavimas iš (i) Ilgalaikio materialaus turto (įsigijimo vertė)	-	-	44	44
Perklasifikavimas iš (i) ilgalaikį materialų turtą (sukauptas nusidėvėjimas)	-	-	(23)	(23)
Vertės (sumažėjimas) atstatymas	30	(1)	15	44
Nusidėvėjimas	(3)	-	(54)	(57)
Likutinė vertė	978	1 851	1 159	3 988
2023 m. gruodžio 31 d.				
Įsigijimo vertė	1 009	2 109	1 953	5 071
Sukauptas vertės sumažėjimas	(3)	(258)	22	(239)
Sukauptas nusidėvėjimas	(28)	-	(816)	(844)
Likutinė vertė	978	1 851	1 159	3 988

2023 m. gruodžio 31 d. LCKU grupė turėjo 3 988 likutinės vertės ilgalaikio turto (2022 m. - 3 570 tūkst. EUR), kuris priskiriamas investiciniam turtui. 2 829 tūkst. EUR likutinės vertės turtas perimtas už skolas, 1 159 tūkst. EUR vertės šio turto yra išnuomota trečiosioms šalims ir šiam turtui priskaičiuota 796 tūkst. EUR sukaupto nusidėvėjimo (2022 m. atitinkamai - 2 878 tūkst. EUR likutinės vertės turtas perimtas už skolas, 692 tūkst. EUR vertės šio turto yra išnuomota trečiosioms šalims ir šiam turtui priskaičiuota 134 tūkst. EUR sukaupto nusidėvėjimo). Per 2023 m. atlikus perimto už skolas turto vertės vertinimus, buvo apskaitytas 44 tūkst. EUR vertės padidėjimas (per 2022 m. vertės sumažėjimas siekė 15 tūkst. EUR). Vertės sumažėjimo sąnaudos apskaitomos bendrųjų pajamų ataskaitos paskolų ir kito turto vertės sumažėjimo eilutėje.

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

22 PASTABA KITAS TURTAS

	2023	2022
Ateinančių laikotarpių sąnaudos	1 191	538
Avansinis solidarumo įnašas	676	-
Kitas trumpalaikis turtas	223	236
Sukauptos pajamos	80	129
Kiti aktyvai	518	1 915
Iš viso	2 688	2 818

Ateinančių laikotarpių sąnaudos padidėjo dėl išaugusių gautinų sumų.

23 PASTABA ĮSISKOLINIMAI KREDITO ĮSTAIGOMS IR KITOMS FINANSŲ INSTITUCIJOMS

	2023	2022
Kitų finansų įstaigų ir kredito unių ne LCKU grupės narių lėšos:		
terminuotieji indėliai	57 507	45 690
indėliai iki pareikalavimo	3 898	4 783
Lėšos gautos iš kredito įstaigų ir kitų finansų institucijų	15 496	16 539
tikslinio finansavimo lėšos iš Invega ir ŽŪPGF fondų (a)	11 479	14 533
kitos paskolos (b)	4 017	2 006
Iš viso	76 901	67 012

Palūkanų normos už kitų finansų įstaigų ir kredito unių terminuotuosius indėlius 2023 m. svyravo nuo 1,16 % iki 5,00 % (2022 m. svyravo nuo 0,7 % iki 2,5 %), už indėlius iki pareikalavimo 2023 m. ir 2022 m. – 0 %.

Lėšos gautos iš kredito įstaigų ir kitų finansų institucijų:

a) Tikslinio finansavimo lėšos iš Invega ir ŽŪPGF fondų:

2016 m. spalio mėn. LCKU atstovaudama kredito unių konsorciumą su UAB „Investicijų garantijų fondas“ (INVEGA) pasirašė Finansinės priemonės „Verslumo skatinimas 2014-2020, finansuojamos iš Europos socialinio fondo“ įgyvendinimo sutartį. Pagal šią sutartį 2023 m. gruodžio 31 d. gautų paskolų balansinė vertė 7 489 EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 12 056 tūkst. EUR).

2023 ir 2022 metais LCKU dalyvavo finansinėse priemonėse, skirtose palengvinti sąlygas šalies žemės ūkio subjektams. 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU, pagal Jungtinės veiklos (konsorciumo) sutartis, buvo gavusi paskolas pagal šias finansines priemones:

- UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo įgyvendinama finansinė priemonė „Paskolų, finansuojamų iš įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos finansines priemones gražintų lėšų, teikimas pirmine gamyba užsiimantiems ūkio subjektams“. Pagal šią priemonę 2023 m. gruodžio 31 d. gautų paskolų balansinė vertė buvo 1 425 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 1 737 tūkst. EUR).
- UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo įgyvendinama finansinė priemonė „Paskolos nukentėjusiems nuo nepalankių klimato reiškinių“. Pagal šią priemonę gautų paskolų balansinė vertė buvo 464 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 740 tūkst. EUR).

2023 m. LCKU atstovaudama kredito unių konsorciumą su „Investicijų ir verslo garantijos“ (INVEGA) pasirašė Finansinės priemonės „Atviras kreditų fondas 3 (AKF3)“ įgyvendinimo sutartį. Pagal šią sutartį 2023 m. gruodžio 31 d. gautų paskolų balansinė vertė 2 100 tūkst. EUR.

2023 m. gruodžio 31 d. 1 989 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. - 2 609 tūkst. EUR) vertės lėšos centrinio banko sąskaitoje yra susijusios su Grupės narių finansavimu pagal INVEGA ir ŽŪPGF priemones, ir šios lėšos turės būti pervestos minėtoms įstaigoms, vykdant sutartinius įsipareigojimus. Papildoma informacija pateikiama 28 pastaboje.

b) Kitos paskolos:

2023 m. rugsėjo mėn. LCKU gavo 2 000 tūkst. EUR paskolą iš „Council of Europe Development Bank“, kurios gražinimo terminas 2029 m., palūkanų norma lygi 4,36 % (2022 m. LCKU buvo gauta 2 000 tūkst. EUR paskola, kurios gražinimo terminas 2028 m., palūkanų norma lygi 2,05 %).

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

2023 m. gruodžio 31 d. LCKU paskolos gautos naudojantis eurosistemos pinigų politikos operacijomis panaudotos nebuvo, nepanaudota paskolos dalis sudarė 4 mln. EUR), 2022 m. gruodžio 31 d. panaudotos paskolos taip pat nebuvo, nepanaudota paskolos dalis sudarė 10 mln. EUR). Tai Lietuvos banko suteikta kredito linija už įkeistus skolos vertybinius popierius.

Likusių paskolų, gautų iš kredito įstaigų ir kitų finansų institucijų, sumą sudaro gautos, bet dar negrąžintos lėšos pagal minėtus įsipareigojimus.

24 PASTABA KITŲ ASMENŲ INDĖLIAI

	2023	2022
Juridinių asmenų indėliai iki pareikalavimo	31 396	31 116
Juridinių asmenų terminuotieji indėliai	18 416	13 159
Fizinių asmenų indėliai iki pareikalavimo	161 495	196 250
Fizinių asmenų terminuotieji indėliai	481 596	409 712
Iš viso	692 903	650 237

2023 m. gruodžio 31 d. palūkanų normos už kitų asmenų terminuotuosius indėlius svyruoja nuo 0% iki 8,2% (2022 m. – nuo 0% iki 9,0 %), už indėlių iki pareikalavimo – 0% iki 3,0% (2022 m. – 0%).

25 PASTABA ATIDĖJINIAI

Atidėjiniai nebalansiniams įsipareigojimams	2023	2022
Viso sausio 1 d.	130	79
Atidėjinių kreditavimo įsipareigojimams didėjimas	242	51
1 rizikos lygio paskolos	115	6
Fizinių asmenų	-	(1)
Juridinių asmenų	115	7
2 rizikos lygio paskolos	54	46
Fizinių asmenų	2	2
Juridinių asmenų	52	44
3 rizikos lygio paskolos	73	(1)
Fizinių asmenų	14	-
Juridinių asmenų	59	(1)
Viso gruodžio 31 d.	372	130
Atlygio darbuotojams atidėjiniai	2023	2022
Viso sausio 1 d.	378	283
Atlygio darbuotojams atidėjinių pokytis per kitas bendrąsias pajamas	-	-
Atlygio darbuotojams atidėjinių pokytis per pelną (nuostolius)	(63)	95
Viso gruodžio 31 d.	315	378
Atidėjiniai viso	687	508

**LIETUVOS CENTRINĖS KREDITO UNIJOS GRUPĖS
FINANSINĖS ATASKAITOS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.**

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

26 PASTABA SUBORDINUOTOS PASKOLOS

2020 m. rugpjūčio mėn. LCKU gavo dvi subordinuotas paskolas iš tarptautinių fondų. Bendra patvirtinta subordinuotų paskolų vertė 3 000 tūkst. EUR. Iki 2021 m. gruodžio 31 d. LCKU buvo išmokėta 3 000 tūkst. EUR vertės subordinuotų paskolų dalis. Dar viena 900 tūkst. EUR vertės subordinuota paskola buvo gauta 2022 m. gruodžio mėn. Subordinuotų paskolų palūkanų normos svyruoja nuo 6% iki 9%.

Kredito unijų per 2023 metus gautų subordinuotų paskolų vertė 2023 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 50 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. - 1 000 tūkst. EUR).

27 PASTABA KITI ĮSIPAREIGOJIMAI

	2023	2022
Finansiniai įsipareigojimai:	5 053	4 144
Surinkti mokėtini mokesčiai	21	27
Nuomos įsipareigojimai	2 108	1 083
Gautos lėšos – momentinė stebėseną	388	684
Kiti įsipareigojimai	2 536	2 350
Nefinansiniai įsipareigojimai:	1 992	1 926
Sukauptas atostogų rezervas	1 718	1 344
Sukauptos sąnaudos	227	305
Gauti avansai	6	89
Mokėtinas PVM	41	188
Iš viso	7 045	6 070

Kiti įsipareigojimai metų pabaigoje sudarė 2 536 tūkst. eurų, kurie yra kredito unijose kitų pasyvų, nepaskirstytų klientų lėšų ir mokėtinų atlyginimų įsipareigojimai. Gautas lėšas sudaro momentinės operacijų stebėsenos metu pagal numatytus scenarijus sustabdyti mokėjimai.

28 PASTABA FINANSINĖS VEIKLOS ĮSIPAREIGOJIMŲ POKYČIAI

	Subordinuotos pas- kolas	Įsipareigojimai UAB INVEGA	Įsipareigojimai UAB ŽŪPGF	Kitos pas- kolas
2022 m. sausio 1 d.	3 215	13 627	2 949	-
Pinigų srautų straipsniai				
KU "Taupa" prisijungimas	1 100	-	-	-
Gauta	1 000	2 400	-	2 000
Grąžinta	-	(3 971)	(472)	-
Ne pinigų srautų straipsniai	-	-	-	-
Sukauptos palūkanos	27	-	-	6
2022 m. gruodžio 31 d. likutis	5 342	12 056	2 477	2 006
Pinigų srautų straipsniai				
Gauta	50	2 100	-	2 000
Grąžinta	-	(4 565)	(588)	-
Ne pinigų srautų straipsniai	-	-	-	-
Sukauptos palūkanos	13	-	-	11
2023 m. gruodžio 31 d.	5 405	9 591	1 889	4 017

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

29 PASTABA KAPITALAS IR REZERVAI

Pagrindiniai ir papildomi pajai, atsargos ir rezervinis kapitalas

2023 m. gruodžio 31 d. Grupės pajinį pajai klasifikuojami į papildomus paprastuosius (tvarius arba netvarius) ir papildomus privilegijuotuosius. Papildomą kapitalą sudaro 53 961 tūkst. EUR (2022 m. – 53 830 tūkst. EUR). Jis sudarytas iš pagrindinių, papildomų ir grąžintinių pajų. Papildomi paprastieji tvarūs pajai – tai į perskaičiuotą kapitalą įskaičiuojami pajiniai narių įnašai, kurie gali būti grąžinami tik gavus kompetentingos institucijos leidimą. Papildomus paprastuosius tvarius pajus buvo galima įsigyti nuo 2017 m. sausio 1 d., t. y. įsigaliojus LR Kredito unijų įstatymo naujai redakcijai. Iki 2017 m. sausio 1 d. įsigyti papildomi paprastieji pajai buvo laikomi netvariais paprastaisiais papildomais pajais. Papildomi privilegijuotieji pajai gali būti siūlomi įsigyti kredito unijos nariams, jei kredito unija savo įstatuose pasitvirtinusi tokią pajų rūšį bei dividendo dydį. Privilegijuoti pajai priskiriami kredito unijos perskaičiuoto kapitalo 2 lygiui. Privilegijuotų pajų suma negali būti didesnė kaip $1/3$ viso kredito unijos pajinio kapitalo. Privilegijuotieji pajai gali būti konvertuojami į paprastuosius pajus visuotinio narių susirinkimo sprendimu, jei tokia galimybė nustatyta unijos įstatuose ir jeigu ne mažiau kaip $2/3$ visuotiniame narių susirinkime dalyvavusių unijos narių balsų dauguma šiam sprendimui, balsuodami atskirai, pritaria kiekvienos klasės pajų savininkai.

Visas Grupės pajinis kapitalas apmokėtas. Kiekvienas Grupės pajininkas, turintis pagrindinį pajų, turi vieną balsą, nepriklausomai nuo jo apmokėto papildomo pajaus dydžio.

2023 m. susijungimų nebuvo. 2022 m. Radviliškio kredito unija prisijungė prie Grinkiškio kredito unijos. 2022 m. gruodžio 1 d. sėkmingai įgyvendinus privalomą kredito unijų narystę centrinėse kredito unijose LCKU nare tapo kredito unija „Taupa“. 2023 m. sausio 6 d. kredito unija „Vievio taupa“ pakeitė pavadinimą į Elektrėnų kredito uniją. 2023 m. balandžio 27 d. Pakruojo ūkininkų kredito unija pakeitė pavadinimą į Pakruojo kredito uniją. 2023 m. gegužės 11 d. Širvintų kredito unija pakeitė pavadinimą į Kooperatinę bendrovę "Pilies" kredito unija.

2017 metais LCKU nare tapo ir pajus (pagrindinį bei papildomą) įsigijo Lietuvos valstybė. Lietuvos valstybės bendras pajinis įnašas sudarė 8 879 800 EUR, iš kurių: a) 1 000 EUR – pagrindinis pajus; b) 8 878 800 EUR – papildomų pajų. Šis pajinis įnašas neatsižvelgiant į jo traktavimą pagal TFAS, reiškia Lietuvos valstybės dalyvavimą LCKU kapitale bei suteikia Lietuvos valstybei 10 proc. balsavimo teisių. 2023 m. gruodžio 31 d. likutis buvo 6 579 400 EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 7 879 600 EUR).

2018 m. kovo 15 d. buvo pasirašyta sutartis tarp LCKU ir LR Finansų ministerijos atstovų dėl Lietuvos centrinės kredito unijos pajų išpirkimo. Pagal ją LCKU įsipareigojo per 10 m. (paskutinis mokėjimas 2027-12-31) išpirkti šiuos pajus. Valstybės kapitalo pagalbai taip pat yra nustatyti procentais išreikšti aptarnavimo kaštai, kurie apskaitomi Palūkanų ir susijusiose sąnaudose Bendrųjų pajamų ataskaitoje. Per 2023 m. Grupei bendra priskaičiuota valstybės pagalbos aptarnavimo kaštų suma 449 tūkst. EUR (2022 m. – 406 tūkst. EUR). 2023 m. LCKU gražino Lietuvos valstybei priklausančius papildomus pajus už 1 300 tūkst. EUR (2022 m. LCKU gražino Lietuvos valstybei priklausančius papildomus pajus už 500 tūkst. EUR). Lietuvos valstybės bendras pajinis įnašas 2023 m. sudarė 6 579 tūkst. EUR (2022 m. – 7 880 tūkst. EUR).

Išperkant išstojusių narių pajus, išperkamų pajų vertė sumažinama atsižvelgiant į KU įstatymo 14 str. 2 dalies reikalavimus. Kredito unija, grąžindama asmeniui jo pajinį įnašą už pagrindinį ir (ar) papildomus pajus, privalo jį proporcingai sumažinti, atsižvelgdama į tų metų, kuriais narystė kredito unijoje pasibaigė ar kuriais kredito unijoje buvo gautas prašymas grąžinti pajinius įnašus už papildomus pajus, patvirtintoje metinėje balansinėje ataskaitoje įrašytą kredito unijos nuostolių ir privalomojo rezervo arba rezervinio kapitalo bendrą sumą, jei bendra suma yra nuostoliai. Neišmokėta suma apskaitoma kaip atsargos kapitalas. Atsargos kapitalo paskirtis – garantuoti kredito unijos finansinį stabilumą. Kredito unijos atsargos kapitalas kredito unijos visuotinio narių susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik kredito unijos veiklos nuostoliams padengti.

Finansinio turto perkainavimo rezervas sudaromas perkainuojant kreditų unijų laikomus vertybinius popierius, apskaitomus tikrąja verte per kitas bendrąsias pajamas. Dėl 2022 m. prasidėjusios Rusijos karinės invazijos išaugusi energetinių išteklių kaina padidino infliaciją, siekiant ją valdyti buvo padidintos tarpbankinės palūkanų normos. Tai lėmė, jog mažesnių palūkanų normų vertybinių popierių tikroji vertė sumažėjo ir buvo suformuotas neigiamas finansinio turto perkainojimo rezervas. 2023 m. tarpbankinės palūkanų normos buvo toliau didinamos, siekiant suvaldyti toliau augančią infliaciją. Tačiau, dėl artėjančio anksčiau įsigytų vertybinių popierių išpirkimo termino ir augančios didesnės atkarpos vertybinių popierių dalies, neigiamas finansinio turto perkainavimo rezervas sumažėjo.

Privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas sudaromas iš kredito unijos pelno atskaitymų. Atskaitymai į privalomąjį rezervą arba rezervinį kapitalą yra privalomi ir negali būti mažesni kaip 90 procentų kredito unijos paskirstytojo pelno, iki privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas ir atsargos kapitalas sudarys ne mažiau $9/10$ kredito unijos nuosavo kapitalo. Privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas kredito unijos visuotinio narių susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik kredito unijos veiklos nuostoliams padengti. Panaudojus dalį privalomojo rezervo arba rezervinio kapitalo ir (arba) atsargos kapitalo kredito unijos veiklos nuostoliams padengti, iš paskirstytojo pelno vėl atskaitoma į privalomąjį rezervą arba rezervinį kapitalą tiek, kad privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas ir atsargos kapitalas taptų nustatyto dydžio.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

Stabilizacijos fondas

Stabilizacijos fondas – LCKU valdomas Grupės narių mokumui užtikrinti skirtas fondas, kurį sudaro Grupės narių įmokėtos lėšos ir kitas turtas. Stabilizacijos fondas nėra juridinis asmuo, jį administruoja ir jo vardu veikia LCKU. Stabilizacijos fondas yra atskirtas nuo LCKU turto ir jo apskaita yra tvarkoma atskirai.

Jeigu centrinėje kredito unijoje yra 10 arba daugiau narių kredito unijų, stabilizacijos fonde ne vėliau kaip per 10 metų nuo licencijos centrinei kredito unijai išdavimo dienos turi būti sukaupta ir toliau išlaikoma suma, ne mažesnė kaip vienas procentas centrinės kredito unijos ir jos narių kredito unijų turto sumos.

Lėšos iš fondo yra naudojamos šiomis formomis: teikiant subordinuotas paskolas ir kredito unijai skiriant lėšas negražintinai, jei jos įskaitomos į kredito unijos atsargos kapitalą.

Grupės narės privalo mokėti į stabilizacijos fondą periodines įmokas ir papildomas įmokas. Papildomos įmokos mokamos, jeigu stabilizacijos fondo lėšų nepakanka nustatytiems mokėjimams iš stabilizacijos fondo vykdyti. Grupės narių periodinės ir papildomos įmokos dydis apskaičiuojamas atsižvelgiant į kredito unijos turtą ir veiklos rizikingumą. Grupės narių veiklos rizikingumo nustatymo kriterijus nustato LCKU. Grupės narių periodinės ir papildomos įmokos į stabilizacijos fondą yra LCKU ir kredito unijos išlaidos. Periodinės įmokos nėra gražinamos. Jeigu iš papildomų įmokų surinktos lėšos iš stabilizacijos fondo yra paskolinamos ir vėliau į stabilizacijos fondą yra gražinamos, Grupės narėms papildomos įmokos proporcingai mokėtoms papildomoms įmokoms taip pat yra gražinamos.

Stabilizacijos fondo komisija nustato papildomos ir periodinės įmokos į stabilizacijos fondą dydį. Įmokos į stabilizacijos fondą yra skaičiuojamos nuo kredito unijos aktyvų ir kredito unijos rizikingumo (kredito unijos reitingo), kurios siekė nuo 0,14 iki 0,28 proc. nuo kredito unijos aktyvų. Kredito unijoms, gavusioms negražintinas išmokas iš fondo, įmokos padidinamos 100%.

Mokumo užtikrinimo priemonės kredito unijų stabilumui bei tęstinumui užtikrinti gali būti teikiamos vadovaujantis stabilizacijos fondo finansuojamų mokumo užtikrinimo priemonių taikymo taisyklių nuostatomis. Sprendimą dėl stabilizacijos fondo lėšų panaudojimo ir jo formos priima Stabilizacijos fondo komisija.

2023 m. gruodžio 31 d. Stabilizacijos fondo gryniesi aktyvai sudarė 9 029 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. - 6 985 tūkst. EUR).

30 PASTABA SUSIJUSIOS ŠALYS

Grupės susijusiais asmenimis yra laikomos kreditų unijų valdybų, stebėtojų tarybų nariai ir su jais artimai susiję asmenys, stabilizacijos fondo komisijos nariai bei LCKU vadovybė.

	2023	2022
Susijusiems asmenims priskaičiuota atlyginimų (įskaitant tenkančius mokesčius)	4 920	4 053
Kitos išmokos susijusiems asmenims (išmokos už dalyvavimą posėdžiuose, palūkanos ir kt.)	1 830	1 419
Išduotų paskolų likučiai	4 918	4 972
Priimtų indėlių likučiai	9 413	9 561
Kito turto likučiai, neįskaitant suteiktų paskolų	166	64
Kitų įsipareigojimų susijusiems asmenims, neįskaitant priimtų indėlių, likučiai	814	681

31 PASTABA ĮSTATYMŲ ATITIKIMAS

LCKU grupė Lietuvos banko reikalavimu privalo vykdyti kapitalo pakankamumo, padengimo likvidžiuoju turtu, maksimalios paskolos sumos viename skolininkui, didelių paskolų ir atviros užsienio valiutų pozicijos normatyvus. 2022 m. gruodžio 31 d. ir 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU grupė atitiko visus šiuos privalomus reikalavimus. 2023 m. gruodžio 31 d. visos kredito unijos narės vykdė joms taikomus normatyvus (2022 m. - visos kredito unijos narės vykdė joms taikomus normatyvus).

Atkreipiamas dėmesys, kad 2023 m. gruodžio 31 d. 5 (2022 m. gruodžio 31 d. – 12) kredito unijų nuosavas kapitalas buvo mažesnis už pajinį kapitalą ir neatitiko LR Kredito unijų įstatymo reikalavimo. Unijų nuosavo kapitalo atstatymas priklauso nuo pelningos veiklos ateityje. Visos minėtos kredito unijos savo valdybų patvirtintuose priemonių plano projektuose nusimato per ateinančius metus uždirbti pelną ir taip atitaisyti šį įstatymo neatitikimą.

(visos sumos pateiktos tūkst. EUR, jei nenurodyta kitaip)

32 PASTABA NEBALANSINIAI ĮSIPAREIGOJIMAI IR NEAPIBRĖŽTUMAI

Mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu per 3 po ataskaitinių mokesčių metų iš eilės einančius metus patikrinti apskaitos įrašus bei galimai apskaičiuoti papildomus mokesčius ir baudas. LCKU vadovybei nežinomos jokios aplinkybės, dėl kurių galėtų iškilti potencialus reikšmingas įsipareigojimas šiuo atžvilgiu.

2023 m. gruodžio 31 d. paskirtų, bet dar neišmokėtų paskolų suma sudarė 27 067 tūkst. EUR (2022 m. gruodžio 31 d. – 25 112 tūkst. EUR). 2023 m. gruodžio 31 d. Grupė buvo suteikusi garantijų, kurias kredito unijos teikia už suteikiamus kreditus savo nariams, kurių vertė 837 tūkst. EUR (2022 m. – 1 278 tūkst. EUR).

2023 m. gruodžio 31 d. LCKU kaip finansų tarpininkas buvo išdavęs 15 mln. EUR vertės paskolų pagal UAB INVEGA ir ŽŪPGF platinamas priemones asmenims, nukentėjusiems nuo COVID-19 pandemijos padarinių (2022 m. gruodžio 31 d. – 31 mln. EUR paskolų), taip pat buvo susijusių grįžusių iš klientų 2 740 tūkst. EUR lėšų (2022 m. gruodžio 31 d. – 3 566 tūkst. EUR lėšų). 2023 m. gruodžio 31 d. LCKU kaip finansų tarpininkas buvo išdavęs naujų 18 mln. EUR vertės paskolų pagal ŽŪPGF platinamas priemones asmenims, nukentėjusiems nuo karo padarinių (2022 m. gruodžio 31 d. – 7 mln. EUR paskolų), atitinkamai susijusių grįžusių iš klientų 440 tūkst. EUR lėšų. Kadangi šios paskolos laikomos neturinčiomis kredito rizikos LCKU, jos ir susijusios lėšos nėra apskaitomos LCKU balanse.

Viena kredito unija tęsė teisminį ginčą su pajininkais dėl papildomų pajų teisėtumo ir grąžinimo (suma 2023 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. – 100 tūkst. EUR).

Šios bylos baigtis nėra aiški, tačiau vadovybė nesitiki patirti reikšmingų nuostolių. Dėl didelio bylos baigties neapibrėžtumo, atidėjiniai 2023 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. nebuvo apskaityti.

33 PASTABA ĮVYKIAI PO FINANSINĖS PADĖTIES ATASKAITOS DATOS

2024 m. kovo 27 d. LCKU pasirašė subordinuotą paskolos sutartį 3 500 tūkst. EUR sumai, kuri tikėtina bus išmokėta 2024 gegužės mėnesio pradžioje. Kitų įvykių, kurie galėtų turėti reikšmingos įtakos šioms finansinėms ataskaitoms, nebuvo.